

การบริหารงานกิจการนักศึกษา ในทัศนะของนักศึกษา มหาวิทยาลัย
มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น

ยุพาวดี โคตรเท็ง

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2555

การบริหารงานกิจการนักศึกษา ในทัศนะของนักศึกษา มหาวิทยาลัย
มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น

ยุพาวดี โคตรเที่ยง

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2555

**STUDENT AFFAIRS ADMINISTRATION IN STUDENT'S OPINION,
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY, ISAN CAMPUS,
KHON KAEN PROVINCE**

YUPAVADEE KHOTTHOENG

**A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION
DEPARTMENT OF EDUCATIONAL ADMINISTRATION
GRADUATE SCHOOL
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
B.E.2555 (2012)**

หัวข้อสารนิพนธ์	: การบริหารงานกิจการนักศึกษา ในทัศนะของนักศึกษา มหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น
ชื่อนักศึกษา	: ยูพาวดี โคตรเท็ง
สาขาวิชา	: การบริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	: ดร.ประยุทธ์ ชูสอน
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	: พระมหาไกรวรรณ ชินทศุติโย (ดร.)
ปีการศึกษา	: 2555

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้ 1) เพื่อศึกษาการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น ตามทัศนะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น ตามทัศนะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ ที่มีเพศ ชั้นปี และเกรดเฉลี่ยต่างกัน 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น ตามทัศนะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2554 จำนวน 205 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ

ผลการวิจัยพบว่า

1) การบริหารงานกิจการนักศึกษา ในทัศนะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา รองลงมาคือ ด้านงานวินัยนักศึกษา และด้านงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านงานสวัสดิการและบริการทั่วไป

2) นักศึกษาที่มีชั้นปีต่างกัน มีทัศนะในด้านการบริหารงานกิจการนักศึกษาโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักศึกษาที่มีเพศและเกรดเฉลี่ยต่างกัน มีทัศนะในด้านการบริหารงานกิจการนักศึกษาโดยรวมไม่แตกต่างกัน

3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักศึกษาในทัศนะของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น ทั้ง 4 ด้าน คือ 1) ด้านงานวินัยนักศึกษา คือควรมีการจัดอบรม อาจารย์ เจ้าหน้าที่หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้เข้มงวดเรื่องการ แต่งกาย และการเข้าชั้นเรียน 2) ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา คือควรเพิ่มข้อมูลการประกาศข่าวสารเชิญชวนให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม 3) ด้านงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ คือควรจัดหาบุคลากรเพิ่มเติมเกี่ยวกับการแนะแนวการศึกษาต่อรวมไปถึงอาชีพให้แก่นักศึกษา และจัดสถานที่ให้คำปรึกษาให้เป็นสัดส่วนชัดเจน 4) ด้านงานสวัสดิการและบริการทั่วไป คือควรเพิ่มร้านค้า ร้านอาหารให้เพียงพอ และมีประสิทธิภาพต่อความต้องการ และจัดตั้งเป็นสหกรณ์ร้านค้าเพื่อให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารงาน

Thematic Title : **Student Affairs Administration According to Student’s Opinions, Mahamakut Buddhist University Isan Campus Khon Kaen Province**

Student’s Name : **Yupavadee Khotthoeng**

Department : **Educational Administration**

Advisor : **Dr. Prayuth Chusorn**

Co – Advisor : **Phramaha Kraiwan Chinatattiyo (Dr.)**

Academic Year : **B.E. 2555 (2012)**

ABSTRACT

The objectives of this thematic paper were 1) to study student affair administration according to students’ opinions, Mahamakut Buddhist University Isan Campus, Khon Kaen province, 2) to compare student affair administration according to students’ opinions, Mahamakut Buddhist University Isan Campus, Khon Kaen province sorted by gender, year and GPA, and 3) to study the suggestions on student affair administration in Mahamakut Buddhist University Isan Campus Khon Kaen province. The samples used in this research were 205 students in Mahamakut Buddhist University Isan Campus, Khon Kaen province in academic year 2012. The tool used to collect the data was a questionnaire. The collected data were analyzed by computer packaged program. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test.

The results of the research were as follows:

1) Students’ opinion towards student affair administration in Mahamakut Buddhist University Isan Campus, Khon Kaen province as a whole was at the high level. When considered each aspect, the highest mean was student activity aspect followed by the aspect of student discipline and the aspect of education and occupation guidance. The aspect with the lowest mean was welfare and service.

2) Students with different year had different opinion towards student affair administration in Mahamakut Buddhist University Isan Campus, Khon Kaen province at a statistically significant level of .05. Meanwhile students with different gender and GPA had no different opinion towards student affair administration.

3) Some important suggestions on student affair administration in Mahamakut Buddhist University Isan Campus Khon Kaen province were as follows: 1) student discipline aspect; executives should encourage teachers, staffs or stake holders to fix student uniform and class attendance, 2) student activities aspect; they should give more information to students and persuade them to join the activities, 3) educational guidance and occupation aspect; they should increase enough consultants and consulting place for students, and 4) welfare and service aspect; they should increase enough shops and cafeteria with quality, establish co-operative store and give students to participate the store administration.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงได้ เพราะได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากหลายฝ่าย ผู้วิจัยจึงขอขอบคุณสถาบัน องค์กร และบุคคลที่ได้ให้ความช่วยเหลือดังต่อไปนี้

ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสานและคณาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และแนวทางการเขียนสารนิพนธ์แก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณ คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ทุกท่าน ที่เสียสละเวลาอันมีค่าช่วยเติมเต็มให้สารนิพนธ์นี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณ ดร.ประยุทธ์ ชูสอน อาจารย์ที่ปรึกษา และ พระมหาไกรวรรณ ชินทศุติโย (ดร.) อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำแนะนำนำสละเวลาตรวจแก้ข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อให้ได้สารนิพนธ์ที่ถูกต้องสมบูรณ์

ขอขอบคุณ เจ้าหน้าที่ที่อำนวยความสะดวก และให้ความร่วมมือช่วยเหลือผู้วิจัยด้วยดี ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะและอื่นๆ ในการทำสารนิพนธ์ ครั้งนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณกัลยาณมิตรการบริหารการศึกษาทุกรูป/คนที่ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ ทำให้ผู้วิจัยได้รับความสุขและได้รับประสบการณ์ที่ดีในมหาวิทยาลัยแห่งนี้ตลอดรวมถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ไม่ได้ระบุนามที่ทำให้สารนิพนธ์สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณบิดา มารดา ครูบาอาจารย์ ตลอดจนทุกท่านที่ไม่ได้เอ่ยนามไว้ในที่นี้แต่ได้มีส่วนช่วยส่งเสริมให้สารนิพนธ์นี้ สำเร็จลงได้ด้วยดีทุกประการ

ท้ายที่สุดนี้ คุณค่า และคุณประโยชน์อันใดที่เกิดจากสารนิพนธ์นี้ ขอสัมฤทธิ์ผลนั้นเป็นสิ่งบูชาพระคุณของ บิดา มารดา ครู อาจารย์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ และประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ของงได้รับส่วนแห่งความดีนี้ทุกท่านเทอญ

บุพาวดี โคตรเท็ง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญแผนภาพ	ด
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 สมมติฐานการวิจัย	3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	4
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 แนวคิดและทฤษฎีของการบริหารงานกิจการนักศึกษา	6
2.2 ความหมาย วัตถุประสงค์ และขอบข่ายของงานกิจการนักศึกษา	45
2.3 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา	52
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	65
2.5 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	71

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	72
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	72
3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง	73
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	75
3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	75
3.5 ตัวแปรที่ศึกษา	77
3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล	77
3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล	77
3.8 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	78
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	80
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	81
4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล	81
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	82
ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	83
ตอนที่ 2 การบริหารงานกิจการนักศึกษาในทัศนะของนักศึกษา มหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น ทั้ง 4 ด้าน	85
ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย	91
ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานกิจการนักศึกษาใน ทัศนะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต อีสาน จังหวัดขอนแก่น	110
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	111
5.1 สรุปผลการวิจัย	112
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	114
5.3 ข้อเสนอแนะ	118
บรรณานุกรม	121

ภาคผนวก	124
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	125
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	132
ภาคผนวก ค หนังสือขออนุญาตแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ	134
ภาคผนวก ง แบบประเมินดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม	138
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล	144
ภาคผนวก ฉ คำสัมภาษณ์พีธีแอลฟา	146
ประวัติผู้วิจัย	149

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1	การจัดหมวดหมู่ของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 74
ตารางที่ 4.1	ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ 83
ตารางที่ 4.2	ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามชั้นปี 83
ตารางที่ 4.3	ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเกรดเฉลี่ย 84
ตารางที่ 4.4	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โดยรวม 85
ตารางที่ 4.5	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ด้านงานวินัยนักศึกษา 86
ตารางที่ 4.6	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา 87
ตารางที่ 4.7	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ด้านงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ 89
ตารางที่ 4.8	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ด้านงานสวัสดิการและบริการทั่วไป 90
ตารางที่ 4.9	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โดยรวม จำแนกตามเพศ 91
ตารางที่ 4.10	การเปรียบเทียบทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โดยรวม จำแนกตามเพศ 92
ตารางที่ 4.11	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โดยรวม จำแนกตามชั้นปี 92

ตารางที่ 4.12	การเปรียบเทียบทักษะของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โดยรวม จำแนกตาม ชั้นปี	93
ตารางที่ 4.13	การวิเคราะห์ความแตกต่างทักษะของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการ นักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน เป็นรายคู่ โดยรวม ที่มีชั้นปีต่างกัน ด้วยวิธีการของ LSD	93
ตารางที่ 4.14	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทักษะของนักศึกษาที่มี ต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โดยรวม จำแนกตามเกรดเฉลี่ย	94
ตารางที่ 4.15	การเปรียบเทียบทักษะของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โดยรวม จำแนกตาม เกรดเฉลี่ย	94
ตารางที่ 4.16	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทักษะของนักศึกษาที่มี ต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านงานวินัยนักศึกษา จำแนกตามเพศ	95
ตารางที่ 4.17	การเปรียบเทียบทักษะของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านงานวินัย นักศึกษา จำแนกตามเพศ	95
ตารางที่ 4.18	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทักษะของนักศึกษาที่มี ต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา จำแนกตามเพศ	96
ตารางที่ 4.19	การเปรียบเทียบทักษะของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านงานกิจกรรม นักศึกษา จำแนกตามเพศ	96
ตารางที่ 4.20	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทักษะของนักศึกษาที่มี ต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ จำแนกตามเพศ	97

ตารางที่ 4.21	การเปรียบเทียบทักษะของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านงานแนะแนว การศึกษาและอาชีพ จำแนกตามเพศ	97
ตารางที่ 4.22	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทักษะของนักศึกษาที่มี ต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านงานสวัสดิการและบริการทั่วไป จำแนกตามเพศ	98
ตารางที่ 4.23	การเปรียบเทียบทักษะของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านงานสวัสดิการ และบริการทั่วไป จำแนกตามเพศ	98
ตารางที่ 4.24	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทักษะของนักศึกษาที่มี ต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านงานวินัยนักศึกษา จำแนกตามชั้นปี	99
ตารางที่ 4.25	การเปรียบเทียบทักษะของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านงานวินัย นักศึกษา จำแนกตามชั้นปี	99
ตารางที่ 4.26	การวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านงานวินัยนักศึกษา ที่มีชั้นปี ต่างกัน ด้วยวิธีการของ LSD (Least Significant Difference)	100
ตารางที่ 4.27	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทักษะของนักศึกษาที่มี ต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา จำแนกตามชั้นปี	101
ตารางที่ 4.28	การเปรียบเทียบทักษะของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านงานกิจกรรม นักศึกษา จำแนกตามชั้นปี	101
ตารางที่ 4.29	การวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็น รายคู่ ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา ที่มีชั้นปี ต่างกัน ด้วยวิธีการของ LSD (Least Significant Difference)	102
ตารางที่ 4.30	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทักษะของนักศึกษาที่มี ต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ จำแนกตามชั้นปี	103

ตารางที่ 4.31	การเปรียบเทียบทักษะของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านงานแนะแนว การศึกษาและอาชีพ จำแนกตามชั้นปี	103
ตารางที่ 4.32	การวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็น รายคู่ ด้านงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ที่มีชั้นปี ต่างกัน ด้วยวิธีการของ LSD (Least Significant Difference)	104
ตารางที่ 4.33	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทักษะของนักศึกษาที่มี ต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านงานสวัสดิการและบริการทั่วไป จำแนกตามชั้นปี	105
ตารางที่ 4.34	การเปรียบเทียบทักษะของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านงานสวัสดิการ และบริการทั่วไป จำแนกตามชั้นปี	105
ตารางที่ 4.35	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทักษะของนักศึกษาที่มี ต่อการบริหารงานองมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้าน งานวินัยนักศึกษา จำแนกตามเกรดเฉลี่ย	106
ตารางที่ 4.36	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทักษะของนักศึกษาที่มี ต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านงานวินัยนักศึกษา จำแนกตามเกรดเฉลี่ย	106
ตารางที่ 4.37	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทักษะของนักศึกษาที่มี ต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา จำแนกตามเกรดเฉลี่ย	107
ตารางที่ 4.38	การเปรียบเทียบทักษะของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านงานกิจกรรม นักศึกษา จำแนกตามเกรดเฉลี่ย	107
ตารางที่ 4.39	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทักษะของนักศึกษาที่มี ต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ จำแนกตามเกรดเฉลี่ย	108

- ตารางที่ 4.40 การเปรียบเทียบทักษะของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านงานแนะแนว การศึกษาและอาชีพ จำแนกตามเกรดเฉลี่ย 108
- ตารางที่ 4.41 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทักษะของนักศึกษาที่มี ต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านงานสวัสดิการและบริการทั่วไป จำแนกตามเกรดเฉลี่ย 109
- ตารางที่ 4.42 การเปรียบเทียบทักษะของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านงานสวัสดิการ และบริการทั่วไป จำแนกตามเกรดเฉลี่ย 109

สารบัญแผนภาพ

หน้า

แผนภาพที่ 2.1	แสดงสรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	71
แผนภาพที่ 3.1	แสดงขั้นตอนการสร้างเครื่องมือของการวิจัย	76

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญของสังคมในการพัฒนาเศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง และสังคม ระบบการศึกษาต้องมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับระบบอื่นๆ ด้วยปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก การจัดการศึกษาจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบทัศนคติและทิศทางให้สอดคล้องกับระบบสังคมและเศรษฐกิจ¹ จากกระแสความเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วของวิทยาการ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และศิลปวัฒนธรรม ได้เกิดอิทธิพลครอบงำความคิดและวิถีชีวิตของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะคลื่นวัฒนธรรมใหม่ที่ทับถมมากับสื่อสารสนเทศและสื่อบันเทิงต่างๆ² การจัดการบริการนักศึกษา เป็นองค์ประกอบที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริม และสนับสนุนให้ภาระหน้าที่หลักของสถาบันอุดมศึกษาดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและเกิดผลดีจากกล่าวได้ว่าเป็นการจัดการบริการนักศึกษา เป็นงานที่เป็นตัวกลางประสานให้ภารกิจต่างๆของสถาบันศึกษาบรรลุผลสำเร็จ และงานกิจการนักศึกษาเป็นส่วนงานหนึ่งของสถาบันการศึกษาที่จะดำเนินการเพื่อที่จะสืบสานปณิธานของสถาบันนั้นๆ ให้จรรโลงก้าวไปอย่างเต็มความสามารถ เป้าหมายที่สำคัญที่สุดก็เพื่อการอย่างสมบูรณ์แก่ตัวนักศึกษาโดยตรง มีหน้าที่ คือ จัดให้มีการเรียนการสอน ทำการวิจัยให้บริการวิชาการแก่สังคม และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติให้ยั่งยืนเจริญสืบไป โดยแต่ละสถาบันการศึกษาจะดำเนินการให้สำเร็จลุล่วงไปได้ก็ขึ้นอยู่กับความสามารถ ความพร้อมในหลายๆด้าน รวมทั้งโอกาสที่จะกระทำ แต่ถึงอย่างไรก็ตาม หน้าที่หลักในอันดับแรกที่สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งต้องตระหนักและพึงกระทำก็คือการจัดให้มีการเรียนการสอน งานบริการวิชาการ และงานบำรุงศิลปวัฒนธรรมมักจะเป็น

---

¹สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, (กรุงเทพมหานคร : สำนักนายกรัฐมนตรี, 2542), หน้า 2.

²สุวพร ตั้งสมวรพงษ์, การพัฒนาบัณฑิตในยุคโลกาภิวัตน์, (กรุงเทพมหานคร : פרินต์โพร, 2542), หน้า 75.

กระบวนการช่วยเสริมความสมบูรณ์ในด้านการเรียนการสอนให้มีความเด่นชัดมากยิ่งขึ้น งานต่างๆ ของสถาบันอุดมศึกษาจะทำให้เกิดมีความสัมพันธ์กันอย่างแนบแน่น³

สภาการศึกษามหามกุฏราชวิทยาลัยได้อนุมัติให้สถาปนาวิทยาเขตแห่งแรกในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่จังหวัดขอนแก่น ให้ชื่อว่า สภาการศึกษามหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ณ วัดศรีจันทร์ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ต่อมาในปีพุทธศักราช 2540 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ว่าเป็นที่สมควรจัดตั้งมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เป็นนิติบุคคลมรสถานะเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐในกำกับกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีชื่อใหม่ว่า มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน และได้ย้ายจากวัดศรีจันทร์ ไปอยู่บ้านโนนชัย ถนนราชมรรค์ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น บนเนื้อที่ 77 ไร่ 3 งาน โดยมีวัตถุประสงค์ในการสถาปนา คือ เพื่อเป็นสถานศึกษาด้านพระพุทธศาสนา เป็นสถานศึกษาวิทยาการอันเป็นของชาติภูมิและต่างประเทศ ให้ศาสนทายาทได้เป็นกำลังในการจรจรพระพุทธศาสนาและเป็นศาสนทายาทที่เหมาะสมกับกาลสมัย และศูนย์กลางการศึกษา ค้นคว้า วิจัย ทางพระพุทธศาสนา และทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ประติมากรรมทางพระพุทธศาสนา⁴

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ได้ถูกจัดตั้งขึ้น และจัดให้มีการเรียนการสอน รวมไปถึงงานด้านกิจการนักศึกษา และงานด้านอื่นๆ ที่ทางมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยได้กำหนดขึ้น ซึ่งนับจนถึงปัจจุบัน การดำเนินงานยังไม่มีการพัฒนาที่มากนัก พร้อมทั้งนักศึกษายังไม่รู้จักหน่วยงาน รวมไปถึงการเข้าใช้บริการงานกิจการนักศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงอยากศึกษาการบริหารงานกิจการนักศึกษา ในทัศนะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่นใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านงานวินัยนักศึกษา ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา ด้านงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ และด้านสวัสดิการและบริการทั่วไป เนื่องจากงานกิจการนักศึกษาถือว่าเป็นกิจกรรมที่มีส่วนช่วยในการพัฒนานักศึกษาให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ สอดคล้องและเหมาะสมกับความต้องการของนักศึกษา ผลการศึกษาครั้งนี้อาจนำไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดมาตรฐานและเกณฑ์ประเมินในด้านการจัดบริการนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาให้ได้มาตรฐานเดียวกัน

³ทองเวียน อมรัชกุล, การบริหารกิจการนิสิตทฤษฎีและแนวปฏิบัติ, (กรุงเทพมหานคร : หน่วยศึกษานิเทศกรรมการฝึกหัดครู, 2552), หน้า 15.

⁴มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน, คู่มือนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา, (ขอนแก่น : ขอนแก่นการพิมพ์, 2551), หน้า 3.

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น ตามทัศนะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น ตามทัศนะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ ที่มีเพศ ชั้นปี และเกรดเฉลี่ยต่างกัน

1.2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น ตามทัศนะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ

1.3 สมมติฐานการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานกิจการนักศึกษา ในทัศนะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น มีสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1.3.1 นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีทัศนะเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักศึกษาแตกต่างกัน

1.3.2 นักศึกษาที่ศึกษาในชั้นปีต่างกัน มีทัศนะเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักศึกษาแตกต่างกัน

1.3.3 นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน มีทัศนะเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักศึกษาแตกต่างกัน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานกิจการนักศึกษา ในทัศนะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น ได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากร

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2554 จำนวนทั้งสิ้น 440 คน

2. กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2554 โดยการเปิดตารางของเครจซี่และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่าง 205 คน สุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับสลาก

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การบริหารงานกิจการนักศึกษาในทัศนะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น ตามโครงสร้างการบริหารงานกิจการนักศึกษาทั้งหมด 4 ด้าน คือ

1. ด้านงานวินัยนักศึกษา
2. ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา
3. ด้านงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ
4. ด้านงานสวัสดิการและบริการทั่วไป

1.4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1.5.1 ทำให้ทราบการบริหารงานกิจการนักศึกษาในทัศนะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น

1.5.2 ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบการบริหารงานกิจการนักศึกษาในทัศนะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น ที่มีเพศที่แตกต่างกัน

1.5.3 ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบการบริหารงานกิจการนักศึกษาในทัศนะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น ที่มีชั้นปีที่แตกต่างกัน

1.5.4 ทำให้ทราบข้อเสนอแนะการบริหารงานกิจการนักศึกษาในทัศนะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น

1.5.5 ทำให้สามารถนำข้อมูลด้านการบริหารงานกิจการนักศึกษาในทัศนะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น ไปเผยแพร่

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การบริหารกิจการนักศึกษา หมายถึง เป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวกับนักศึกษา เช่น ด้านงานวินัยนักศึกษา ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา ด้านงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ และด้านสวัสดิการและบริการทั่วไป การบริหารกิจการนักศึกษาถือว่าการพัฒนาบุคคลให้เป็นคนดี คนเก่ง

วินัยนักศึกษา หมายถึง การดำเนินการใดๆ เพื่อให้นักศึกษาปฏิบัติตามระเบียบแบบแผน โดยการออกกฎระเบียบและลงโทษผู้ฝ่าฝืนเพื่อให้ศึกษามีความรับผิดชอบและมีวินัยในตนเอง

งานกิจกรรมนักศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่างๆที่จัดให้นักศึกษาได้เข้าร่วม เพื่อฝึกทักษะและส่งเสริมการศึกษา เช่น ชมรม กีฬา

งานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ หมายถึง เป็นการชี้แนะทางรวมถึงการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการฝึกงาน การศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ

งานสวัสดิการและบริการทั่วไป หมายถึง งานที่เกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของผู้เรียน โดยตรงเช่น ทุนการศึกษา การอนามัย เป็นต้น

ทักษะ หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลต่อสิ่งหนึ่ง และสามารถแสดงความคิดเห็นออกมาในลักษณะที่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วย ซึ่งอาจเป็นทางบวกหรือทางลบในงานวิจัยนี้ หมายถึง ความรู้สึกของนักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านงานวินัยนักศึกษา ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา ด้านงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ และด้านสวัสดิการและบริการทั่วไป

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 ของทุกหลักสูตร ปีการศึกษา 2554 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น

ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง คุณลักษณะพื้นฐานของประชากรกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกออกเป็น เพศ ชั้นปีที่ศึกษา และเกรดเฉลี่ย

เพศ หมายถึง เพศของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์นี้ โดยจำแนกออกเป็น เพศชายและเพศหญิง

ชั้นปีที่ศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์นี้ โดยจำแนกออกเป็น กำลังศึกษาอยู่ระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4

เกรดเฉลี่ย หมายถึง ผลการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยสะสม ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับคือ

1. เกรดเฉลี่ยระดับสูง หมายถึง ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 3.25 ขึ้นไป
2. เกรดเฉลี่ยระดับปานกลาง หมายถึง ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 2.51 - 3.24
3. เกรดเฉลี่ยระดับต่ำ หมายถึง ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม 2.50 หรือต่ำกว่า

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานกิจการนักศึกษาในทัศนะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น ดังนี้

- 2.1 แนวคิดและทฤษฎีของการบริหารงานกิจการนักศึกษา
- 2.2 ความหมาย วัตถุประสงค์ และขอบข่ายของงานกิจการนักศึกษา
- 2.3 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา
- 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.5 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แนวคิดและทฤษฎีของการบริหารงานกิจการนักศึกษา

2.1.1 งานวินัยนักศึกษา

ในอดีตการปกครองดูแลนักศึกษาของมหาวิทยาลัย หรือสถาบันอุดมศึกษาบางแห่ง เช่น มหาวิทยาลัยมหิดล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้แต่งตั้งอาจารย์อาวุโสให้ดำรงตำแหน่งบรรยเวกษก์ มีหน้าที่ดูแลนักศึกษาทั่วไป แต่เกษตรศาสตร์ก็มีหน่วยงานที่เรียก สำนักฝ่ายปกครองและสวัสดิการ เพื่อทำหน้าที่ปกครองดูแลและจัดบริการให้นิสิต บุคลากรที่ปฏิบัติงานในสำนักฝ่ายปกครองและสวัสดิการเรียกว่า อาจารย์ฝ่ายปกครอง ต่อมาภายหลังเหตุการณ์ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 สถานภาพและบทบาทของนักศึกษาเปลี่ยนแปลงไปมาก นักศึกษามีบทบาทในสังคมและต้องการเสรีภาพมากขึ้น ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์โดยเฉพาะอาจารย์ฝ่ายปกครองและนักศึกษาเปลี่ยนไป สถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ได้ปรับบทบาทจากการปกครองมาเป็นการบริการแก่นักศึกษามากขึ้น ทบวงมหาวิทยาลัยได้กำหนดหน่วยงานในมหาวิทยาลัยที่มีหน้าที่รับผิดชอบงานที่นอกเหนือจากการเรียนการสอนแต่เกี่ยวกับกิจกรรมของนักศึกษาโดยตรงว่า กิจการนักศึกษา คำว่าการปกครองนักศึกษา จึงไม่นิยมใช้กันงานปกครองนักศึกษาจึงถูกลดบทบาทลงเป็น งานวินัยนักศึกษา เพื่อดำเนินการให้นักศึกษาปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถาบันอุดมศึกษา

วินัยนักศึกษา หมายถึง การดำเนินการใดๆ เพื่อให้ นักศึกษาปฏิบัติอยู่ในระเบียบแบบแผน โดยการออกกฎระเบียบและลงโทษผู้ฝ่าฝืนเพื่อให้ นักศึกษามีความรับผิดชอบและมีวินัยในตนเอง

1. วัตถุประสงค์ของงานวินัยนักศึกษา

เพื่อช่วยส่งเสริมให้นักศึกษาประพฤติตามกฎระเบียบ เกิดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอนและเป็นการพัฒนานักศึกษาให้เป็นผู้ที่มีวินัยในตนเอง สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งจึงควรกำหนดวัตถุประสงค์ไว้ให้ชัดเจนเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานดังนี้

1. เพื่อให้นักศึกษามีความรู้และตระหนักในกฎระเบียบของสถาบันอุดมศึกษา ตลอดจนวัฒนธรรมประเพณีที่เป็นแนวทางในการปฏิบัติของบุคคลในสังคม
2. เพื่อให้นักศึกษามีความเข้าใจสิทธิและหน้าที่ของตนเอง และเคารพสิทธิของผู้อื่น
3. เพื่อให้นักศึกษามีความเข้าใจตนเอง พัฒนาตนเอง โดยเฉพาะลักษณะที่มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรม เช่น ค่านิยม อารมณ์และระดับคุณธรรมเป็นต้น
4. เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีความรับผิดชอบตนเองให้เป็นผู้ที่มีวินัย เป็น พลเมืองดี เสริมสร้างและจรรโลงความเป็นระเบียบของสังคม
5. เพื่อส่งเสริมให้ร่วมกันสร้างบรรยากาศที่มีความอบอุ่นเอื้อต่อการเรียนการสอน และการพัฒนานักศึกษาตลอดจนการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา

2. การดำเนินงานวินัยนักศึกษา

เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของงานวินัยนักศึกษาการดำเนินงานวินัยนักศึกษาควรยึดหลักการดังนี้

1. หลักการศึกษา งานวินัยนักศึกษาจะต้องยึดหลักการศึกษ โดยการศึกษาที่เกี่ยวกับวินัยนักศึกษา เช่น นักศึกษาจะต้องรู้จักกฎระเบียบของสถาบันอุดมศึกษา รู้สิทธิหน้าที่ของตนเองและผู้อื่นที่ร่วมสังคม รู้จักตนเองในเรื่องพฤติกรรมและอารมณ์ มีการส่งเสริมให้นักศึกษาพัฒนาตนเองทางด้านคุณธรรม มีวินัยในตนเองและรับผิดชอบต่อสังคมที่ดีต่อการกระทำ มีการลงโทษทางวินัยเพื่อขัดเกลากฎพฤติกรรมที่ไม่ถึงประสงค์ ให้นักศึกษาเป็นบุคคลที่มีความประพฤติเรียบร้อยและการลงโทษจะต้องไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่ออนาคตของนักศึกษา นอกจากนี้งานวินัยนักศึกษาควรจัดให้คำปรึกษาทางวินัยเพื่อช่วยให้นักศึกษาปรับพฤติกรรมตนเองให้ถูกต้องเป็นการเตรียมตัวให้เข้าใจกระบวนการยุติธรรมในสังคม เมื่อจบการศึกษาแล้วออกไปดำรงชีพในสังคมอย่างมีความสุข ปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม

2. หลักการป้องกัน หลักการป้องกันปัญหาที่เกี่ยวกับวินัยนักศึกษาเป็นหลักการที่นิยมใช้กัน โดยทั่วไป ก็จะต้องมีการดำเนินการหลายๆ ด้านจึงจะได้ผลดี สถาบันอุดมศึกษาโดยทั่วไปควรพิจารณาดำเนินการปรับปรุงกฎระเบียบของสถาบันการศึกษาโดยการให้ข้อมูล

ข่าวสารของเรื่องกฎระเบียบ และวินัยต่างๆ ของนักศึกษาเพื่อเป็นแนวการป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้น

3. หลักการแก้ไข เมื่อมีปัญหาที่เกี่ยวกับวินัยนักศึกษาเกิดขึ้น จะต้องแก้ไขปัญหมาให้เรียบร้อย ปัญหาที่เกิดขึ้นซึ่งทำให้นักศึกษาฝ่าฝืนกฎระเบียบของสถาบันอุดมศึกษานั้น อาจเกิดจากความผิดพลาดที่เกี่ยวกับจิตประสาทของนักศึกษา หรืออาจจะเกิดจากสภาพแวดล้อมของสถาบันอุดมศึกษา หรืออาจจะเกิดจากนักศึกษาเองไม่รู้ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่ทำให้เกิดความผิด ดังนั้น จะต้องทำการแก้ไขต้นเหตุแห่งปัญหาที่ได้ทำความผิด

4. หลักความยุติธรรม การทำความผิดของนักศึกษามักจะเกิดขึ้นอยู่เสมอ แม้จะมีหลักการในการดำเนินงานทั้งให้การศึกษา ป้องกันและแก้ไขการทำความผิดแล้วก็ตาม การประพฤติดวินัยยังคงเกิดขึ้นในการดำเนินงานทางวินัย บุคลากรที่เป็นผู้กำหนดโทษทางวินัย นักศึกษาจะต้องให้ความยุติธรรมในทุกกรณีให้มากที่สุด

3. ปัญหาวินัยนักศึกษา

ปัจจัยหลายประการที่ทำให้สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งมีปัญหาเกี่ยวกับวินัยนักศึกษาแตกต่างกัน ความแตกต่างมีทั้งลักษณะของปัญหาและความหนักเบาของปัญหา ที่มาจกสภาพแวดล้อมของสถาบันอุดมศึกษาและจำนวนนักศึกษา สำหรับสถาบันอุดมศึกษาที่มีหอพักให้นักศึกษาอาศัยอยู่ภายในเป็นจำนวนมากย่อมมีปัญหาว่าสถาบันอุดมศึกษาที่ไม่มีหอพักทั้งนี้ เพราะนักศึกษาต้องพักอาศัยใช้ชีวิตในหอพักและในที่อื่นๆ ภายในสถาบันตลอดเวลา โอกาสที่นักศึกษาจะทำความผิดขึ้นมีมากกว่านักศึกษาที่เข้ามาศึกษาเป็นบางเวลาและบางวัน ซึ่งปัญหาวินัยนักศึกษาโดยทั่วไปมีดังนี้

1. การแต่งกายผิดระเบียบ เครื่องแบบนักศึกษานั้นมีประโยชน์หลายประการ การแต่งเครื่องแบบในสถาบันอุดมศึกษาจะทำให้สามารถแยกนักศึกษาออกจากบุคคลากรอื่น เครื่องแบบนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาบางแห่ง เช่น เครื่องแบบนิสิตหญิงชุดราชประแตนของนิสิตชายของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นเครื่องแบบที่ได้รับพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 6 ดังนั้นผู้แต่งเครื่องแบบก็ควรยั้งคิดและภูมิใจที่จะแต่งกายให้เหมาะสมกับเวลาและสถานที่ที่ตนเองศึกษาอยู่และยังเป็นการฝึกให้นักศึกษาเป็นผู้ที่มีระเบียบวินัย ช่วยให้บริการของสถาบันอุดมศึกษาแห่งนั้น มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยและเป็นการประหยัดรายจ่ายในการแต่งกายของนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งในประเทศไทยได้มีการกำหนดเครื่องแบบนักศึกษา เนื่องจากสถานภาพของนักศึกษาเป็นที่ยอมรับในสังคมไทย แต่ก็มีนักศึกษาจำนวนหนึ่งไม่สนใจเครื่องแบบนักศึกษามักจะชอบความสะดวกสบายทั้งชายหญิง จึงชอบแต่งกายง่ายๆ เช่น ใส่เสื้อยืดคอกกลมเข้าชั้นเรียน ปล่อยชายเสื้อนอกกางเกงและกระโปรง ใส่กางเกงยีนส์ นุ่งกระโปรง

สั้นหรือยาวมากเกินไปตามแฟชั่นนิยม ใส่รองเท้าแตะ เป็นต้น นักศึกษาบางคนใส่เสื้อผ้าที่มีสีและแบบแตกต่างกันไปจากเครื่องแบบนักศึกษา อาจารย์ผู้สอนเป็นผู้ที่พบเห็นปัญหาการผิดระเบียบการแต่งกายของนักศึกษามากที่สุดแต่ก็ไม่สนใจคิดว่าปัญหาดังกล่าวเป็นหน้าที่ของกิจการนักศึกษา ซึ่งมีบุคลากรน้อยและปฏิบัติงานอยู่ในที่ทำงานของกิจการนักศึกษาไม่ค่อยมีโอกาสจะพบเห็นนักศึกษาที่ผิดระเบียบการแต่งกายเหล่านี้ สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งก็ควรจะมีนโยบายดำเนินการในเรื่องนี้อย่างเป็นระบบ มีการประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้นักศึกษาแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบด้วยวิธีการต่างๆ รวมทั้งมอบหมายให้อาจารย์และบุคลากรกิจการนักศึกษา ชี้แจงว่ากล่าวตักเตือนนักศึกษาที่กระทำความผิดเหล่านี้

2. การเล่นการพนัน การเล่นการพนันต่างๆ ทุกชนิดก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สิน เสียการเรียน เสียสุขภาพ และเสียภาพพจน์ของตนเองและสถาบันอุดมศึกษา

3. การเสพยาของมึนเมา ทำให้นักศึกษาผู้เสพยาเสียสุขภาพ เสียทรัพย์สินและอาจก่อให้เกิดการทะเลาะวิวาท

4. การทะเลาะวิวาท การทะเลาะวิวาทของนักศึกษาคู่กรณีทำให้เกิดการบาดเจ็บ เสียบรรยากาศการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาแห่งนั้น

5. การทำลายทรัพย์สิน ทรัพย์สินที่ถูักนักศึกษาทำลายนั้นซื้อมาด้วยเงินงบประมาณที่มาจากภาษีของราษฎรและหรือเงินรายได้ของสถาบันที่เก็บจากนักศึกษา ถ้านักศึกษาเข้าใจและตระหนักดีในเรื่องนี้ก็ไม่ควรที่จะทำลายทรัพย์สินต่างๆ เหล่านี้ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ อาคารเรียน หอพักนักศึกษา ฯลฯ เป็นต้น

6. การลักขโมยของ การลักขโมยของส่วนมากจะเป็นของนักศึกษาด้วยกัน

7. การทุจริตในการสอบ การทุจริตในการสอบมีหลายแบบ เช่น คัดลอกใส่เศษกระดาษแล้วนำไปในห้องสอบ คัดลอกคำตอบจากผู้อื่น นักศึกษาจะต้องถูกลงโทษตามข้อกำหนดโทษ

8. การฝ่าฝืนระเบียบของสถาบันอุดมศึกษา การฝ่าฝืนกฎระเบียบของสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ ฝ่าฝืนระเบียบหอพัก เช่น นักศึกษาจะต้องกลับเข้าหอไม่เกิน 22.00 น. หรืออาจจะฝ่าฝืนระเบียบกิจกรรมนักศึกษา เช่น ห้ามนักศึกษารุ่นพี่รับน้องด้วยวิธีต่างๆ ที่เป็นอันตรายต่อร่างกายและจิตใจ เป็นต้น

ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นดังกล่าวข้างต้นของแต่ละสถาบันการศึกษาจะแตกต่างกันไป บางแห่งอาจจะเห็นว่าการเสพยาของมึนเมาไม่สำคัญมาก แต่การทุจริตในการสอบจะถือว่าเป็นความผิดร้ายแรงถูกลงโทษสถานหนักเช่นให้นักศึกษาสอบตกทุกวิชาที่สอบในภาคการศึกษานั้น หรืออาจจะให้พ้นสภาพนักศึกษาถ้าการกระทำดังกล่าวเกิดขึ้นซ้ำกันบ่อยครั้ง สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งควร

หาทางป้องกันปัญหาวินัยนักศึกษาดังกล่าว เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นจะต้องรีบทำการแก้ไขโดยศึกษาสาเหตุของปัญหา แก้ไขสาเหตุ นักศึกษาที่กระทำความผิดต้องถูกลงโทษอย่างเหมาะสม นอกจากนั้นควรจะทำกรปรับพฤติกรรมของนักศึกษาให้ถูกต้องเป็นที่ยอมรับของสังคม ถ้าหากปล่อยให้ให้นักศึกษากระทำความผิด โดยที่สถาบันอุดมศึกษาแห่งนั้น ไม่ได้ดำเนินการอย่างเหมาะสม ย่อมก่อให้เกิดผลเสียต่อนักศึกษาสถาบันการศึกษาและสังคม ผลเสียที่เกิดขึ้นมีหลายประการ เช่น เกิดความไม่เรียบร้อย เสียบรรยากาศการเรียนการสอน เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินของสถาบัน นักศึกษาจะเป็นคนขาดระเบียบวินัยเกิดความเข้าใจผิดคิดว่า การกระทำความผิดนั้นเป็นสิ่งที่ทำได้ ในสังคมโดยไม่มีความผิด ถ้าปล่อยไว้จะก่อให้เกิดการทำผิดมากขึ้นอาจจะต้องถูกลงโทษตามกฎหมายบ้านเมือง

4. วิธีการป้องกันปัญหาวินัยนักศึกษา

การป้องกันปัญหามีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อนักศึกษามาก ถ้าไม่มีการป้องกันปัญหาที่ดีพอ ปัญหาทางวินัยก็อาจเกิดขึ้นมากจนเป็นปัญหาที่ก่อให้เกิดผลเสียต่อการเรียนการสอนและการพัฒนานักศึกษารวมทั้งชื่อเสียงของสถาบันอุดมศึกษา การป้องกันปัญหาวินัยนักศึกษาเป็นเรื่องที่สำคัญและควรดำเนินการหลายๆ ด้านจึงจะได้ผลดี โดยทั่วไปควรพิจารณาดำเนินการดังนี้

1. การปรับปรุงกฎระเบียบของสถาบันอุดมศึกษา กฎระเบียบบางอย่างของสถาบันอุดมศึกษาไม่ทันสมัยจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงทุกๆ หนึ่งหรือสองปี ถ้าไม่มีการเปลี่ยนแปลงก็จะเกิดผลเสียต่อสถาบัน เช่น ระเบียบในการจ่ายเงินค่าหน่วยกิตจะต้องแก้ไขให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของประเทศอยู่ตลอดเวลา ถ้าหากไม่มีการปรับปรุงก็อาจเกิดปัญหาได้ เช่น สถาบันอุดมศึกษาของรัฐแห่งหนึ่งมีระเบียบให้นักศึกษาต้องชำระค่าเล่าเรียนหน่วยกิตละ 50 บาท แต่สถาบันแห่งนี้ไม่ได้มีการปรับปรุงค่าเล่าเรียนมา 4 ปีแล้ว เมื่อพิจารณาความเหมาะสมในด้านเศรษฐกิจและนโยบายของรัฐบาลแล้วฝ่ายบริหารมีความเห็นว่าควรปรับปรุงค่าเล่าเรียนเป็นหน่วยกิตละ 100 บาท ในกรณีนี้นักศึกษาบางกลุ่มไม่พอใจและไม่ให้ความร่วมมือจึงชักชวนนักศึกษาด้วยกันประท้วงฝ่ายบริหารของสถาบันอุดมศึกษา แต่ถ้าสถาบันอุดมศึกษาได้ปรับปรุงระเบียบในเรื่องนี้ทุกหนึ่งหรือสองปี โดยค่อยๆ เพิ่มเพิ่มขึ้นปีละ 15 หรือ 20 บาท ปัญหาดังกล่าวก็ไม่เกิดขึ้น สำหรับกฎระเบียบอื่นๆ ก็ควรจะมีการทบทวนประเมินเพื่อปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน

2. การให้ข้อมูลข่าวสาร ปัจจุบันเป็นยุคของข้อมูลข่าวสาร การติดต่อสื่อสารเป็นไปไม่ได้อย่างรวดเร็ว แต่การให้ข้อมูลข่าวสารในสถาบันอุดมศึกษาโดยเฉพาะระหว่างฝ่ายบริหารของสถาบันกับนักศึกษามักขาดประสิทธิภาพจึงเกิดช่องว่างขึ้น นักศึกษาจำนวนมากที่อาศัยอยู่ภายนอกสถาบัน อาจไม่รู้ถึงข้อมูลที่จะต้องรู้ จึงมีความจำเป็นที่สถาบันอุดมศึกษาควรปรับปรุง

การติดต่อสื่อสารและให้ข้อมูลข่าวสารแก่นักศึกษาเป็นประจำ ข้อมูลข่าวสารที่สำคัญและจะต้องรู้มีดังนี้

2.1 กฎระเบียบของสถาบันอุดมศึกษา นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่ทราบกฎระเบียบจึงฝ่าฝืนกฎระเบียบบ่อยครั้ง เช่น ระเบียบเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา ระเบียบหอพักนักศึกษา การฝ่าฝืนระเบียบจะต้องถูกลงโทษตามความหนักเบาแตกต่างกันไป โทษสถานเบาคือ ตักเตือน ส่วนโทษสถานหนักได้แก่ ให้ออกจากสภาพนักศึกษา สถานอุดมศึกษาบางแห่งถือว่าการฝ่าฝืนระเบียบที่เกี่ยวกับการสอบไล่ โดยเฉพาะการทุจริตในการสอบเป็นเรื่องสำคัญที่สำคัญที่นักศึกษาจะต้องถูกลงโทษสถานหนักคือ พักการศึกษา หรือ ให้ออกจากสภาพนักศึกษา เป็นต้น ปัญหาทุจริตในการสอบไล่มักเป็นปัญหาของสถาบันอุดมศึกษาโดยทั่วไป

2.2 ปัญหาทางวินัยของนักศึกษา ที่อาจเกิดจากการกระทำของนักศึกษาอย่างรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ทั้งนี้ เพราะนักศึกษาบางคนหรือบางกลุ่มอาจไม่ทราบ หรือคิดไม่ถึงว่าการกระทำดังกล่าวเป็นการผิดวินัย เมื่อเห็นผู้อื่นทำตนจึงทำบ้างหรือบางครั้งคิดว่าเป็นความผิดเล็กน้อย เช่น การลงนามแทนเพื่อน ซึ่งเป็นการปลอมลายมือเพื่อให้เพื่อน ได้สิทธิบางอย่างเป็นความผิดที่พบบ่อยที่สุด นักศึกษาบางคนปลอมลายมืออาจารย์ที่ปรึกษาโดยเมื่อนักศึกษาไปพบอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วไม่พบ การปลอมลายมือเพื่อนหรือลายมืออาจารย์ที่ปรึกษาเป็นการกระทำที่ผิดวินัยนักศึกษาและผิดกฎหมายควรจะได้รับกลงโทษอย่างเหมาะสม เพื่อมิให้นักศึกษาเข้าใจผิดคิดว่าเป็นสิ่งที่กระทำได้ในสังคมเพื่อที่จะไม่ปลอมลายมือชื่อผู้อื่นอีกหลังจากสำเร็จการศึกษาไปแล้ว จะทำให้เกิดผลเสียต่อตัวเองและสังคม การผิดวินัยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ยังมีอีกหลายกรณี เพื่อป้องกันปัญหาดังกล่าว กิจการนักศึกษาที่ปฏิบัติงานวินัยนักศึกษาคควรให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัญหาทางวินัยนักศึกษาแก่นักศึกษาทั่วๆ ไปทราบ เพื่อที่นักศึกษาจะได้หลีกเลี่ยงการกระทำผิดทางวินัยที่เป็นปัญหา

2.3 การส่งเสริมให้ทำกิจกรรมนักศึกษา กิจกรรมนักศึกษาเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตัวนักศึกษา เป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการพัฒนานักศึกษา กิจกรรมนักศึกษายังเป็นเครื่องมือป้องกันปัญหาทางวินัยนักศึกษาอีกด้วย การทำกิจกรรมนักศึกษาทุกประเภทเป็นการฝึกทักษะด้านสังคม เพราะนักศึกษาต้องทำงานร่วมกับนักศึกษาอื่นอีกเป็นจำนวนมาก ถ้านักศึกษามีปัญหาในการทำงานร่วมกับผู้อื่นก็ต้องปรับตัวให้สามารถเข้ากับผู้อื่นได้ การทำงานร่วมกันของนักศึกษา ทำให้นักศึกษารู้จักเพื่อนต่างคณะอีกหลายคน ทำให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน นักศึกษายังรู้ว่าต่างๆ ที่เป็นกฎระเบียบจากกลุ่มนักศึกษาด้วยกัน และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ถ้านักศึกษาไม่ทำกิจกรรมนักศึกษาอาจเอาเวลาไปเที่ยวเตร่ทำให้เสียเงินและอาจเกิดปัญหาอื่นๆ ตามมา นักศึกษาชายบางกลุ่มอาจใช้เวลาว่างไปนั่งดื่มของมีนเมานอกสถาบันอุดมศึกษา และก่อให้เกิดปัญหาทะเลาะวิวาทกับกลุ่มวัยรุ่นนอกสถาบัน ดังนั้นการส่งเสริมให้นักศึกษาทำกิจกรรม

จึงเป็นการป้องกันปัญหาการทะเลาะวิวาทระหว่างนักศึกษาด้วยกันและกับกลุ่มบุคคลภายนอกสถาบัน

กิจกรรมส่วนกลาง ซึ่งได้แก่ องค์กรนักศึกษา สภานักศึกษาเป็นตัวแทนของนักศึกษาทำหน้าที่ติดต่อสื่อสารระหว่างนักศึกษากลุ่มต่างๆ และฝ่ายบริหารของสถาบัน ทำให้นักศึกษากลุ่มต่างๆ และนักศึกษากับฝ่ายบริหารเข้าใจกันเกิดความร่วมมือซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ ยังขจัดความขัดแย้งระหว่างกลุ่มนักศึกษาหรือระหว่างนักศึกษาของคณะต่างๆ ด้วยส่วนกิจกรรมด้านศิลปะ วัฒนธรรมและบำเพ็ญประโยชน์ ได้แก่ ชมรมกิจกรรมทางศาสนา เช่น ชมรมพุทธศาสตร์และประเพณี ชมรมคาทอลิก ชมรมมุสลิม เป็นชมรมกิจกรรมที่มีบทบาทสำคัญทำให้นักศึกษาเป็นคนมีคุณธรรม จริยธรรม ตามคำสอนของศาสนาต่างๆ จะเห็นได้ชัดเจนจากนักศึกษาที่เป็นสมาชิกชมรมพุทธศาสตร์และประเพณีในสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ส่วนมากจะเป็นผู้ที่มิอุปนิสัยเยือกเย็น เรียบร้อย โอบอ้อมอารีต่อเพื่อนฝูง นักศึกษาของชมรมกิจกรรมทางศาสนายังช่วยกันจัดกิจกรรมด้านศาสนาให้นักศึกษาและบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา เช่น ชมรมพุทธศาสตร์และประเพณีจัดพิธีตักบาตรพระสงฆ์ รักษาศีลและบำเพ็ญภาวนา ชมรมคาทอลิก จัดงานคริสต์มาส อีสเตอร์ เป็นต้น กิจกรรมศิลปะ วัฒนธรรมและบำเพ็ญประโยชน์จะทำให้นักศึกษาเป็นคนมีคุณธรรม และจริยธรรมย่อมไม่ก่อให้เกิดปัญหาทางด้านวินัยนักศึกษาซึ่งเป็นการป้องกันปัญหาวินัยนักศึกษาอีกประการหนึ่ง

2.4 การพัฒนานักศึกษา กิจกรรมนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาจะต้องส่งเสริมให้นักศึกษามีการพัฒนาอย่างสมบูรณ์ทั้งทางด้านสติปัญญา ร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม การที่นักศึกษาเป็นผู้ที่มีวินัยในตนเองสามารถควบคุมตนเองได้ย่อมไม่ก่อให้เกิดปัญหาวินัยนักศึกษา การพัฒนานักศึกษาเป็นการส่งเสริมให้นักศึกษาเป็นผู้ใหญ่โดยสมบูรณ์ จึงเป็นการป้องกันปัญหาวินัยนักศึกษาด้วยเช่นกัน

2.5 การพัฒนาสภาพแวดล้อมของสถาบันอุดมศึกษา นักพฤติกรรมศาสตร์หลายคนต่างก็มีความเชื่อว่าสภาพแวดล้อมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของมนุษย์มากในส่วนที่เกี่ยวกับวินัยนักศึกษานั้น สภาพแวดล้อมของสถาบันอุดมศึกษาที่ไม่ดี มีอิทธิพลให้นักศึกษากระทำผิดวินัย เช่น หอพักนักศึกษาที่ขาดการเอาใจใส่จากเจ้าหน้าที่หอพักจะเป็นแหล่งมั่วสุมทางอบายมุข เช่น มีการดื่มสุรา เล่นการพนัน ก็อาจจะเกิดการทะเลาะวิวาท หรืออาจมีการทำลายทรัพย์สินของหอพัก การเล่นเกมพนันยังก่อให้เกิดปัญหาการลักขโมยตามมา

สภาพแวดล้อมทางกายภาพมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของนักศึกษาเช่นกัน มีงานวิจัยของต่างประเทศหลายโครงการที่พบว่าหอพักนักศึกษาที่มีขนาดใหญ่และมีความสูงหลายชั้นทำให้นักศึกษาพักอาศัยกันในลักษณะต่างคนต่างอยู่ ไม่มีความอบอุ่น จะมีปัญหาเกี่ยวกับการทำลาย

ทรัพย์สินของหอพักมาก จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาสภาพแวดล้อมของสถาบันอุดมศึกษา ทางด้านกายภาพให้เป็นอาคารสถานที่ที่สะอาด ร่มรื่น สวยงาม การจัดสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับ บุคคลเช่นก็เช่นกัน ควรจัดให้แต่ละชั้นของอาคารมีนักศึกษาต่างคณะวิชาและต่างชั้นปีอยู่ด้วยกัน เพื่อให้แต่ละชั้นมีรุ่นพี่รุ่นน้อง และเพื่อนต่างคณะวิชา นอกจากนั้นควรส่งเสริมให้นักศึกษาใน แต่ละหอพักทำกิจกรรมนักศึกษาด้วยกัน ร่วมกันสร้างสังคมในหอพักให้เป็นสังคมที่อบอุ่น ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การพัฒนาสภาพแวดล้อมทั้งสถานที่และบุคคลย่อมทำให้นักศึกษาอยู่ ร่วมกันอย่างมีความสุข ปัญหาการทำลายทรัพย์สินของหอพัก การลักขโมย การทะเลาะวิวาท ย่อมจะลดลงนักศึกษาต่างคณะวิชาที่อยู่ร่วมกันก็จะสนิทสนมกันจึงเป็นการป้องกันการทะเลาะ วิวาทของนักศึกษาระหว่างคณะวิชาได้อย่างดี ซึ่งเป็นวิธีการป้องกันปัญหาวินัยนักศึกษาที่ได้ผลดี อีกวิธีหนึ่ง

5. หลักการพิจารณาความผิดของนักศึกษา

สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งมีนักศึกษายู่เป็นจำนวนมาก แม้จะมีมาตรการในการป้องกัน ปัญหาวินัยนักศึกษาอย่างดีแล้วก็ตาม ยังคงมีนักศึกษาฝ่าฝืนกฎระเบียบ หรือกระทำความผิดทาง วินัยเกิดขึ้น ทางสถาบันอุดมศึกษาจะต้องดำเนินการเพื่อพิจารณาความผิดและลงโทษอย่าง เหมาะสม การพิจารณาความผิดนั้น โดยทั่วไปนิยมแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาความผิดในแต่ละ กรณีมากกว่าการแต่งตั้งคณะกรรมการพิพากษาประจำ โดยให้รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษามี อำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการ จำนวน 3-5 คน คณะกรรมการพิจารณาความผิดควรแต่งตั้งจาก อาจารย์กิจการนักศึกษาของคณะที่นักศึกษาเป็นคู่กรณีเพื่อความสะดวกในการเรียกตัวนักศึกษาที่ เกี่ยวข้องมาสอบสวน รวบรวมข้อมูลและหลักฐานจากคู่กรณีได้มากที่สุด ส่วนประธานกรรมการ นั้นควรจะมาจากอาจารย์กิจการนักศึกษาคณะที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับคู่กรณี เพื่อความรวดเร็วใน การลงโทษผู้กระทำผิด คณะกรรมการชุดดังกล่าว จึงควรพิจารณาเสนอลงโทษในกรณีที่มีผู้กระทำ ผิดฝ่าฝืนขบวนการของคณะกรรมการ ควรเป็นเจ้าหน้าที่จากงานวิจัยนักศึกษา กองกิจการนักศึกษาจะ เป็นผู้ให้ข้อมูลต่างๆ แก่คณะกรรมการ เพื่อการลงโทษในระดับที่เหมาะสม แล้วคณะกรรมการชุดนี้ จึงเสนอผลการสอบสวนและลงโทษต่อรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา เพื่อกลับกรองเสนอ อธิการบดีสั่งลงโทษผู้กระทำความผิดต่อไป

ถ้าหากคู่กรณีเป็นนักศึกษาคณะเดียวกันและความผิดนั้นเกิดขึ้นภายในบริเวณคณะคณบดี อาจเป็นผู้แต่งตั้งกรรมการสอบสวนและเสนอโทษจากอาจารย์กิจการนักศึกษาภายในคณะแล้ว เสนอผลการสอบสวนและลงโทษต่อรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาเพื่อกลับกรองเสนอ อธิการบดีต่อไป การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงและพิจารณาเสนอการลงโทษ

สถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งได้ดำเนินการอยู่ บางแห่งอาจมีวิธีการที่แตกต่างออกไปซึ่งขึ้นอยู่กับกฎระเบียบของแต่ละสถาบัน

6. การแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาความผิดควรสอดคล้องกับหลักการพิจารณาความผิดดังนี้

1. ความรวดเร็ว การพิจารณาความผิดและลงโทษผู้กระทำความผิดนั้น จะต้องกระทำด้วยความรวดเร็ว เพื่อยุติพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์โดยทันที และไม่ให้เกิดเหตุการณ์ที่เลวร้ายมากขึ้น เช่น การทะเลาะวิวาทของนักศึกษาที่อยู่ต่างคณะกัน ถ้าสามารถสอบสวนหาตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้อย่างรวดเร็ว เหตุการณ์นั้น ก็สามารถยุติลงได้ แต่ถ้าการสอบสวนเป็นไปอย่างล่าช้าและไม่มีมาตรการป้องกันที่ดีพอ การทะเลาะวิวาทนั้น อาจขยายตัวเป็นการทะเลาะวิวาทของนักศึกษาระหว่างคณะซึ่งจะก่อให้เกิดปัญหาขึ้นมากมาย

2. ความยุติธรรม การพิจารณาความผิดนั้น คณะกรรมการสอบสวนหาข้อเท็จจริงเพื่อพิจารณาลงโทษจะต้องให้ความยุติธรรมกับคู่กรณีให้มากที่สุด คณะกรรมการพิจารณาความผิดจะต้องเป็นกลางทั้งในด้านความรู้สึกและการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะกรรมการ

3. ความเรียบร้อย การพิจารณาความผิดและการเสนอลงโทษจะต้องทำให้คู่กรณีมีความเข้าใจกระบวนการพิจารณาความผิดและการลงโทษโดยไม่ติดใจ จึงจะต้องเกิดความเรียบร้อยต่อการพิจารณาของคณะกรรมการ

4. การบรรลุวัตถุประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษา การพิจารณาความผิดและการลงโทษผู้กระทำความผิดนั้น จะต้องมีความเหมาะสมและเป็นไปตามวิธีการทางการศึกษา การลงโทษนั้นจะต้องพิจารณาถึงสาเหตุที่ทำให้นักศึกษากระทำความผิด ซึ่งอาจเกิดจากที่นักศึกษาไม่ทราบข้อมูลหรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์ หรืออาจเกิดจากสภาพแวดล้อมหรืออาจเกิดจากความผิดปกติเกี่ยวกับจิตประสาทของนักศึกษา นอกจากนั้นการพิจารณาโทษจะต้องดูถึงความผิดเดิมที่เคยถูกลงโทษไปแล้วอีกด้วย การฝ่าฝืนกฎระเบียบข้อเดียวกันอาจได้รับโทษต่างกัน แต่ในกรณีที่นักศึกษามีความผิดปกติเกี่ยวกับจิตประสาทก็ควรติดต่อผู้ปกครองเพื่อส่งนักศึกษาไปรับการรักษาในสถานที่เหมาะสมต่อไป เจ้าหน้าที่งานวินัยนักศึกษา กองกิจการนักศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบของสถาบัน กฎหมายบ้านเมือง ตลอดจนกระบวนการลงโทษเพื่อให้นักศึกษาสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองให้เป็นที่ยอมรับในสังคมตามวัตถุประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษา

7. ขั้นตอนการพิจารณาความผิด

นักศึกษาที่กระทำความผิดต่างๆ คณะกรรมการพิจารณาความผิดและลงโทษจะต้องมีขั้นตอนการปฏิบัติดังนี้

1. นักศึกษาที่ถูกกล่าวหาจะต้องได้รับแจ้งข้อกล่าวหาเป็นลายลักษณ์อักษร

2. นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาจะต้องได้รับโอกาสชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา อาจรวมถึง การเสนอหลักฐานและพยานเพื่อประกอบการพิจารณา

3. คณะกรรมการสอบสวนทำการสอบสวน เพื่อรวบรวมข้อมูลที่สำคัญ ประกอบการพิจารณาความผิดและเสนอผลการสอบสวนและลงโทษผู้กระทำความผิดต่อผู้มีอำนาจ เพื่อสั่งลงโทษ

4. นักศึกษาผู้ถูกลงโทษต้องรับทราบคำสั่งลงโทษ

5. เจ้าหน้าที่งานวินัยนักศึกษา กองกิจการนักศึกษา จะต้องหาทางทำให้นักศึกษา ตระหนักถึงความผิด โดยจัดให้คำปรึกษาด้านวินัยเพื่อช่วยให้นักศึกษาสามารถปรับปรุงพฤติกรรม ของตนเองให้ถูกต้อง

8. วิธีการลงโทษ

การลงโทษโดยทั่วไปมีหลายสถานแล้วแต่ความหนักเบาของความผิด ซึ่งมีดังนี้

1. ตักเตือนด้วยวาจา หรือลายลักษณ์อักษร
2. การปรับ อาจจะปรับเป็นเงิน ปรับเป็นการทำงานเพื่อแก้พฤติกรรม หรือ ถ้าทุจริตในการสอบก็อาจปรับให้สอบตกในวิชาที่ทำการทุจริต ถ้าทุจริตบ่อยครั้งอาจจะปรับให้ สอบตกทุกวิชาในภาคการศึกษานั้น
3. ภาคทัณฑ์หรือทำทัณฑ์บน
4. ให้ชดใช้ค่าเสียหาย
5. ให้พักการศึกษา
6. ระงับการให้ปริญญา
7. ให้ออก
8. ไล่ออก

การลงโทษนักศึกษาส່วนมากเป็นโทษสถานเบาได้แก่ การตักเตือน การปรับ ภาคทัณฑ์ และชดใช้ค่าเสียหาย สำหรับการลงโทษที่ค่อนข้างหนัก ซึ่งใช้ลงโทษผู้กระทำความผิดที่ค่อนข้าง ร้ายแรง เช่น ทุจริตในการสอบได้หลายครั้งจนถูกลงโทษให้พักการศึกษา ถ้าเกินหนึ่งภาคการศึกษา ก็จะก่อให้เกิดผลเสียแก่นักศึกษามาก นอกจากจะเสียเวลาแล้วนักศึกษายังไม่รู้จะเอาเวลาในช่วงที่ ถูกสั่งพักการศึกษาไปทำอะไรให้เกิดประโยชน์

นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัดเมื่อถูกลงโทษให้พักการศึกษาก็ไม่ได้ต้องการกลับไป อยู่กับบิดามารดาหรือผู้ปกครองเพราะสังคมในชนบทเป็นสังคมที่คนในหมู่บ้านมีความใกล้ชิดกัน นักศึกษาจึงเกิดความลำบากใจที่จะต้องตอบคำถามของคนในหมู่บ้าน นักศึกษาส่วนมากจึงพักอยู่ใน กรุงเทพมหานครอาจตกอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่ดีทำให้นักศึกษาเสียอนาคตได้ ในกรณีเช่นนี้

สถาบันอุดมศึกษาอาจอนุญาตให้นักศึกษาสามารถลงทะเบียนเรียนวิชาปัญหาพิเศษกับอาจารย์ที่ปรึกษาได้โดยการจำกัดหน่วยกิต เพื่อให้ นักศึกษาได้ อยู่ในบรรยากาศของการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้ดูแลเพื่อเป็นการป้องกันปัญหาดังกล่าว สำหรับโทษสถานหนักส่วนมากจะ ไม่ค่อยได้ใช้ลงโทษ นักศึกษายกเว้นในกรณีความผิดร้ายแรงมากและเป็นความผิดกฎหมายอาญาบ้านเมือง

9. การบริหารงานวินัยนักศึกษา

งานวินัยนักศึกษาเป็นงานที่สำคัญงานหนึ่งของกิจการนักศึกษา วัตถุประสงค์หลักของงานวินัยนักศึกษาคือการช่วยส่งเสริมให้นักศึกษามีวินัยของตนเองเป็นการพัฒนานักศึกษาให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ทั้งทางสติปัญญา ร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม งานวินัยนักศึกษาย่อมประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับ การใช้หลักวิชาการบริหารมาประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพดังนี้

1. การจัดการองค์การ งานวินัยนักศึกษาเป็นงานหนึ่งในกองกิจการนักศึกษา การจัดการองค์การภายในงานขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น จำนวนนักศึกษา ปัญหาทางวินัยของนักศึกษา ขอบข่ายการปฏิบัติงานวินัยนักศึกษา ซึ่งทำให้แต่ละสถาบันการศึกษามีการจัดการองค์การแตกต่างกันไป สถาบันอุดมศึกษาขนาดใหญ่มีภาระงานวินัยนักศึกษามาก และยุ่งยากซับซ้อนก็จะแบ่งงานออกเป็นหน่วยวินัยนักศึกษากับหน่วยพัฒนานักศึกษา

1.1 หน่วยวินัยนักศึกษา มีหน้าที่รับผิดชอบดังนี้

- 1.1.1 วิเคราะห์ ปรับปรุง จัดร่าง จัดพิมพ์ เผยแพร่กฎระเบียบของสถาบัน
- 1.1.2 ดำเนินการพิจารณาความผิดและลงโทษผู้กระทำความผิด รวมถึงการเสนอแต่งตั้งกรรมการสอบสวนและพิจารณาลงโทษ ให้ความสะดวกแก่กรรมการในการสอบสวน ร่างคำสั่งลงโทษ และดำเนินการลงโทษ ผู้กระทำความผิดตามคำสั่ง
- 1.1.3 แจ้งผลการลงโทษผู้กระทำความผิดให้ผู้เกี่ยวข้อง เช่น คณบดี อาจารย์ที่ปรึกษา ทะเบียนนักศึกษา และผู้ปกครองนักศึกษาทราบ
- 1.1.4 จัดทำทะเบียนประวัติ สถิติ ติดตามนักศึกษาที่ทำผิดวินัย เสนอผลงานทางสถิติให้ผู้อำนวยการกองกิจการนักศึกษา รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา คณบดีที่เกี่ยวข้องทราบถึงปัญหาและแนวโน้มของปัญหาวินัยนักศึกษาแต่ละคณะเพื่อหาทางป้องกันปัญหาวินัยนักศึกษาต่อไป

1.2 หน่วยพัฒนานักศึกษา มีหน้าที่รับผิดชอบดังนี้

- 1.2.1 ร่วมมือประสานงานในการทำกิจกรรมนักศึกษา ที่เกี่ยวกับการพัฒนานักศึกษาในกองกิจการนักศึกษาและหน่วยงานอื่นๆ ภายในสถาบันอุดมศึกษา ฝึกอบรม

ภาวการณ์เป็นผู้นำให้แก่นักศึกษา จัดกิจกรรมพัฒนาบุคลิกภาพนักศึกษาโดยร่วมมือกัน คณะประสานงานระหว่างคณะและงานต่างๆ ในกองกิจการนักศึกษา

1.2.2 เป็นแหล่งวิชาการ และให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ในการศึกษาสภาพแวดล้อมที่อาจก่อให้เกิดปัญหาทางวินัยนักศึกษา จัดสภาพแวดล้อมของสถาบันอุดมศึกษาให้เอื้อต่อการเรียน การสอนและการพัฒนานักศึกษา

1.2.3 ศึกษาและวิจัยนักศึกษากลุ่มต่างๆ พร้อมทั้งเผยแพร่ผลการศึกษาวิจัยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน และการพัฒนานักศึกษาตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรู้ถึงลักษณะและปัญหาของนักศึกษา

1.2.4 ร่วมมืองานต่างๆ ในกองกิจการนักศึกษา เพื่อทำการประเมินผลงานกิจการนักศึกษา

2. บุคลากร บุคลากรของงานวินัยนักศึกษาควรมีให้เหมาะสมกับหน้าที่และปริมาณงานแต่ในสภาพที่เป็นจริง บุคลากรของงานวินัยนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ โดยทั่วไปมีจำนวนน้อยมาก เนื่องจากข้อจำกัดในด้านงบประมาณและข้อจำกัดในความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานวินัยนักศึกษาของผู้บริหาร ในส่วนที่เกี่ยวกับการป้องกันปัญหาทางวินัยนักศึกษาและพัฒนานักศึกษาดังนั้น งานวินัยนักศึกษาส่วนใหญ่จึงทำในเรื่องเกี่ยวกับการพิจารณาความผิดและการลงโทษนักศึกษาผู้ทำความผิดเท่านั้น การป้องกันปัญหาวินัยนักศึกษาที่เป็นข้อจำกัดในด้านงบประมาณนั้น ทางงานวินัยนักศึกษาอาจจ้างนักศึกษาที่มีฐานะยากจนมาช่วยทำงานที่เกี่ยวกับการเผยแพร่กฎระเบียบและงานธุรการ โดยใช้เงินทุนการศึกษาจ่ายให้นักศึกษาเป็นรายเดือนส่วนความรู้ความสามารถของบุคลากรนั้น ควรมีความรู้ด้านกฎหมายและด้านวินัยนักศึกษาส่วนบุคลากรที่ปฏิบัติงานป้องกันปัญหาวินัยนักศึกษาและการพัฒนานักศึกษา ควรมีความรู้ด้านจิตวิทยาหรือพฤติกรรมศาสตร์โดยเฉพาะเรื่องการพัฒนามนุษย์

3. งบประมาณ งบประมาณในส่วนที่เกี่ยวกับเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าใช้สอยของบุคลากร ได้จากเงินงบประมาณประจำปีของสถาบันอุดมศึกษา แต่ส่วนที่เกี่ยวกับการจัดฝึกอบรมและสัมมนาอาจารย์และนักศึกษาอาจจะขอจากทบวงมหาวิทยาลัยในส่วนของงบประมาณกิจกรรมนักศึกษาในแต่ละปีโดยการเสนอโครงการผ่านกองบริการการศึกษา

4. การดำเนินงานและการประสานงาน จะต้องศึกษาวัตถุประสงค์และบทบาทหน้าที่ของงานวินัยนักศึกษาแล้วดำเนินการให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ควรยึดหลักการที่สำคัญเช่นหลักการการศึกษา หลักการป้องกัน หลักการแก้ไข และหลักความยุติธรรมเพื่อให้การดำเนินงานทางวินัยถูกต้องรวดเร็ว ในส่วนของการพัฒนานักศึกษาเป็นงานที่ต้องร่วมมือประสานงานกับหน่วยงาน

อื่นๆ เพื่อให้การทำงานร่วมกันมีความสอดคล้องกันเกิดความสามัคคีสมานฉันท์เกิดพลังรวมกลุ่ม ทำให้งานเสร็จในเวลากำหนดและบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

5. การประเมินผล จะต้องทำการประเมินกระบวนการทำงาน และประเมินผลการทำงาน การประเมินการทำงานเป็นการประเมินทุกขั้นตอนตั้งแต่แรกเริ่มจนทำงานเสร็จ เช่น การประเมินผลกระบวนการพิจารณาความคิดของนักศึกษา เพื่อหาจุดอ่อนตลอดจนปัญหาและอุปสรรค ผู้ประเมินอาจเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการพิจารณาความคิดของนักศึกษาทั้งหมด คือ กรรมการสอบสวนและเจ้าหน้าที่งานวินัยนักศึกษาที่เกี่ยวข้อง วิธีการประเมินผล มีหลายวิธีเช่น ประชุมผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดและให้ทุกคนช่วยกันพิจารณาทุกขั้นตอน แล้วนำผลการประเมินไปแก้ไขกระบวนการพิจารณาความคิดให้มีประสิทธิภาพในการทำงานต่อไป สิ่งที่จะต้องประเมินผลร่วมด้วยกับการประเมินผลกระบวนการพิจารณาความคิดคือ ปัจจัยเบื้องต้น สภาวะแวดล้อม กระบวนการดำเนินงานทุกส่วนของงานวินัยนักศึกษาและผลผลิตที่เป็นผลลัพธ์ซึ่งชี้บ่งถึงการบรรลุวัตถุประสงค์ของงานวินัยนักศึกษา¹

สรุป ได้ว่า งานวินัยนักศึกษา หมายถึง การดำเนินการใดๆ เพื่อให้นักศึกษาปฏิบัติอยู่ในระเบียบแบบแผน โดยการออกกฎระเบียบและลงโทษผู้ฝ่าฝืนเพื่อให้ นักศึกษามีความรับผิดชอบและมีวินัยในตนเอง

2.1.2 งานกิจกรรมนักศึกษา

งานกิจกรรมนักศึกษา มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการควบคุม การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพนักศึกษา ให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผน จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การเรียน กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ การศึกษาดูงานนอกสถานที่ จัดกิจกรรมในวันสำคัญของชาติ ศาสนา จัดกิจกรรมเพื่อทำนุบำรุงส่งเสริม และอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี และเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ของชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด²

กิจกรรมนักศึกษาจึงเป็นกระบวนการทางการศึกษาที่มหาวิทยาลัยจัดให้มีขึ้น เพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้รู้จักสนิทสนม ปรีกษาหารือ ร่วมกันทำกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือกันทางด้าน

¹กรรณิกา พิริยะจิตรา, **กิจการนักศึกษา**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2547), หน้า 45-56.

²ชัยพร แก้ววิวัฒน์, **การพัฒนาการบริหารงานฝ่ายกิจการนักศึกษาของวิทยาลัยพลศึกษาในเขตภาคเหนือ, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2543, หน้า 12.

วิชาการ อันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาของนักศึกษา โดยมีอาจารย์ประจำชมรมนักศึกษาคอยแนะนำและให้คำปรึกษาเพื่อให้การดำเนินการจัดกิจกรรมของนักศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเดินไปในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสม นอกจากกิจกรรมทางด้านวิชาการแล้ว มหาวิทยาลัยยังส่งเสริมและสนับสนุนให้นักศึกษารู้จักคิดและสร้างสรรค์กิจกรรมในแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมอีกด้วย

ประสบการณ์ต่างๆ ที่ได้รับจากการทำกิจกรรมนักศึกษานั้นเป็นสิ่งที่จำเป็น และเป็นประโยชน์ต่อการใช้ชีวิตในอนาคตค่อนข้างมาก เนื่องจากสังคมทุกวันนี้ไม่ต้องการเพียงแต่คนเก่งทางวิชาการเพียงอย่างเดียวแต่ต้องการ คนที่มีความสมบูรณ์ทั้งความรู้ทางวิชาการ วิชาชีพ และวิชาชีวิตซึ่งถือว่าเป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ จึงเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่า ผลจากการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาทำให้ได้รับประโยชน์ที่มีคุณค่ามากมายหลายประการ ได้แก่

1. โลกทัศน์ของตนเองกว้างมากขึ้น เมื่อเราได้มีโอกาสทำงานร่วมกับบุคคลอื่นจะทำให้เราได้รับความคิดแปลกใหม่อันเนื่องมาจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน การได้ถกเถียงจากการประชุม อันจะส่งผลให้เราไม่เป็นคนที่ยึดมั่นถือมั่นในตนเองมากเกินไป ขณะเดียวกันทำให้เราได้แง่คิดหลากหลายมุมมอง ซึ่งเป็นการพัฒนาสติปัญญาของเราไปในตัว

2. การค้นพบและรู้จักตนเองมากขึ้น เมื่อเราได้เข้าร่วมกิจกรรม จะทำให้เราได้มีโอกาสประเมินตนเองไปในตัวว่า จุดเด่น จุดด้อยของตัวเราเองนั้นมีอะไรบ้าง บางคนจะทราบได้เลยว่าจริงๆ แล้วตัวเองมีความถนัดอะไร ชอบอะไร เช่น บางคนอาจจะพบว่าชอบทำงานด้านการวางแผน ด้านทักษะการพูด ด้านการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น ฯลฯ แต่ขณะเดียวกันเราก็อาจจะพบว่าตัวเราเองอาจเป็นคนแข็งกระด้างจนเกินไป เป็นคนคิดมาก เข้ากับใครๆ ได้ยาก ซึ่งหากเราไม่เข้าร่วมกิจกรรมอาจจะทำให้เรารู้จักตนเองช้าเกินไป ทำให้โอกาสการพัฒนาจุดด้อยของเราพลอยช้าตามไปด้วย

3. ความสามารถในการบริหารเวลา ในยุคปัจจุบัน เวลาถือว่าเป็นสิ่งที่มีค่าเป็นอย่างมาก คนที่บริหารเวลาได้เก่ง ย่อมได้รับสิ่งที่มีค่าต่อตนเองมากกว่าผู้อื่นทั้งทีในแต่ละวันเราทุกคนจะมีเวลา 24 ชั่วโมงเท่ากัน การเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมจะทำให้เรารู้จักแบ่งเวลาในแต่ละกิจกรรมของตนเองอย่างเหมาะสม เช่น ต้องมีเวลาให้แก่ตนเองในกิจกรรมทางวิชาการ กิจกรรมร่วมหลักสูตร เรื่องส่วนตัว กิจกรรมครอบครัว และกิจกรรมนักศึกษาที่ตนต้องรับผิดชอบ การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาจะชี้ให้เห็นว่า ถ้าต้องทำหลายสิ่งหลายอย่างในเวลาเดียวกัน เราจะมีศักยภาพในการดำเนินการเพียงใด

4. ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ในการเข้าร่วมกิจกรรมเราจะมีอิสระในการคิด และตัดสินใจด้วยตัวของเราเองมากขึ้น แต่กระนั้นก็ตามในโลกของการทำงานเราจำเป็นต้องทำงานร่วมกับผู้อื่น ดังนั้นเราจำเป็นต้องปรับตนเองให้เข้ากันได้กับบุคคลที่หลากหลายประเภท เพื่อให้ผลการดำเนินงานที่เรารับผิดชอบเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ดังนั้นเมื่อต้องทำงานร่วมกับผู้อื่นที่มี ธรรมชาติและลักษณะที่หลากหลาย จะสะท้อนให้เห็นว่าเราจะสามารถทำงานกับใครๆ ได้หรือไม่ ซึ่งการทำกิจกรรมจะเป็นโอกาสสำคัญที่ทำให้เราได้รู้จักเรียนรู้และเข้าใจในความหมายของความแตกต่างระหว่างบุคคลมากขึ้น คนที่มีความเข้าใจธรรมชาติมนุษย์มากเท่าใดย่อมประสบปัญหาน้อย ในการทำงาน ซึ่งกิจกรรมนักศึกษาจะช่วยในประเด็นนี้ได้มาก

5. การมีพัฒนาการทางด้านบุคลิกภาพ การเข้าร่วมกิจกรรมจะสอนให้เรา รู้จักที่จะควบคุม อารมณ์ของตนเอง รู้จักการเป็นผู้ฟังที่ดี รู้จักทักษะสังคม รู้จักที่จะยอมรับความคิดเห็นของบุคคล อื่น สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่ช่วยปรับแต่งบุคลิกภาพของเราให้ดูดีเสมอ

6. การรู้จักและเข้าใจคำว่า บทบาท และรู้จักการใช้บทบาทที่เหมาะสม ในการเข้าร่วม กิจกรรมนักศึกษานั้น แต่ละคนจะต้องดำรงตำแหน่งในบทบาทใดบทบาทหนึ่ง ในแต่ละบทบาทจะมีหน้าที่และความรับผิดชอบแตกต่างกันไป บางคนมีบทบาทเป็นผู้นำกลุ่ม บางคนมีบทบาทเป็น รองประธาน เหนือญิก เลขานุการ เมื่อเราอยู่ในบทบาทใดก็จะต้องเรียนรู้และเข้าใจในบทบาทของ ตนเอง ณ เวลานั้น เช่น ในแต่ละวันเราอาจจะมียุทธศาสตร์ในฐานะนักศึกษา ในฐานะผู้นำนักศึกษา ในฐานะ ศิษย์ของครู ในฐานะลูกของพ่อแม่ ดังนั้นถ้าเราไม่เข้าใจคำว่า บทบาท เราก็อาจจะดำเนินสิ่งที่เรียกว่า ผิดบทบาท อันจะนำมาซึ่งความขัดแย้งในภายหลัง เพราะฉะนั้นผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาจะ ได้รับประสบการณ์ในส่วนนี้เป็นอย่างมาก³

นักศึกษาที่กำลังศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาจะมีอายุอยู่ระหว่างวัยรุ่นตอนปลายและวัย ผู้ใหญ่ตอนต้น ซึ่งเป็นวัยหนุ่มสาวที่มีกำลังกาย กำลังใจ และความคิดริเริ่มต่างๆ มีความพร้อมทั้งใน ด้านการศึกษา และการทำงานด้วยอุดมการณ์อย่างบริสุทธิ์ใจ มีกิจกรรมนักศึกษาหลายประเภทที่ นักศึกษาทำอยู่ เช่น กิจกรรมกีฬา ศิลปวัฒนธรรม บำเพ็ญประโยชน์ และวิชาการ ฯลฯ เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้ตอบสนองความต้องการและความสนใจของนักศึกษาที่มีความแตกต่างระหว่าง บุคคลได้อย่างดี นักศึกษาที่ทำกิจกรรมนั้นจะมีประสบการณ์ ทักษะต่างๆ และการเรียนรู้อย่างมาก ซึ่งนักศึกษาไม่สามารถเรียนได้ในชั้นเรียน แต่จะเป็นการส่งเสริมพัฒนาการนักศึกษาทางด้าน สติปัญญา อารมณ์ สังคม ร่างกายและจิตใจ ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาทั้งในกำกับของรัฐและเอกชน

³พีระ เกษแก้ว, คู่มือชมรมนักศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, (นนทบุรี : สำนัก บริการการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2542), หน้า 2-3.

จึงให้การสนับสนุนส่งเสริมให้นักศึกษาจัดกิจกรรมนักศึกษาต่างๆ ขึ้นตามเหตุผลดังกล่าวข้างต้น กิจกรรมนักศึกษาที่จัดขึ้นนั้นเป็นส่วนหนึ่งของงานกิจการนักศึกษา

1. ความหมายของ กิจกรรมนักศึกษา

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 บัญญัติศัพท์ คำว่า กิจกรรม คือการที่ผู้เรียน (นักศึกษา) ปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อการเรียนรู้

นักวิชาการการศึกษาในต่างประเทศ บางคนเช่น ลอยด์โจนส์ (Lloyd-Jones) โคลแทร์ (Clotheir) และ คาวลีย์ (Cowley) ได้พิจารณากิจกรรมที่นักศึกษาทำแล้วจึงให้คำนิยาม ดังนี้

กิจกรรมที่ไม่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรที่ศึกษาโดยตรง เรียกว่า กิจกรรมนอกหลักสูตร (Extra Curricular Activity) เช่น การจัดงานอีสานรำลึก งานชาวเหนือ เป็นต้น กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวิชาการที่ศึกษามาก ซึ่งอาจารย์ผู้สอนมักจะส่งเสริมให้นักศึกษาจัดขึ้นเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ ด้านการเรียนการสอนในหลักสูตรเรียกว่า กิจกรรมร่วมหลักสูตร (Co-Curricular Activity) เช่น การ จัดนิทรรศการสิ่งประดิษฐ์ของนักศึกษา เป็นต้น

กิจกรรมนักศึกษาที่ไม่เกี่ยวข้องกับวิชาบังคับ และวิชาเลือก เฟรดเดอริก (Frederick) เรียก กิจกรรมนักศึกษาที่จัดขึ้นว่า หลักสูตรที่สาม (The Third Curricular) แต่สตาร์ค (Stark) เรียก กิจกรรมที่จัดขึ้นว่า กิจกรรมนอกชั้นเรียน (Out of the Classroom Activity) แต่อย่างไรก็ตามยังมี นักการศึกษาที่มีชื่อเสียง เช่น เรนน์ (Wrenn) และ มุลเลอร์ (Mueller) เรียกกิจกรรมที่นักศึกษาจัดขึ้น ชื่อว่า กิจกรรมนักศึกษา (Student Activity) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของงานกิจการนักศึกษา ปัจจุบันนี้ยัง นิยมใช้กันอยู่

สรุป แบ่งกิจกรรมนักศึกษาออกเป็น 2 ส่วน คือ กิจกรรมนักศึกษา ส่วนที่เป็นทางการและ กิจการและกิจกรรมนักศึกษาส่วนที่ไม่เป็นทางการ

กิจกรรมนักศึกษาส่วนที่เป็นทางการเป็นกิจกรรมที่นักศึกษาจัดขึ้นโดยความสมัครใจ ไม่ เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมในชั้นเรียนหรือไม่ระบุไว้ในหลักสูตร และจะต้องเป็นกิจกรรมที่ มหาวิทยาลัย/สถาบัน ให้การยอมรับ มีอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้ให้คำปรึกษา ส่วนกิจกรรมนักศึกษาที่ ไม่เป็นทางการเป็นกิจกรรมที่นักศึกษาจัดขึ้น โดยไม่ได้รับความเห็นชอบจากมหาวิทยาลัย/สถาบัน เช่น กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อประท้วง หรือต่อต้านผู้บริหารมหาวิทยาลัย/สถาบัน ประท้วงรัฐบาล ฯลฯ

ปัจจุบันมหาวิทยาลัย/สถาบัน ในต่างประเทศได้ใช้กิจกรรมนักศึกษาเป็นแหล่งสร้าง ประสบการณ์ให้นักศึกษา โดยกำหนดหน่วยกิตให้นักศึกษาที่ทำกิจกรรมศึกษาด้านวิชาการ เช่น การฝึกผู้นำนักศึกษา การเขียนหนังสือพิมพ์ ซึ่งในต่างประเทศนักศึกษาสาขาสื่อสารมวลชนสาขา นิเทศศาสตร์ ได้รับเข้าพิจารณาคิดเป็นหน่วยกิตการเรียนการสอนด้วย

ในต่างประเทศนั้นมหาวิทยาลัยบางแห่งได้จัดกิจกรรมนักศึกษาอยู่ในหลักสูตร ซึ่งนักศึกษาทุกคนต้องทำกิจกรรม แต่ในประเทศไทยนักการศึกษาต้องการกำหนดให้กิจกรรมนักศึกษาอยู่ในหลักสูตร โดยให้นักศึกษาทุกคนต้องผ่านการทำกิจกรรมนักศึกษา แต่ก็ประสบปัญหาในเรื่องการกำหนดเกณฑ์ที่ใช้วัดการทำกิจกรรมนักศึกษา นักศึกษาบางคนอาจจะทำกิจกรรมมาก เช่น เป็นประธานชมรม กรรมการชมรมก็จะทำกิจกรรมมากกว่าผู้ที่เป็นเพียงสมาชิกชมรมเท่านั้น ดังนั้นถ้าหากนักการศึกษาสามารถกำหนดเกณฑ์ที่ใช้วัดการทำกิจกรรมนักศึกษาได้กิจกรรมนักศึกษาก็จะเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการศึกษา

กิจกรรมนอกหลักสูตรหรือกิจกรรมที่นักศึกษาจัดขึ้นเองด้วยความสมัครใจ ซึ่งไม่ได้ระบุไว้ในหลักสูตรก็จะเป็นกิจกรรมส่วนหนึ่งที่เสริมสร้างประสบการณ์เท่านั้น แต่มิใช่กิจกรรมนักศึกษาที่อยู่ในหลักสูตร ฉะนั้นจึงต้องแยกกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนในหลักสูตรกับกิจกรรมที่สร้างขึ้นเพื่อเสริมสร้างทักษะต่างๆ ให้มีประสบการณ์เพื่อเป็นประโยชน์ต่อไปเมื่อสำเร็จการศึกษาและออกไปทำงาน

2. วัตถุประสงค์ของกิจกรรมนักศึกษา

กิจกรรมนักศึกษาที่นักศึกษาทำนั้นมีหลายประเภท เช่น กิจกรรมนักศึกษาด้านกีฬาและนันทนาการ กิจกรรมนักศึกษาด้านศิลปวัฒนธรรม กิจกรรมนักศึกษาด้านบำเพ็ญประโยชน์กิจกรรมนักศึกษาด้านวิชาการ ฯลฯ เป็นต้น กิจกรรมนักศึกษาแต่ละประเภทยังมีวัตถุประสงค์เฉพาะของกิจกรรมที่นักศึกษาก่อกระทำ แต่โดยทั่วไปแล้ววัตถุประสงค์ของกิจกรรมนักศึกษาก็จะมีขอบข่ายกว้างขวางมีเพียงบางประเด็นเท่านั้นที่แตกต่างกัน ส่วนใหญ่จะคล้ายคลึงกัน ซึ่งวัตถุประสงค์ของกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัย/สถาบัน (สถาบันอุดมศึกษา) ในประเทศไทยมีดังนี้

1. เพื่อเสริมสร้างทักษะ ความรู้และประสบการณ์ทางด้านวิชาการให้แก่นักศึกษา
2. เพื่อพัฒนา ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ ในการที่จะอยู่ในสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างมีความสุข
3. เพื่อให้ให้นักศึกษาใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และเพิ่มพูนความสนใจในการทำกิจกรรม
4. เพื่อพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาด้วยกันในการทำงานร่วมกันและร่วมกับผู้อื่น
5. เพื่อพัฒนาความสามารถของนักศึกษาที่ได้นำความรู้และประสบการณ์ไปประยุกต์ใช้ในงานกิจกรรมนักศึกษาก่อให้เกิดประโยชน์แก่สังคม
6. เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาได้เห็นคุณค่ารู้จักการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมไทย
7. เพื่อเสริมสร้างความสามัคคีในหมู่นักศึกษา
8. เพื่อเตรียมนักศึกษาให้พร้อมที่จะไปประกอบวิชาชีพและดำเนินชีวิตในสังคมประชาธิปไตย

3. ความสำคัญของกิจกรรมนักศึกษา

กิจกรรมนักศึกษาเป็นกระบวนการทางการศึกษาอย่างหนึ่งที่ทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ โดยการลงมือปฏิบัติ (Learning by Doing) ซึ่งกระบวนการนี้ทำให้นักศึกษามีประสบการณ์และสามารถลงมือปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จได้ กิจกรรมนักศึกษาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นที่มหาวิทยาลัย/สถาบัน จะต้องให้การสนับสนุนจัดกิจกรรมนักศึกษาขึ้น บุคลากรฝ่ายกิจกรรมนักศึกษาต้องมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานด้วยความรู้ความชำนาญ ซึ่งบุคลากรฝ่ายอื่นในมหาวิทยาลัย/สถาบัน ไม่สามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ งานกิจกรรมนักศึกษาจึงเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรควบคู่ไปกับการเรียนการสอนฝึกทักษะที่จำเป็นในการเป็นผู้นำ 6 ประการ คือ การทำงานเป็นกลุ่ม การวางแผน การจัดองค์การ การประสานงาน การตัดสินใจในการทำงาน การงบประมาณและบัญชี

การศึกษาในระดับอุดมศึกษานั้นมีความสำคัญทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน การที่นักศึกษาทำกิจกรรมนักศึกษาทำให้นักศึกษามีการพัฒนาศักยภาพหลายๆ ด้าน ก่อให้เกิดทักษะความรู้และประสบการณ์แก่นักศึกษาเป็นอันมาก ซึ่งการศึกษาภายในห้องเรียนไม่สามารถทำได้ ดังนั้น กิจกรรมนักศึกษาจึงมีความสำคัญและจำเป็นต่อตัวนักศึกษา มหาวิทยาลัย/สถาบัน (สถาบันอุดมศึกษา) และประเทศชาติ ดังนี้

1. ความสำคัญต่อนักศึกษา นักศึกษาในมหาวิทยาลัย/สถาบัน เปรียบเหมือนผ้าขาวบริสุทธิ์ ที่มีกำลังกายกำลังใจความคิดริเริ่มที่ดี มีความสนใจอยากรู้อยากเห็นและหวังดีต่อสังคมประเทศชาติ อย่างบริสุทธิ์ใจ ดังนั้นกิจกรรมนักศึกษาจึงเป็นกิจกรรมที่สนองตอบความต้องการของนักศึกษาในด้านต่างๆ อย่างดี จึงนับว่ามีความสำคัญดังนี้

1.1 กิจกรรมนักศึกษาที่มีหลายประเภทได้แก่ กีฬาและนันทนาการ ศิลปวัฒนธรรม บำเพ็ญประโยชน์ และวิชาการ เป็นกิจกรรมที่สนองตอบความต้องการของนักศึกษาทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม ช่วยให้นักศึกษาได้ใช้พลังร่างกาย จิตใจ และความคิดกระทำสิ่งที่ เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

1.2 กิจกรรมนักศึกษาที่มีความหลากหลาย ช่วยให้นักศึกษาสามารถค้นหาอาชีพ เมื่อจบการศึกษา งานอดิเรก กิจกรรมการพักผ่อนที่เหมาะสมสำหรับตนเอง

1.3 กิจกรรมนักศึกษาทำให้เกิดความสมดุลในด้านความรู้และความสนใจของนักศึกษา เช่น นักศึกษาในสาขาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เมื่อมาทำกิจกรรมนักศึกษา ทางด้านศิลปะและวัฒนธรรมแล้วทำให้นักศึกษาเกิดทักษะ ความรู้ความเข้าใจ ทั้งทางด้านวิทยาศาสตร์และด้านศิลปะ วัฒนธรรม

1.4 กิจกรรมนักศึกษาที่นักศึกษาทำนั้นจะผ่อนคลายความตึงเครียดจากการศึกษา ในห้องเรียนอย่างหนักและทำให้นักศึกษาได้เปลี่ยนบรรยากาศและอิริยาบถ

1.5 กิจกรรมนักศึกษาทำให้นักศึกษาได้ประสบการณ์จากการทำงานด้านต่างๆ ทำให้เกิดการพัฒนาร่างกายโดยเฉพาะสติปัญญา จิตใจ อารมณ์และสังคม

1.6 กิจกรรมนักศึกษาที่นักศึกษาทำแล้วเป็นประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติ ทำให้นักศึกษาเห็นคุณค่าของตนเองทำให้เกิดความรู้สึกรักนึกคิดที่ดีต่อตนเองและสังคม

2. ความสำคัญต่อมหาวิทยาลัย/สถาบัน (สถาบันอุดมศึกษา) กิจกรรมนักศึกษาทำให้นักศึกษาเกิดการพัฒนาร่างกายซึ่งเมื่อจบเป็นบัณฑิตแล้ว จะเป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ทางด้านร่างกายโดยเฉพาะสติปัญญา จิตใจ อารมณ์และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข จึงทำให้มหาวิทยาลัย/สถาบัน (สถาบันอุดมศึกษา) บรรลุเป้าหมายในการผลิตบัณฑิต การทำกิจกรรมนักศึกษาเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างนักศึกษากับนักศึกษาและอาจารย์ทำให้เกิดความอบอุ่น เกิดการเรียนรู้ มีความเข้าใจระหว่างนักศึกษาด้วยกันและมีความเข้าใจระหว่างอาจารย์ นักศึกษาและมหาวิทยาลัย/สถาบัน (สถาบันอุดมศึกษา) ยิ่งขึ้น มหาวิทยาลัย/สถาบัน (สถาบันอุดมศึกษา) หลายแห่งผลิตบัณฑิตเน้นทางด้านวิชาชีพแต่ถ้าให้นักศึกษาทำกิจกรรมนักศึกษาทางด้านศิลปะและวัฒนธรรม ก็จะเป็นการช่วยให้นักศึกษา/สถาบันนั้น ได้ทำหน้าที่ในด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมได้สมบูรณ์ขึ้น นอกจากนั้นกิจกรรมทางด้านกีฬา ศิลปะ วัฒนธรรม บำเพ็ญประโยชน์ และวิชาการ ยังมีส่วนช่วยเผยแพร่ชื่อเสียงและเกียรติคุณของมหาวิทยาลัย/สถาบัน (สถาบันอุดมศึกษา) ได้อย่างดี

3. ความสำคัญต่อประเทศชาติ กิจกรรมนักศึกษาที่ได้พัฒนารูปแบบอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2500 เป็นต้นมา กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์กิจกรรมหนึ่งคือ การออกค่ายอาสาพัฒนาชนบทในถิ่นทุรกันดารและยากไร้ นักศึกษาได้ร่วมกันสร้างถาวรวัตถุ เช่น ถังเก็บน้ำฝน ฝายกั้นน้ำ สะพาน ทุ่งข้าว โรงเรียน ห้องสุขาในวัด ฯลฯ เป็นต้น นอกจากนั้นนักศึกษายังเข้าไปทำการแนะนำประชาชนในหมู่บ้านชนบทให้มีความรู้ทางการสาธารณสุข โดยเฉพาะเรื่องสุขภาพอนามัย การเกษตรกรรมแบบพึ่งพาตนเอง การศึกษา ฯลฯ เพื่อช่วยให้ประชาชนในชนบทมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น นอกจากนั้น นักศึกษายังมีบทบาทในการทำนุ บำรุง พัฒนาและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมของชาติ กิจกรรมด้านกีฬา ฯลฯ เพื่อพัฒนาสุขภาพร่างกายโดยเฉพาะสติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคม เพื่อเป็นประโยชน์ที่มีคุณภาพขณะศึกษาอยู่ และเป็นบัณฑิตที่ดีมีคุณภาพโดยใช้ความรู้ความสามารถในการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญยิ่งขึ้น ดังนั้นกิจกรรมนักศึกษา จึงนับว่ามีความสำคัญต่อประเทศประการหนึ่งเช่นกัน

4. กิจกรรมนักศึกษากับการมีส่วนร่วมของนักศึกษา

ตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 13 ซึ่งเป็นยุคแรกที่ก่อกำเนิดมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ ผู้บริหารการศึกษาได้เห็นผลประโยชน์และให้การสนับสนุนกิจกรรมนักศึกษามาตลอด แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์ที่กล่าวถึงบทบาทของกิจกรรมนักศึกษาในการพัฒนานักศึกษาได้อย่างชัดเจน นอกจากอะเล็กซานเดอร์ ดับบลิว แอสติน (Alexander W. Astin) แห่งมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย ลอสแอนเจลิส ได้ทำการวิจัยเพื่อค้นหาปัจจัยที่เป็นสภาพแวดล้อมที่จะช่วยให้นักศึกษาสามารถศึกษาอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาจนสำเร็จการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมของนักศึกษา เป็นปัจจัยที่ทำให้นักศึกษาสามารถศึกษาอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาได้ ในทางตรงกันข้ามการไม่มีส่วนร่วมของนักศึกษาก็จะเป็นปัจจัยที่สำคัญทำให้นักศึกษาต้องพ้นสภาพการศึกษาระหว่างที่ศึกษา

การมีส่วนร่วมของนักศึกษามีหลายลักษณะ แต่ที่สำคัญและเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษา คือ การศึกษาค้นคว้าทางด้านการวิชาการต่างๆ การช่วยติวนักศึกษาที่เรียนอ่อนก็เป็นกิจกรรมนักศึกษาที่เป็นประโยชน์อีกอย่างหนึ่ง การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา การทำงานร่วมกันระหว่างนักศึกษาและอาจารย์ การพักอาศัยในหอพักนักศึกษาเดียวกัน จะช่วยให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ ของสถาบันอุดมศึกษาและก่อให้เกิดการพัฒนาในด้านต่างๆ ของนักศึกษา การมีส่วนร่วมหมายถึงการใช้พลังงาน พลังจิตเข้าไปสัมพันธ์หรือทำงานร่วมกับคนหรือสิ่งของต่างๆ การมีส่วนร่วมนั้น เกิดขึ้นในลักษณะที่ต่างกัน ซึ่งนักศึกษาแต่ละคนที่เข้าไปมีส่วนร่วมกับคนหรือสิ่งของในปริมาณและคุณภาพที่ต่างกัน

ปริมาณของการมีส่วนร่วม หมายถึง เวลาที่นักศึกษานำมาใช้ในการมีส่วนร่วมกับการกิจกรรมนั้น ส่วนคุณภาพของการมีส่วนร่วมหมายถึง ความสนใจ ความตั้งใจ ความกระตือรือร้น และความพยายามที่จะทำให้กิจกรรมนั้นประสบความสำเร็จ ปริมาณและคุณภาพของการมีส่วนร่วมของนักศึกษาเป็นสัดส่วนโดยตรงกับผลของการเรียนรู้และการพัฒนานุคลิกภาพของนักศึกษา

5. ลักษณะเด่นของการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในกิจกรรมนักศึกษา

นักศึกษาที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาก็จะมีการพัฒนาในด้านต่างๆ ให้เห็นได้อย่างชัดเจน เช่น นักศึกษาที่เป็นประธานชมรมพุทธศาสตร์และประเพณี ก็จะใช้เวลาในการวางแผนและดำเนินงานกิจกรรมของชมรมตลอดปีคือ อุปสมบทหมู่ นักศึกษาภาคฤดูร้อน จัดประเพณีสงกรานต์ รดน้ำขอพรผู้อาวุโส จัดพิธีถวายเทียนพรรษาแก่วัดใกล้สถานศึกษา จัดงานลอยกระทง ฯลฯ เป็นต้น นักศึกษาที่เป็นประธานชมรมก็ต้องใช้เวลาในการวางแผนและดำเนินงานกิจกรรมของชมรม พร้อมทั้งวางแผนของงบประมาณจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายต่างๆ โดยทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ก็จะทำให้เกิดทักษะในการเรียนรู้ถึงวิธีการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนั้นยังนำไปใช้ใน

การวิจัยการเรียนการสอนเพื่อพัฒนานักศึกษาและลดบทบาทของผู้สอนลง แต่กระตุ้นให้นักศึกษามีบทบาทในกิจกรรมมากขึ้นทำให้เกิดผลดีต่อการเรียนการสอนมากขึ้น

6. ประเภทของกิจกรรมนักศึกษา

กิจกรรมนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาแบ่งออกตามลักษณะของกิจกรรมได้ 6 ประเภท คือ

1. กิจกรรมส่วนกลาง
2. กิจกรรมวิชาการ
3. กิจกรรมกีฬาและนันทนาการ
4. กิจกรรมศิลปะและวัฒนธรรม
5. กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์
6. กิจกรรมการเมือง⁴

สรุปว่า งานกิจกรรมนักศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่จัดให้นักศึกษาได้เข้าร่วม เพื่อฝึกทักษะและส่งเสริมการศึกษา เช่น ชมรมกีฬา

2.1.3 งานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ

การแนะแนว (Guidance) เป็นบริการที่ช่วยให้คนรู้จักตนเอง เข้าใจตนเองเข้าใจผู้อื่นและสิ่งแวดล้อมตามความเป็นจริง ซึ่งจะเป็นผลทำให้บุคคลนั้นสามารถช่วยตนเอง ปรับตนเอง แก้ไขปัญหา วางแนวชีวิตและพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บริการแนะแนวเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้การศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์บริการแนะแนวจึงมีความสำคัญต่อการศึกษาระดับ บริการแนะแนวในสถาบันอุดมศึกษา มีบริการหลายอย่างเช่น บริการทดสอบ บริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษาต่างๆ บริการจัดหางาน การวิจัยและติดตามผล เป็นต้น

การให้คำปรึกษา (Counseling) เป็นกระบวนการที่แสดงถึงสัมพันธภาพที่ดีภายใต้บรรยากาศที่อบอุ่น ปลอดภัยระหว่างผู้ให้คำปรึกษาและผู้ขอรับคำปรึกษา เพื่อช่วยให้ผู้ขอรับคำปรึกษาเข้าใจตนเอง เข้าใจสภาพแวดล้อมและเรื่องราวที่นำมาปรึกษาสามารถใช้สติปัญญาของตนเองตัดสินใจเผชิญปัญหา แก้ปัญหา ปรับตัวและพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสม

กระบวนการให้คำปรึกษานั้น เน้นที่เหตุการณ์ปัจจุบัน ผู้ขอรับคำปรึกษามักจะเป็นบุคคลที่ปกติแต่มีความวิตกกังวล ไม่สามารถปรับตัว ตัดสินใจ หรือดำเนินชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การแนะนำ (Advice) คือการบอกกล่าว การให้ความคิดเห็นต่อผู้อื่นที่ต้องการคำแนะนำ เพื่อให้ทราบว่าจะทำอย่างไรกับสถานการณ์อย่างหนึ่ง

⁴ วรรณิกา พิริยะจิตรา, *กิจการนักศึกษา*, อ่างแล้ว, หน้า 60-66.

การแนะนำโดยทั่วไปนั้น ผู้แนะนำไม่ได้ใช้ความรู้ความชำนาญด้านจิตวิทยา เพียงแต่ผู้ให้คำแนะนำอาศัยข้อมูล ความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ของตนเองที่มีอยู่ เช่น การแนะนำวิธีการลงทะเบียนเรียนวิชาต่างๆ ในมหาวิทยาลัย เป็นต้น

คำจำกัดความดังกล่าวข้างต้นนี้ จะเห็นว่า การแนะแนวและการให้คำปรึกษานั้นมีความใกล้เคียงกันหรือคล้ายคลึงกัน แตกต่างกันเฉพาะขอบข่ายของการบริการ คือ การให้คำปรึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการแนะแนวบริการแนะแนวและบริการให้คำปรึกษาในระดับอุดมศึกษาของไทยใช้คำว่า บริการแนะแนว ส่วนในประเทศสหรัฐอเมริกาใช้นี้ใช้คำว่า บริการให้คำปรึกษา การที่ใช้คำต่างกันเพราะสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศอุตสาหกรรม สังคมของประเทศอุตสาหกรรมประชาชนต้องแข่งขันต่อสู้ดิ้นรนมาก สภาพแวดล้อมเสื่อมโทรม ประชาชนมีปัญหาด้านสุขภาพจิตมาก การให้คำปรึกษาจึงมีความจำเป็นมากทั้งในสถานศึกษาและชุมชน สหรัฐอเมริกาจึงเป็นประเทศแรกทางด้านวิชาการแนะแนวและการให้คำปรึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาทั่วไปจะมี ศูนย์ให้คำปรึกษา (Counseling Center) บริการแก่นักศึกษาและบุคลากรของสถาบัน เน้นบริการให้คำปรึกษาทางปัญหาส่วนตัวและสังคม เพื่อช่วยเหลือนักศึกษาได้อย่างทั่วถึง ศูนย์ให้คำปรึกษาจึงเป็นศูนย์กลางใหญ่ที่มีความพร้อมทั้งทางด้านบุคลากร อุปกรณ์ และงบประมาณ และศูนย์ให้คำปรึกษานี้ เป็นบริการหนึ่งของฝ่าย/กองกิจการนักศึกษา ที่ให้คำปรึกษาด้านอาชีพซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการจัดหางาน

สำหรับประเทศไทย ตั้งแต่เกิดภาวะวิกฤตเศรษฐกิจหลังช่วงเวลาที่หลายรัฐบาลพยายามเปลี่ยนสังคมของประเทศให้เป็นอุตสาหกรรม ปัญหาสุขภาพจิตหลังภาวะวิกฤตเศรษฐกิจแม้จะเกิดขึ้นกับประชากรหลายประเภทและหลายระดับก็ตาม แต่เมื่อเทียบกันสังคมอุตสาหกรรมในประเทศซีกโลกตะวันตกแล้วก็น้อยกว่า ปัญหาส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นและเกี่ยวกับบริการแนะแนวคือนักศึกษาส่วนใหญ่ที่สมัครเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ไม่รู้จักตนเองดีพอ ไม่มีความรู้เกี่ยวกับโลกของงาน จึงไม่สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพและสาขาวิชาเรียนให้เหมาะสมกับตนเองได้ นักศึกษาจำนวนมากเลือกสอบเข้าศึกษาในสาขาที่นิยมในสังคม หรือเลือกตามกระแสสังคม เช่น สาขาวิศวกรรมศาสตร์ สาขานิเทศศาสตร์ ซึ่งอาจไม่สอดคล้องกับความถนัดและความสามารถของตนเอง จึงทำให้นักศึกษามีปัญหาทางการเรียนมาก ดังนั้นปัญหาของนักศึกษาไทยส่วนใหญ่จึงเป็นปัญหาเกี่ยวกับการศึกษาและการเลือกอาชีพมากกว่าปัญหาด้านส่วนตัวและสังคม สถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย จึงมีความจำเป็นต้องจัดบริการแนะแนวเพื่อช่วยลดและขจัดปัญหาของนักศึกษา สังคมไทยมีความคุ้นเคยกับบริการแนะแนวในโรงเรียนมากกว่า บริการให้คำปรึกษา ดังนั้นบริการแนะแนวจึงมีความจำเป็นและเหมาะสมกับสถาบันอุดมศึกษาไทยมากกว่าบริการให้คำปรึกษา

1. วัตถุประสงค์ของการแนะแนว

1. เพื่อช่วยให้นักศึกษาสามารถปรับตัวเข้ากับระบบการศึกษา และสภาพแวดล้อมของสถาบันอุดมศึกษา
2. เพื่อให้นักศึกษารู้จักและเข้าใจตนเองในด้านความถนัด ความสามารถ ความสนใจ ค่านิยมและสภาพแวดล้อม
3. เพื่อช่วยให้นักศึกษาลดความวิตกกังวล ความตึงเครียด ความทุกข์ใจ และสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้
4. เพื่อช่วยให้นักศึกษาสามารถเลือกอาชีพ เลือกสาขาวิชาเรียนให้เหมาะสมกับบุคลิกภาพ ความสามารถของตนเองและความต้องการของตลาดแรงงาน
5. เพื่อช่วยให้นักศึกษารู้จักโลกของงาน และอาชีพต่างๆ ตลอดจนสภาพของตลาดแรงงานที่มีความเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา
6. เพื่อช่วยให้นักศึกษาสามารถพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม
7. เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลทางการศึกษา อาชีพ และตลาดแรงงานที่ทันสมัย
8. เพื่อเป็นแหล่งวิชาการและศูนย์กลางในการช่วยป้องกันและแก้ปัญหาของนักศึกษา

2. ความสำคัญของการแนะแนว

ในสถาบันอุดมศึกษาจะต้องจัดบริการแนะแนวให้นักศึกษาถึงแม้ว่านักศึกษาได้เลือกสาขาเอกตั้งแต่ตอนที่นักศึกษาสอบคัดเลือกเข้าศึกษาแล้วก็ตาม นักศึกษาที่เลือกสาขาทุกคนอาจจะไม่ได้เข้าศึกษาดังที่มุ่งหมายไว้ตามสภาพความเป็นจริง หรืออาจจะเข้ามาศึกษาได้แต่ไม่มีความถนัดทำให้นักศึกษาเกิดปัญหา บริการแนะแนวจึงมีความสำคัญและจำเป็นต่อนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาและประเทศชาติ ดังนี้

บริการแนะแนวที่สำคัญและจำเป็นต่อนักศึกษา ในเรื่องต่างๆ ดังนี้

1. การปรับตัวของนักศึกษา นักศึกษาที่สอบผ่านเข้ามาศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่จะอยู่ระหว่างวัยรุ่นตอนปลายและวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ซึ่งเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงของสภาพร่างกายและจิตใจมากและเนื่องจากระบบการเรียนการสอนรวมทั้งสภาพแวดล้อมในสถาบันอุดมศึกษาจะต่างกับโรงเรียนมาก นักศึกษาที่มีประสบการณ์น้อยจึงมีปัญหาในการปรับตัว บริการแนะแนวสามารถช่วยลดปัญหาการปรับตัวของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี
2. การเลือกอาชีพ ปัจจุบันการแนะแนวอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วไปยังไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร เนื่องจากขาดครูแนะแนวที่มีความรู้ ความสามารถ ขาดงบประมาณ อุปกรณ์และเครื่องมือ

นักศึกษาส่วนมากยังไม่รู้จักตนเองและโลกของงานดีพอ จึงไม่สามารถเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพของตนเอง บริการแนะแนวสามารถช่วยให้นักศึกษาเลือกสาขาอาชีพที่เหมาะสมกับนักศึกษาได้

3. การเลือกสาขาวิชาที่ศึกษา นักศึกษาจำนวนมากที่เข้ามาศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในสาขาที่ไม่สอดคล้องกับความถนัดและค่านิยมของตนเอง ทำให้ศึกษามีปัญหาด้านการเรียน บริการแนะแนวสามารถช่วยให้นักศึกษาเลือกเรียนในสาขาวิชาที่สอดคล้องกับความถนัดและค่านิยมของนักศึกษา ทำให้การเลือกสาขาวิชา และการเลือกอาชีพสอดคล้องกับบุคลิกภาพของนักศึกษา ทำให้เกิดปัญหาการเรียนน้อย

4. การพัฒนานักศึกษา บริการแนะแนวสามารถช่วยให้นักศึกษาปรับตัวให้เข้ากับระบบการเรียนการสอนและสภาพแวดล้อมในสถาบันอุดมศึกษา รู้จักแบ่งเวลาการเรียน การพักผ่อน การทำกิจกรรมต่างๆ ของนักศึกษาพัฒนาตนเองในด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม

5. การศึกษาต่อหลังจากจบปริญญาตรี บัณฑิตที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีแล้ว หรือนักศึกษาที่กำลังจะจบการศึกษาระดับปริญญาตรีในแต่ละปี จะมีผู้ที่ต้องการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา บริการแนะแนวจะต้องมีบทบาทสำคัญในการบริการข้อมูลการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

บริการแนะแนวที่สำคัญและจำเป็นต่อสถาบันอุดมศึกษา ในเรื่องต่างๆ ดังนี้

1. ช่วยให้การเรียนการสอนได้ผลดี บริการแนะแนวสามารถช่วยเหลือให้นักศึกษาปรับตัวเข้ากับระบบการเรียนการสอนและสภาพแวดล้อมของสถาบันอุดมศึกษา ทำให้นักศึกษามีความพร้อมที่จะศึกษาเล่าเรียน การเรียนการสอนจึงได้ผลดี

2. ช่วยในการปรับหลักสูตรและแผนการรับนักศึกษา บริการแนะแนวจะต้องมีบทบาทในการหาข้อมูลต่างๆ ข้อมูลจากศิษย์เก่า ข้อมูลเกี่ยวกับตลาดแรงงาน เพื่อใช้ในการปรับหลักสูตรและวางแผนการรับนักศึกษาและผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ตลาด แรงงาน และการพัฒนาประเทศ

3. ช่วยให้สถาบันอุดมศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ บริการแนะแนวช่วยให้นักศึกษามีความพร้อมในการศึกษา และยังช่วยให้นักศึกษาสามารถพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ ทำให้บัณฑิตที่ผลิตออกไปปรับใช้สังคมมีคุณภาพ เป็นวัตถุประสงค์ที่สำคัญประการหนึ่งซึ่งช่วยให้สถาบันอุดมศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์

บริการแนะแนวที่สำคัญและจำเป็นต่อประเทศชาติ นักศึกษาที่เลือกศึกษาในสาขาที่ไม่สอดคล้องกับบุคลิกภาพและความสามารถของตนเอง ย่อมเกิดปัญหาการเรียน การปรับตัวให้เข้ากับระบบการศึกษาและสภาพแวดล้อมในสถาบันอุดมศึกษา เกิดความเสียหายในการใช้

งบประมาณของประเทศ สำหรับนักศึกษาที่สามารถศึกษาเล่าเรียนได้จนสำเร็จการศึกษา แต่ก็จะไม่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ บุคคลดังกล่าวจึงไม่เหมาะสมกับงานในกรณีนี้ ประเทศชาติมีบุคคลเช่นนี้เป็นจำนวนมากก็ย่อมเป็นอุปสรรคในการพัฒนาประเทศ บริการแนะแนวที่สามารถช่วยทำให้นักศึกษาเรียนในสาขาที่สอดคล้องกับบุคลิกภาพและความสามารถของนักศึกษาแล้ว ย่อมทำให้นักศึกษามีความสำเร็จในการศึกษา มีความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ ทำให้เป็นทรัพยากรมนุษย์/บุคคลที่มีคุณค่าของประเทศ การพัฒนาประเทศก็จะเป็นไปได้

3. หลักการจัดบริการแนะแนวในสถาบันอุดมศึกษา

สถาบันอุดมศึกษา ที่มีฝ่าย/กองกิจการนักศึกษา หัวหน้างานแนะแนวหรือบางแห่งใช้ หัวหน้าบริการแนะแนว จะต้องมีการจัดบริการแนะแนวในสถาบันอุดมศึกษา ดังนี้

1. การแนะแนวเป็นกระบวนการต่อเนื่องตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงอุดมศึกษา
2. การดำเนินงานของบริการแนะแนวควรสอดคล้องกับปรัชญาและวัตถุประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษา
3. การแนะแนวจะต้องมีจุดมุ่งหมาย หรือวัตถุประสงค์ของการป้องกัน แก้ไขปัญหาและการส่งเสริมพัฒนาในด้านต่างๆ ของนักศึกษา
4. ผู้ทำหน้าที่แนะแนวต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมและได้รับการศึกษาในด้านการแนะแนวทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติ
5. กระบวนการแนะแนวผู้ทำหน้าที่แนะแนวจะต้องร่วมมือประสานกับบุคลากรภายในและภายนอกสถาบันอุดมศึกษาหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ เพื่อความร่วมมืออย่างดีจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
6. บริการแนะแนวเป็นเรื่องที่สถาบันอุดมศึกษาไทยควรจะประชาสัมพันธ์อย่างสม่ำเสมอให้นักศึกษา อาจารย์มีความเข้าใจบริการแนะแนวอย่างดี
7. บริการแนะแนวจะต้องมีขอบข่ายของบริการที่เพียงพอกับความต้องการของนักศึกษาในด้านข้อมูล บุคลากร แบบทดสอบ อย่างสมบูรณ์

4. บทบาทหน้าที่ของนักแนะแนว

บริการแนะแนว ควรมีนักแนะแนวที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโททางการแนะแนว (Guidance) จำนวน 2 คน เพื่อทำหน้าที่ให้คำปรึกษาทั้งทางด้านการศึกษา อาชีพส่วนตัว และสังคม ตลอดจนการให้บริการทดสอบการแปรผลการทดสอบแก่นักศึกษาและหนึ่งในจำนวนสองคนนี้จะต้องทำหน้าที่เป็นหัวหน้างานแนะแนวด้วย นักแนะแนวในสถาบันอุดมศึกษาควรมีบทบาทหน้าที่ดังนี้

1. รับผิดชอบการดำเนินงานแนะแนวของสถาบันอุดมศึกษา
2. จัดทำงบประมาณของงานแนะแนว
3. จัดหา ดูแล รักษา วัสดุครุภัณฑ์ของงานแนะแนว
4. จัดหา ควบคุมกำกับ ดูแลการใช้แบบทดสอบและแบบสำรวจของงานแนะแนว
5. จัดหา ดูแลรักษา ข้อเสนอแนะของงานแนะแนว
6. ร่วมมือประสานงานกับหน่วยงานอื่นทั้งในและนอกกองกิจการนักศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาการศึกษา
7. วางแผนการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับนโยบายด้านกิจการนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา

8. ประเมินผลงานแนะแนวประจำปีและรายงานผลการดำเนินงานเสนอผู้บังคับบัญชา

5. สิ่งที่เป็นสำหรับบริการแนะแนว

บริการแนะแนวสำหรับนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาจะต้องมีสิ่งที่เป็นดังต่อไปนี้

1. ระเบียบสะสมของนักศึกษา (Student Cumulative Records) สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งต้องเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานและเอกสารสำคัญต่างๆ ของนักศึกษาไว้ใช้ในกิจการต่างๆ ในขณะที่กำลังศึกษาอยู่ และเมื่อสำเร็จออกไปแล้ว การจัดทำระเบียบ ระเบียบของนักศึกษาดลอดจนการปรับปรุงให้งานด้านนี้มีความก้าวหน้าอยู่เสมอ จะช่วยให้การบริหารงาน การเรียนการสอน การช่วยเหลือและการพัฒนานักศึกษาดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย ด้วยเหตุผลดังกล่าว สถาบันอุดมศึกษาจึงมีความจำเป็นต้องจัดทำและเก็บรักษาทะเบียนไว้หลายแห่งด้วยกัน เช่น ที่สำนักทะเบียนและประเมินผล ที่งานทะเบียนนักศึกษาของคณะ ที่อาจารย์ปรึกษาด้านวิชาการ ประจำตัวนักศึกษาที่กอง/ฝ่ายกิจการนักศึกษา โดยเฉพาะงานแนะแนว ซึ่งจะต้องให้คำปรึกษา การจัดหาทุน การศึกษา การจัดหางาน การวิจัยติดตามและประเมินผล

ทะเบียนนักศึกษา หมายถึง บัญชีรายชื่อนักศึกษาพร้อมข้อมูลส่วนตัวที่เป็นหลักฐานสำคัญ เช่น เพศ วัน เดือน ปีเกิด ที่อยู่ของบิดา มารดาของนักศึกษาแต่ละคนที่เข้ามาศึกษาในสถาบัน อาจจะแยกเป็นปีการศึกษา และคณะ เพื่อใช้เป็นหลักฐานที่สำคัญเพื่อแสดงว่านักศึกษาแต่ละคนที่เข้ามาศึกษานั้นมีผลการศึกษาเป็นอย่างไร สำเร็จการศึกษาเมื่อใด สำนักทะเบียนจะต้องเก็บรักษาทะเบียนนักศึกษาไว้อย่างดีตลอดระยะเวลาที่สถาบันอุดมศึกษาแห่งนั้นยังคงดำเนินการอยู่

ทะเบียนนักศึกษา หมายถึง ใบกรอกประวัติและข้อมูลที่สำคัญต่างๆ ด้านของนักศึกษา ซึ่งต้องเก็บรวบรวมไว้ตลอดเวลาที่นักศึกษากำลังศึกษาอยู่ในสถาบัน เช่น ประวัติส่วนตัว ประวัติการศึกษา ประวัติสุขภาพ ผลการศึกษา ความประพฤติ กิจกรรม และรางวัลที่นักศึกษาได้รับ เป็นต้น การจัดทำทะเบียนนักศึกษาก็เพื่อใช้เป็นข้อมูลให้อาจารย์ที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

ช่วยเหลือ และพัฒนานักศึกษาเก็บไว้ใช้ประโยชน์เฉพาะเวลาที่นักศึกษาอยู่ในสถาบันการศึกษาเท่านั้น การที่เรียกว่า ระเบียบสะสมของนักศึกษา เพราะเป็นข้อมูลของนักศึกษาแต่ละคนซึ่งสะสมขึ้นอยู่ตลอดเวลาที่ศึกษาอยู่

การจัดทำทะเบียนนักศึกษา งานแนะแนวจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำและจัดเก็บ พร้อมทั้งดูแลการใช้อย่างถูกต้อง การจัดทำทะเบียน ผู้จัดทำจะต้องออกแบบให้กะทัดรัด สะดวกและง่ายต่อการกรอกข้อมูล ปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งได้ใช้คอมพิวเตอร์เก็บข้อมูล การเก็บและการใช้ข้อมูลจึงมีความสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น ข้อมูลในทะเบียนนักศึกษาคงจะมี ข้อมูลส่วนตัว ข้อมูลทางครอบครัว ประวัติการศึกษา ข้อมูลทางด้านสังคม ข้อมูลด้านการเงินของนักศึกษา ข้อมูลด้านการแนะแนวการเรียน การเลือกอาชีพและข้อมูลอื่นๆ

2. บริการทดสอบ (Testing Services) ในสังคมทั่วไปคนจะมีความแตกต่างกันหลาย ๆ ด้าน คนที่มีเชื้อชาติเดียวกันอยู่ในสังคมเดียวกันก็ยังมี ความแตกต่างกันในด้านความสนใจ ทักษะ ความถนัด ค่านิยม และบุคลิกภาพอื่นๆ นักศึกษาแต่ละคนจะมีเอกลักษณ์ของตนเอง ในการแนะแนวนั้น ผู้แนะแนวจะต้องรู้จักนักศึกษาคคนนั้นดีพอเสียก่อน นักศึกษาจะต้องเป็นผู้ตัดสินใจในปัญหาต่างๆ ของตน โดยการช่วยเหลือของผู้แนะแนว จะช่วยให้ นักศึกษาตัดสินใจได้ถูกต้องมากขึ้น บริการทดสอบซึ่งใช้แบบทดสอบและแบบสำรวจเพื่อช่วยผู้แนะแนวให้รู้จักนักศึกษา และตัวนักศึกษารู้จักตนเองดีขึ้น แบบทดสอบและแบบสำรวจจะต้องมีความเชื่อถือได้ (Reliability) โดยเมื่อนำไปใช้กับบุคคล หรือกลุ่มบุคคลตั้งแต่สองครั้งขึ้นไปก็ควรจะได้คะแนนใกล้เคียงกันทุกครั้ง นอกจากนี้ยังต้องมีความเที่ยงตรง (Validity) สามารถวัดในสิ่งที่ต้องการได้อย่างถูกต้องตรงตามความมุ่งหมาย

3. บริการสนเทศ เป็นบริการให้ข่าวสารทางด้านการศึกษา อาชีพและสังคม มีความสำคัญกับการแนะแนวในสถาบันการศึกษาทุกระดับ นักศึกษามีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลในด้านต่างๆ เพื่อการวางแผนการศึกษา การประกอบอาชีพ ตลอดจนการตัดสินใจและการพัฒนาตนเอง ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาต้องจัดบริการสนเทศเพื่อให้ข้อมูลในด้านต่างๆ แก่นักศึกษาอย่างพอเพียง การจัดบริการสนเทศในสถาบันอุดมศึกษานั้น จัดได้หลายรูปแบบ ที่เหมาะสมและได้รับความนิยมมากที่สุดคือการจัด ห้องสมุดอาชีพ ซึ่งมีข้อมูลทางด้านการศึกษา อาชีพ และสังคมห้องสมุดอาชีพ (Career Library) เป็นห้องสมุดที่ให้บริการเกี่ยวกับข่าวสารและข้อมูลด้านต่างๆ อย่างกว้างขวาง มีการเก็บรวบรวมข้อมูลในลักษณะห้องสมุด สะดวกต่อการใช้ข้อมูล ข้อมูลที่เก็บรวบรวมไว้มีทั้งปริมาณและคุณภาพสามารถบริการข้อมูลให้นักศึกษา นักแนะแนวและอาจารย์อย่างทั่วถึงเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการแนะแนวอย่างแท้จริง ห้องสมุดอาชีพมีหลายชนิดทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระดับการศึกษาของแต่ละสถาบัน เช่น ห้องสมุดอาชีพใน โรงเรียนมัธยมศึกษา ในวิทยาลัยและใน มหาวิทยาลัย หลายประเทศทั้งในยุโรปและอเมริกา มีห้องสมุดอาชีพของรัฐในชุมชนต่างๆ ขนาด

และสถานที่ของห้องสมุดอาชีพนั้นขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของห้องสมุดอาชีพนั้นๆ ลักษณะของห้องสมุดอาชีพ ควรมีบรรณารักษ์ซึ่งมีความรู้ในด้านการแนะแนวอาชีพและวิชาบรรณารักษศาสตร์เป็นผู้บริหารงาน มีการจัดหา คัดเลือก เก็บรวบรวมข้อมูลด้านอาชีพ มีวิธีการแบ่งแยกหนังสือและสิ่งพิมพ์อื่นๆ ออกเป็นหมวดหมู่ตามประเภทของอาชีพ มีบัตรรายการให้ผู้ใช้ห้องสมุดค้นหาหนังสือและสิ่งพิมพ์บนหิ้งเปิด หรือตู้หนังสือด้วยตนเองและควรมีอุปกรณ์โสตทัศนศึกษา เช่น สไลด์อาชีพ วีดีโอ วีซีดี บริการช่วยค้นคว้าแนะนำเป็นการประชาสัมพันธ์ห้องสมุดไปในตัว และจะต้องมีงบประมาณประจำปีเพื่อจัดหาซื้อวารสาร หนังสือและสิ่งพิมพ์อื่นๆ

4. บริการให้คำปรึกษา (Counseling Services) การศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นการศึกษาชั้นสูง ในแต่ละสาขามีเนื้อหาวิชามากมายและมีความสลับซับซ้อนมาก นักศึกษาจะต้องใช้ความพยายามทางสติปัญญา กำลังกาย กำลังใจเพื่อการศึกษา ความยากลำบากของการศึกษาทำให้นักศึกษาเกิดความวิตกกังวลมีความเครียดเกิดขึ้น เนื่องจากนักศึกษาคือมนุษย์ปุถุชน ยังมีกิเลสจึงมีปัญหาเหมือนคนทั่วไป มีความจำเป็นที่สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งจะต้องจัดบริการให้คำปรึกษาไว้คอยช่วยเหลือนักศึกษา บริการให้คำปรึกษา เป็นบริการที่มีความสำคัญมากบริการหนึ่งของบริการแนะแนว ซึ่งประกอบด้วย นักแนะแนวหรือผู้ให้คำปรึกษา (Counselors) จำนวนหนึ่งซึ่งมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านจิตวิทยา พร้อมทั้งจะให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ที่มาปรึกษาให้เข้าใจตนเอง สภาพแวดล้อม และเรื่องราวที่นำมาปรึกษาให้สามารถใช้สติปัญญา ความสามารถของตนเองในการตัดสินใจเลือกแก้ปัญหา เผชิญกับปัญหาปรับตนเองเพื่อการพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสม

6. ปัญหาทั่วไปที่นักศึกษานำมาปรึกษามีดังนี้

1. ปัญหาที่เกี่ยวกับการศึกษา มักจะเป็นการขาดทักษะในการเรียน เช่น การแบ่งเวลาทำงาน การจดคำบรรยาย ขาดสมาธิในการเรียน วิตกกังวลในการสอบ ฯลฯ เป็นต้น
2. ปัญหาที่เกี่ยวกับการเลือกอาชีพ คือ ไม่มีแผนการศึกษา จึงไม่มีแผนในการประกอบอาชีพ อาจเนื่องมาจากเลือกสอบเข้าศึกษาในสาขาวิชาที่ไม่สอดคล้องกับความสามารถและค่านิยมของตนเอง ไม่ชอบสาขาวิชาที่กำลังศึกษาอยู่และไม่อยากทำงานในสาขาวิชานี้ เป็นต้น
3. ปัญหาส่วนตัวและสังคม ได้แก่ ปัญหาด้านบุคลิกภาพของตนเอง เช่น อาจจะเชื่อมั่นตนเองมากหรือน้อยเกินไป ปัญหาด้านอารมณ์ อาจจะคิดมาก วิตกกังวลและสะเทือนใจง่าย ปัญหาด้านครอบครัวคือสูญเสียบิดาหรือมารดา บิดามารดาขัดแย้งกัน หย่าร้างกัน ไม่ให้ความสำคัญคุณธรรมแก่นักศึกษา มุ่งหวังในตัวนักศึกษามากเกินไปและผิดหวัง

4. ปัญหาด้านเศรษฐกิจคือ ไม่มีเงินพอที่จะศึกษาเล่าเรียน นอกจากนั้นยังมีปัญหาด้านการปรับตัว การคบเพื่อน ไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมของสถาบันอุดมศึกษา ไม่สามารถทนกับระบบการต้อนรับน้องใหม่ของนักศึกษารุ่นพี่ คู่แข่งกับผู้อื่นยาก ขาดเพื่อน เพื่อนไม่สนใจ และผิดหวังจากรัก เป็นต้น

5. อาคารสถานที่และอุปกรณ์ มีความสำคัญต่อการแนะนำมาก บรรยากาศของการให้คำปรึกษาจะต้องให้ผู้รับบริการมีความสุขใจ ในการสนทนาและมั่นใจว่าสิ่งที่เขาแสดงออกทั้งวาจา ท่าทางจะไม่มีผู้อื่นทราบนอกจากผู้ให้คำปรึกษาเพียงคนเดียว อาคารสถานที่สำหรับบริการแนะนำต้องได้รับการพิจารณาให้ถูกต้องตามหลักวิชาทั้งสถานที่ตั้ง จำนวนห้องขนาดของห้องและการจัดสถานที่ทั่วไป ซึ่งควรพิจารณา ดังนี้

5.1 การจัดสถานที่ โดยลักษณะของงานและแนวแล้วจะต้องใช้พื้นที่จัดเป็นห้องทำงานหลายห้อง เช่น ห้องทำงานของผู้ให้คำปรึกษา ห้องให้คำปรึกษาหมู่ ห้องทดสอบ ห้องสมุดอาชีพ และห้องรับแขก สำหรับผู้มาขอรับบริการ การจัดสถานที่จะต้องให้ห้องทำงานต่างๆ ดังกล่าว ที่มีลักษณะงานเกี่ยวข้องกันอยู่ใกล้เคียงกันก็จะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากรทางด้านนี้ด้วย

5.2 บริเวณต้อนรับผู้มาติดต่อ ผู้มาขอรับบริการจะต้องใช้บริเวณนี้ช่วงขณะหนึ่ง จึงควรมีเก้าอี้หรือโซฟาให้เพียงพอ มีเคาน์เตอร์เพื่อให้พนักงานต้อนรับนั่งทำงานพร้อมอุปกรณ์ เช่น โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ ตู้เก็บเอกสาร เป็นต้น และควรจัดหาหนังสือพิมพ์ หรือวารสารไว้ให้ผู้มาขอรับบริการอ่าน บริเวณนี้อากาศต้องถ่ายเทดี มีแสงสว่างพอดี และควรตกแต่งด้วยต้นไม้ในกระถางจะทำให้สถานที่ที่มีชีวิตชีวามากขึ้น

5.3 ห้องทำงานผู้ให้คำปรึกษา ควรอยู่ติดกับบริเวณต้อนรับผู้มาติดต่อ เพื่อที่พนักงานต้อนรับได้ส่งผู้มาขอรับบริการให้แก่ผู้ให้คำปรึกษาได้สะดวก สภาพของห้องทำงานที่จะต้องพิจารณาคือ ขนาดของห้อง การเก็บเสียง การถ่ายเทอากาศและความเป็นสัดส่วน ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องมีหลักจรรยาบรรณ โดยจะต้องเก็บเรื่องส่วนตัวของผู้ที่รับการปรึกษาไว้เป็นความลับ เรื่องต่างๆ ที่นำมาปรึกษากับผู้ให้คำปรึกษากับผู้ให้คำปรึกษาถือว่าเป็นเรื่องลับ ดังนั้นห้องทำงานของผู้ให้คำปรึกษาจะต้องเป็นสัดส่วน โดยไม่ใช้ร่วมกับผู้อื่น ผนังห้องปิดมิดชิดตั้งแต่พื้นถึงเพดาน สร้างด้วยวัสดุที่สามารถเก็บเสียงได้เพื่อป้องกันมิให้เสียงลอดออกไปภายนอกห้องได้ ประตูปิดได้สนิท ที่บานประตูระดับสายตาควรเจาะช่องและใส่กระจกชนิดโปร่งใสเพื่อให้บุคคลภายในห้องสามารถมองเห็นบุคคลภายนอกห้องได้ การใส่กระจกดังกล่าวจะช่วยให้ผู้ขอรับคำปรึกษาที่เป็นหญิงไม่รู้สึกลัวที่จะอยู่ในห้อง โดยลำพังกับผู้ให้คำปรึกษาชาย เนื่องจากห้องดังกล่าวเป็นห้องที่ปิด จึงจำเป็นต้องติดตั้งเครื่องปรับอากาศที่มีเสียงไม่ดังมาก ห้องควรมีขนาด

3x4 เมตร ภายในห้องต้องมีเก้าอี้และโต๊ะทำงานของผู้ให้คำปรึกษา มีตู้เก็บเอกสาร ห้องสำหรับให้คำปรึกษานี้ควรมีจำนวน 1-2 ห้อง สำหรับสถาบันที่มีขนาดเล็กนักศึกษาไม่มาก ถ้านักศึกษามีจำนวนมากก็ควรเพิ่มจำนวนห้องให้คำปรึกษาให้เพียงพอแก่ความต้องการของนักศึกษา

5.4 ห้องให้คำปรึกษาหมู่ การให้คำปรึกษา ได้ขยายบริการออกเป็นหลายประเภท การให้คำปรึกษาหมู่ก็เป็นกิจกรรมที่สามารถดำเนินกิจกรรมกลุ่มครั้งเดียว ได้หลายประเภทเช่นกัน กิจกรรมกลุ่มนี้มีความจำเป็นต้องใช้ห้องให้คำปรึกษาหมู่เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าหรือจัตุรัส สามารถบรรจุสมาชิกได้ 15 คน มีโต๊ะกลาง และเก้าอี้ 16 ตัว โต๊ะและเก้าอี้ควรจะยกออกจากห้องได้ และนำมาต่อกันเป็นชุดประชุมใหญ่ได้ ฝาผนังควรมีกระดานดำ/ขาว เป็นอุปกรณ์การสอน มีการถ่ายเทอากาศภายในห้องดี ถ้าไม่คิดเครื่องปรับอากาศก็ควรติดพัดลม

5.5 ห้องทดสอบ นักศึกษาที่ต้องการรู้จักตนเองในด้านต่างๆ เช่น บุคลิกภาพ ความสนใจในอาชีพ ความถนัด สถิติปัญหา เป็นต้น นักศึกษาจะมาขอใช้บริการทดสอบทางจิตวิทยา สถาบันอุดมศึกษาที่จัดหาแบบทดสอบและแบบสำรวจที่มีคุณภาพดีไว้มากพอก็จะได้รับความสนใจจากนักศึกษามาใช้บริการมาก จำเป็นจะต้องจัดห้องทดสอบขนาดที่เหมาะสมใกล้เคียงกับห้องทำงานของผู้ให้คำปรึกษา เพื่อให้ผู้ให้คำปรึกษาที่มีเวลาดังกล่าวให้บริการทดสอบแก่นักศึกษาได้ด้วยห้องทดสอบนี้ควรบรรจุคนนั่งทดสอบได้อย่างน้อย 10 คน

6. บริการจัดหางาน (Job Placement Services) หลังจากปี พ.ศ.2539 ที่ผ่านมามีเศรษฐกิจในประเทศไทยตกต่ำ พนักงานจากสถาบันการเงินและบริษัทต่างๆ ต้องออกจากงาน ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งประสบปัญหาในการหางานทำ บัณฑิตจำนวนมากต้องยอมทำงานในหน้าที่ ซึ่งไม่ตรงกับความรู้ความสามารถของตนเอง ยอมรับค่าจ้างต่ำกว่าที่ควรจะได้รับและบัณฑิตอีกจำนวนมากไม่สามารถหางานทำได้ ปัญหาการว่างงานของบัณฑิตได้ทวีความรุนแรงขึ้นทุกปีอย่างรวดเร็ว ดังนั้นหน่วยงานของรัฐบาลหลายแห่งได้ให้ความสำคัญกับปัญหาการว่างงานของบัณฑิตและได้ร่วมกันหาหนทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยรัฐบาลได้มีนโยบายส่งเสริมสนับสนุนในการพัฒนาโครงการแนะแนวอาชีพเพื่อให้บริการแก่บัณฑิตโดยให้สถาบันอุดมศึกษาในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยทุกแห่งเสนอของบประมาณเพื่อจัดโครงการฝึกอบรมฟื้นฟูความรู้และทักษะของบัณฑิต เพื่อช่วยเหลือบัณฑิตที่ว่างงานให้ได้งานทำ

7. ความสำคัญของบริการจัดหางาน

7.1 บริการจัดหางานในสถาบันอุดมศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของบริการแนะแนว กอปรกับกิจกรรมนักศึกษา หน้าที่หลักของบริการจัดหางาน คือ บริการจัดหางานให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษา เพื่อให้สามารถประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับบุคลิกภาพ ความสนใจ ความถนัด และความสามารถของบัณฑิต บริการจัดหางานพิเศษให้นักศึกษาทำในเวลาว่าง หรือระหว่างปิดภาคการศึกษา เพื่อช่วยให้นักศึกษามีรายได้พิเศษ และมีประสบการณ์ในการทำงานเพิ่มขึ้น

7.2 บริการจัดหางานให้บัณฑิต วัตถุประสงค์ที่สำคัญประการหนึ่งของนักศึกษา คือ การที่นักศึกษาพยายามเข้ามาศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ก็เพื่อจะได้งานทำที่ดี มีอาชีพก้าวหน้า มั่นคง นักศึกษาจึงพยายามศึกษาเล่าเรียนจนสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีแล้วแต่ไม่สามารถหางานทำได้ บัณฑิตจะรู้สึกผิดหวังในชีวิต ไม่เห็นคุณค่าของตนเองและคุณค่าของการศึกษา ไม่มีความภูมิใจในตนเองและคุณค่าแห่งปริญญาที่ตนได้รับ บัณฑิตก็จะไม่สำนึกพระคุณของอาจารย์ ตลอดจนสถาบันการศึกษาของตนเอง ฉะนั้นการช่วยให้นักศึกษามีงานทำหลังจากสำเร็จการศึกษาจึงมีความสำคัญและเป็นประโยชน์มาก เป็นการสร้างความนิยมให้แก่สถาบันการศึกษาต่อความอยู่รอด โดยเฉพาะสถาบันการศึกษาเอกชน เพราะการจ้างงานเป็นสิ่งสะท้อนให้เป็นถึงความนิยมของประชาชนต่อสถาบันการศึกษาแต่ละแห่งมากและสะท้อนไปถึงค่านิยมของประชาชนที่จะสมัครเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาแห่งนั้น ถ้าหากเป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่คนไม่สมัครเข้ามาเรียนก็อาจต้องปิดกิจการ ถ้าเป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่บริหารด้วยเงินงบประมาณแผ่นดิน สถาบันอุดมศึกษาแห่งนั้นๆ ก็ยังอยู่ได้ แต่ก็ไม่ใช่เป็นที่นิยมของสังคม การที่งานแนะแนวประสานงานกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อบริการช่วยหางานให้บัณฑิต ทำให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานได้ทราบถึงคุณสมบัติและจำนวนบัณฑิตที่สังคมต้องการ ข้อมูลดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อสถาบันอุดมศึกษาที่จะใช้ในการปรับแผนการศึกษา ปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและยังเป็นการประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งก่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับหน่วยงานของรัฐและเอกชนในด้านต่างๆ เช่น การสนับสนุนทุนการศึกษา การฝึกงานและการหางานทำของนักศึกษา ตลอดจนการค้นคว้าวิจัยต่างๆ นอกจากนั้นการช่วยให้นักศึกษาได้มีงานทำ ทำให้อัตราการว่างงานของประเทศลดลงเป็นประโยชน์แก่ประเทศทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม บริการจัดหางานในสถาบันอุดมศึกษา จึงเป็นหน่วยงานที่มีประโยชน์ต่อบัณฑิต นักศึกษา สถาบันอุดมศึกษา และประชาชาติเป็นอันมาก

7.3 บริการจัดหางานพิเศษให้นักศึกษา หน้าที่ของบริการจัดหางานในสถาบันอุดมศึกษา นอกจากจะบริการแก่บัณฑิตซึ่งจบการศึกษาแล้ว ยังจะต้องบริการจัดหางานพิเศษให้แก่ นักศึกษาทำในเวลาว่าง นอกเวลาเรียนและในระหว่างปิดภาคการศึกษากลางปีและภาค

ฤดูร้อน ทั้งภายในและภายนอกสถาบันเพื่อหารายได้เป็นค่าใช้จ่ายในการศึกษาเล่าเรียน การทำงานนอกเวลาเรียนหรือในระหว่างปิดภาคการศึกษาจะช่วยทำให้นักศึกษามีประสบการณ์ในการทำงานมากขึ้น นักศึกษาบางคนได้ใช้งานที่ทำระหว่างปิดภาคฤดูร้อน หรืองานนอกเวลาเรียนเป็นเครื่องพิสูจน์อาชีพที่ตนได้ตัดสินใจเลือกแล้ว เช่น นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในคณะศึกษาศาสตร์ ตัดสินใจเลือกอาชีพครูแล้วก็สามารถรับจ้างสอนพิเศษนอกเวลาเรียนได้ การสอนพิเศษของนักศึกษาจะเป็นเครื่องพิสูจน์ความสนใจ ความถนัด บุคลิกภาพของนักศึกษาได้อย่างดี นักศึกษาหลายคนอาจพบว่าตนเองมีความชอบ ถนัดในอาชีพครู ซึ่งเป็นสิ่งพิสูจน์ว่าการตัดสินใจเลือกอาชีพของตนถูกต้อง นักศึกษาบางคนอาจพบว่าการตัดสินใจเลือกอาชีพของตนนั้นไม่มีความถนัด บางคนอาจจะแพ้ชอล์ค ระบายเคื่องสายตาต่อไฟในเครื่องฉายแผ่นใส กล่องเสียงไม่ดี พูดยานไม่ได้ จึงไม่สามารถสอนหนังสือได้ ต้องเปลี่ยนสาขาวิชาเอกใหม่ งานพิเศษของนักศึกษาในภาคฤดูร้อน และงานพิเศษนอกเวลาเรียน จึงเป็นเครื่องทดสอบการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักศึกษาได้อย่างดี นักศึกษาที่มีโอกาสทำงานพิเศษในวงการอุตสาหกรรมและธุรกิจจะทำให้นักศึกษารู้จักนายจ้างมากขึ้น บางครั้งงานพิเศษที่นักศึกษาทำขณะที่เขากำลังศึกษาอยู่ก็อาจเป็นงานถาวรภายหลังจากที่เขาสำเร็จการศึกษาแล้วก็ได้ การทำงานพิเศษของนักศึกษาจึงมีประโยชน์ต่อนักศึกษา และทำให้สถาบันอุดมศึกษากับวงการอุตสาหกรรมมีความสัมพันธ์กันมากยิ่งขึ้น

7.4 ศิษย์เก่าสัมพันธ์ ในภาวะที่เศรษฐกิจตกต่ำ บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาจำนวนมากยังไม่สามารถหางานทำได้ บัณฑิตบางคนหางานทำได้แต่ก็ไม่ตรงกับความรู้ ความสามารถของตนเอง หรือยอมรับค่าจ้างต่ำกว่าที่ควรจะได้รับ บัณฑิตเหล่านี้ยังคงประสบปัญหาในการทำงานอีกเป็นเวลานาน บริการจัดหางานในสถาบันอุดมศึกษา จึงควรช่วยเหลือบัณฑิตโดยติดต่อประสานงานกับสมาคมศิษย์เก่าของสถาบันอุดมศึกษา หรือสมาคมศิษย์เก่าของแต่ละคณะ สาขาวิชา เพื่อหาตำแหน่งงานที่ว่างและเหมาะสมให้บัณฑิตใหม่ทำ สมาคมศิษย์เก่าของสถาบันอุดมศึกษาบางแห่งมีกรรมการและสมาชิกของสมาคมอยู่ในตำแหน่งที่สามารถจะให้ความช่วยเหลือบัณฑิตรุ่นน้องที่ตกงานได้ การช่วยเหลือดังกล่าวทำให้เกิดประโยชน์ทั้งศิษย์เก่าสถาบันอุดมศึกษาและประเทศชาติ

7.5 การวิจัยและติดตามผล ความจำเป็นสำหรับบริการแนะแนวในสถาบันอุดมศึกษาอีกอย่างหนึ่ง คืองานวิจัย ซึ่งจะทำให้นักแนะแนวได้ข้อมูลและคำตอบที่สำคัญที่ทำให้สามารถช่วยเหลือให้นักศึกษาได้ผลดียิ่งขึ้น งานวิจัยที่นักแนะแนวในระดับอุดมศึกษานิยมทำกันมากมีดังนี้

1. การศึกษาลักษณะของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา
2. การศึกษาปัญหาของนักศึกษากลุ่มต่างๆ และสาเหตุที่ทำให้นักศึกษามีปัญหา
3. การวิจัยเกี่ยวกับวิธีการให้คำปรึกษาโดยตรง

งานวิจัยของบริการแนะแนวในแต่ละสถาบันการศึกษา จะมีมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับบุคลากรของงานแนะแนวที่มีความรู้ความสามารถในด้านการวิจัย และมีปริมาณงานมากพอที่จะเป็นข้อมูลสำหรับใช้ทำงานวิจัยได้ นอกจากนี้สถาบันอุดมศึกษาายังต้องมีงบประมาณเพื่อการวิจัยด้วย บริการแนะแนวของสถาบันแห่งนั้นจึงมีผลงานทางด้านการวิจัยมาประยุกต์ใช้แก้ปัญหา

การติดตามผลเป็นการประเมินผลในแง่มุมต่างๆ ซึ่งส่วนมากมุ่งศึกษากับผู้ที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว เพื่อศึกษาความสำเร็จ หรือความล้มเหลวในการประกอบอาชีพ สถานที่ประกอบอาชีพ ตลอดจนปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ นอกจากนั้น การติดตามผลยังทำให้รู้ถึงข้อบกพร่องของการบริการและโครงการต่างๆ ของสถาบันอุดมศึกษาแห่งนั้นๆ ที่ต้องการทราบการติดตามผลจะก่อให้เกิดประโยชน์⁵

สรุปว่า งานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ หมายถึงการชี้แนะทางรวมถึงการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการฝึกงาน การศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ

2.1.4 สวัสดิการและบริการทั่วไป

บริการด้านสวัสดิการและบริการทั่วไปในมหาวิทยาลัยเป็นสิ่งที่สำคัญในชีวิตประจำวันของนักศึกษาขณะศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย และเป็นส่วนส่งเสริมประสิทธิภาพให้แก่นักศึกษาได้พัฒนาชีวิตที่สมบูรณ์ กิจกรรมนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งจะมีงานซึ่งเป็นการบริการและสวัสดิการแตกต่างกันไปบางสถาบันการศึกษาอาจจะจัดให้บริการสุขภาพอนามัย มาสังกัดอยู่ในงานบริการและสวัสดิการ แต่บางแห่งก็จะแยกออกไปเป็นงานหนึ่งที่บริการเฉพาะ การบริการและสวัสดิการในสถาบันอุดมศึกษาทั่วไปจะมีขอบข่ายของการปฏิบัติงานซึ่งแบ่งออกเป็นหน่วยดังนี้⁶

1. หน่วยกิจการทหาร มุ่งงานที่ปฏิบัติดังต่อไปนี้

1.1 การเรียนวิชาทหาร กิจกรรมนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาจัดทำเพื่อให้ นักศึกษาได้รับสิทธิ์การเรียนวิชาทหารตามระเบียบของกรมการรักษาดินแดน นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่ต้องการสมัครเรียนวิชาทหารจะต้องติดต่อกับเจ้าหน้าที่ที่เป็นผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารของสถาบัน ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบงานด้านกิจการทหาร เนื่องจากทางสถาบันอุดมศึกษา จะส่งผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารเข้าร่วมประชุม เพื่อรับฟังการชี้แจงการรับสมัคร และรับรายงานตัว

⁵เรื่องเดียวกัน, หน้า 70-81.

⁶สุวัฒนา จิตวัฒนพงษ์ “ทัศนนะของนักศึกษาที่มีต่อการจัดบริการหน่วยทุนการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง”, **ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ), 2542, หน้า 2.

นักศึกษาวิชาทหารจากระเบียบการรับสมัครและรับรายงานตัวนักศึกษาวิชาทหารตามสถานที่ที่
กรมการรักษาดินแดนกำหนด ทางกรมการรักษาดินแดนจะมีตารางการฝึกสอนนักศึกษาวิชาทหาร
ประจำปี แจกแก่สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งเพื่อแจ้งแก่นักศึกษา

นักศึกษาที่สมัครเรียนวิชาทหารเป็นนักศึกษา 2 กลุ่ม คือ นักศึกษาปัจจุบัน และ
นักศึกษาใหม่ สำหรับนักศึกษาปัจจุบันจะสมัครเรียนได้ในระยะเวลาที่สถาบันกำหนด ส่วน
นักศึกษาใหม่ก็ทำการสมัครเรียนในวันที่รายงานตัวและลงทะเบียนเรียน หลังจากนั้นเจ้าหน้าที่ผู้ซึ่ง
ปฏิบัติงานกิจการทหาร หรือผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร ซึ่งผ่านการอบรมตามที่กองทัพบกกำหนด
ทำบัญชีรายชื่อส่งกรมการรักษาดินแดน

กรมการรักษาดินแดนจะกำหนดวัน เวลา และสถานที่สอบมายังสถาบันอุดมศึกษา
แต่ละแห่งเพื่อเจ้าหน้าที่หรือผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารแจ้งให้นักศึกษาวิชาทหารทราบทั้งการสอบ
ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ นอกจากนี้ยังมีการสอบภาคสนาม ณ ค่ายฝึกนักศึกษาวิชาทหาร
เขาชนไก่ จังหวัดกาญจนบุรี หรือตามสถานที่ซึ่งกรมการรักษาดินแดนกำหนด ตามกำหนดวัน เวลา
เข้ารับการฝึกภาคสนาม โดยการประสานงานของผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร ผลการสอบของ
นักศึกษาวิชาทหารทางกรมการรักษาดินแดนจะแจ้งให้ทราบในเดือนมีนาคมของทุกปี

1.2 ผ่อนผันการเกณฑ์ทหาร นักศึกษาชายในสถาบันอุดมศึกษาทุกหลักสูตร ทุก
ชั้นปีที่มีอายุครบ 20 ปีบริบูรณ์ (นับปี พ.ศ.เกิด) ซึ่งไม่ได้เรียนวิชาทหารหรือไม่ได้สำเร็จวิชาทหาร
ชั้นปีที่ 3 และยังไม่พร้อมที่จะเข้ารับการตรวจเลือกทหาร ให้ได้รับการผ่อนผันการตรวจเลือกทหาร
จนกว่าจะสำเร็จการศึกษาหรือมีอายุครบ 26 ปีบริบูรณ์ แล้วค่อยเข้ารับการตรวจเลือกทหาร การผ่อน
ผันการเกณฑ์ทหารจะเริ่มทำหลังจากการเปิดภาคการศึกษาที่ 2 ของทุกปี นักศึกษาจะต้องเตรียม
หลักฐานที่เป็นเอกสารสำเนา ดังนี้

1. หนังสือสำคัญ (สด 9) ซึ่งเป็นเอกสารที่นายอำเภอภูมิลำเนาทหารเป็นผู้
ออกให้แก่ผู้ที่ขึ้นทะเบียนทหารกองเกิน (ผู้ที่มีอายุสิบแปดปีบริบูรณ์)
2. หมายเรียกเข้ารับราชการทหาร (สด 35) เป็นเอกสารที่นายอำเภอท้องที่
ภูมิลำเนาทหารเป็นผู้ออกให้แก่ทหารกองเกินที่มีอายุในกำหนดเรียกมารับการตรวจเลือกทหาร
กองเกินเข้ารับราชการทหารประจำการ
3. บัตรนักศึกษา
4. ทะเบียนบ้านที่นักศึกษาสังกัดอยู่

นักศึกษาที่ขอผ่อนผันการเกณฑ์ทหารจะต้องยื่นคำร้องพร้อมเอกสารสำเนา ดังกล่าวข้างต้น ระหว่างเดือนกรกฎาคมถึงเดือนพฤศจิกายนผ่านเจ้าหน้าที่ หรือผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารเพื่อรวบรวมจำนวนรายชื่อและเอกสารแจ้งต่อผู้ว่าราชการจังหวัดภูมิลำเนาทหารและเขตต่างๆ ในกรุงเทพมหานคร (สำหรับนักศึกษาที่ขอผ่อนผันการเกณฑ์ทหาร ซึ่งมีภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานคร) เพื่อผ่อนผันการเกณฑ์ทหารต่อไป

1.3 ผ่อนผันการเรียกพล ฯลฯ นักศึกษาวิชาทหารที่สำเร็จวิชาทหารชั้นปีที่ 3 ของสถาบันอุดมศึกษาที่ถูกกระทรวงกลาโหมเรียกพลเพื่อตรวจสอบ เรียกพลเพื่อฝึกวิชาทหาร เรียกพลเพื่อทดลองความพร้อม และเรียกพลเพื่อการระดมพล แต่นักศึกษาวิชาทหารไม่พร้อมที่จะเข้ารับการฝึกจะต้องขอผ่อนผันการเรียกพลดังกล่าวข้างต้นต่อปลัดกระทรวงกลาโหม

การเรียกพลเพื่อตรวจสอบ คือการเรียกกองหนุนเพื่อตรวจสอบสภาพ ตรวจสอบบัญชีและซักซ้อมระเบียบการกระทำในยามปกติ ใช้ระยะเวลาประมาณ 1 วัน

การเรียกพลเพื่อฝึกวิชาทหาร คือการเรียกทหารกองเกินและทหารกองหนุนเพื่อเข้ารับการฝึกทบทวนทหาร จะกระทำยามปกติใช้ระยะเวลาในการฝึกทบทวนประมาณ 21 วัน แต่ถ้าเรียกฝึกศึกษาศึกษาเพื่อแต่งตั้งยศสูงขึ้นฝึกอบรมประมาณ 30 วัน

การเรียกพลเพื่อทดลองความพร้อม คือ การเรียกทหารกองเกินและทหารกองหนุนเข้าทำการทดสอบตามแผนหรือเตรียมรับสถานการณ์

การเรียกพลเพื่อการระดมพล คือ การเรียกทหารกองเกินและทหารกองหนุนเข้ารับราชการหน่วยทหาร ขณะที่ประเทศอยู่ในสถานการณ์คับขัน เพื่อเตรียมป้องกันประเทศ และขยายกำลังตามอัตราสงคราม กระทำเมื่อมีพระบรมราชโองการฯ ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

นักศึกษาที่สำเร็จวิชาทหาร ชั้นปีที่ 3 ที่ต้องการขอผ่อนผันการเรียกพล ฯลฯ ต่างๆ ในข้างต้น หลังจากเปิดภาคการศึกษาที่ 1 แล้ว นักศึกษาจะต้องยื่นคำร้องต่อเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานกิจการทหารหรือผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารเพื่อจัดทำบัญชีรายชื่อทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนให้ได้รับการผ่อนผันไม่ต้องเข้ารับราชการทหารในการเรียกพล (แบบ สด 45) เพื่อส่งกระทรวงกลาโหมพิจารณาต่อไป ถ้าหากอนุมัติหรือไม่ก็จะมีหนังสือราชการจากปลัดกระทรวงกลาโหมแจ้งกลับยังสถาบันอุดมศึกษาเพื่อแจ้งนักศึกษาที่ขอผ่อนผันการเรียกพล ฯลฯ ต่อไป

1.4 ผ่อนผันการเข้ารับราชการทหาร-กองประจำการเพื่อลาศึกษาต่อ นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่ไม่ได้เรียนวิชาทหารหรือไม่สำเร็จวิชาทหารชั้นปีที่ 3 เมื่ออายุครบ 20 ปีบริบูรณ์ อาจถูกคัดเลือกให้เข้ารับราชการทหารกองประจำการทำให้การศึกษาของนักศึกษาที่เข้ารับราชการกองประจำการไม่ต่อเนื่องกัน นักศึกษาสำเร็จการศึกษาล่าช้ากว่าผู้อื่น กระทรวงกลาโหมจึงอนุมัติให้นักศึกษาขอผ่อนผันการเข้ารับราชการทหารกองประจำการเพื่อลาศึกษาต่อได้ โดยการ

ดำเนินการทำเรื่องลาศึกษาต่อให้กับนักศึกษาที่ถูกคัดเลือกให้เข้ารับราชการทหารกองประจำการให้ได้ศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาจนสำเร็จการศึกษา หรือมีอายุ 26 ปีบริบูรณ์แล้วค่อยกลับไปรับราชการทหารตามระเบียบของกระทรวงกลาโหม การขออนุญาตดังกล่าวข้างต้น นักศึกษาจะต้องยื่นคำร้องและเอกสารสำเนาแนบให้ครบถ้วนและถูกต้องต่อเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานกิจการทหารหรือผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารของสถาบันอุดมศึกษาแห่งนั้น สำหรับวันลาจะกำหนดวันลาได้จากวันที่ระบุให้เข้ารายงานตัว ณ นายอำเภอภูมิลำเนาทหาร (ดูใน สด 40) วันสิ้นสุดวันลาจากหลักสูตรที่เข้ารับการศึกษาและสิ้นสุดวันลา ณ วันที่ 31 พฤษภาคม ของการศึกษาปีสุดท้ายหรือปีที่จบการศึกษา

การขออนุญาตเข้ารับราชการทหารกองประจำการเพื่อลาศึกษาต่อทางสถาบันอุดมศึกษาจะต้องดำเนินการส่งเอกสารผ่านปลัดทบวงมหาวิทยาลัยเพื่อทราบและดำเนินการแจ้งกระทรวง

2. หน่วยประกันอุบัติเหตุ

งานบริการและสวัสดิการ กองกิจการนักศึกษา ส่งประกาศสถาบันอุดมศึกษาพร้อมรายละเอียดและหนังสือเชิญบริษัทประกันภัยต่างๆ เข้าร่วมประมูล สถาบันอุดมศึกษาจะแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาบริษัทประกันภัยซึ่งประกอบด้วยบุคคลต่างๆ ดังนี้

1. รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา
2. รองอธิการบดีฝ่ายการคลังและทรัพย์สินและหรือรองอธิการบดีฝ่ายบริหาร
3. ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา
4. ผู้อำนวยการกองกิจการนักศึกษา
5. รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาทุกคนคณะที่มีนักศึกษาและบุคลากรร่วมทำประกัน

อุบัติเหตุ

6. หัวหน้างานวินัยนักศึกษา
7. หัวหน้างานบริการและสวัสดิการเป็นกรรมการและเลขานุการ
8. เจ้าหน้าที่งานบริการและสวัสดิการเป็นกรรมการและเลขานุการ

หลักเกณฑ์การพิจารณาบริษัทประกันภัย การพิจารณาบริษัทประกันภัยคณะกรรมการมีหลักเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

1. พิจารณาจากผลประโยชน์ที่บริษัทประกันภัยเสนอให้สถาบันอุดมศึกษา
2. พิจารณาจากความมั่นคงและประสบการณ์ของบริษัทประกันภัย
3. พิจารณาจากการสัมภาษณ์

เมื่อบริษัทประกันภัยที่ได้รับการพิจารณาจากการประมวลแล้ว จะต้องดำเนินการตอบรับเป็นลายลักษณ์อักษรภายในระยะเวลา 7 วันทำการหลังจากที่บริษัทประกันภัยได้รับหนังสือราชการจากสถาบันอุดมศึกษา สำหรับนักศึกษาทุกคน ทุกหลักสูตร และทุกชั้นปีที่ลงทะเบียนในภาคการศึกษานั้น ส่วนใหญ่สถาบันการศึกษาทุกแห่งมีระเบียบให้นักศึกษาจ่ายค่าประกันอุบัติเหตุตั้งแต่ต้นปีการศึกษาแล้ว หน่วยประกันอุบัติเหตุ งานบริการและสวัสดิการ กองกิจการนักศึกษาจึงทำการส่งรายชื่อทั้งหมดให้บริษัทประกันภัย เพื่อจัดทำกรมธรรม์รวมหมู่ของผู้ประกันภัยในสถาบันอุดมศึกษา ส่วนบุคลากรของสถาบันและครอบครัวที่มีความประสงค์ทำประกันอุบัติเหตุจะต้องส่งใบสมัครเอกสารหลักบ้านสำเนาและเงินค่าประกันมาให้ผู้ที่มีหน้าที่ดำเนินงานประกันอุบัติเหตุภายในวันที่ 30 เมษายนของทุกปี และคอยตรวจสอบรายชื่อจากกรมธรรม์ประกันภัยจากประกาศเพื่อความเชื่อมั่นอีกทีหนึ่ง

การเบิกเงินค่ารักษาพยาบาลจากบริษัทประกันภัย เมื่อผู้ทำประกันประสบอุบัติเหตุสามารถที่จะเข้ารับรักษาพยาบาลได้ในสถานพยาบาลของรัฐและเอกชนทุกแห่งจนการรักษาพยาบาลหายแล้ว ผู้ประสบอุบัติเหตุต้องการเรียกร้อยรักษาพยาบาลหรือค่าสินไหมทดแทนก็จะต้องส่งหลักฐานการเจ็บป่วยทั้งหมดตามระเบียบของบริษัทประกันภัยพร้อมทั้งเขียนคำร้องเพื่อเรียกร้อยค่าสินไหมทดแทนอุบัติเหตุจากบริษัทประกันภัยโดยเจ้าหน้าที่หน่วยประกันอุบัติเหตุดำเนินการประสานงานกับบริษัทประกันอุบัติเหตุ เพื่อขอรับเงินดังกล่าวไม่เกิน 3-4 สัปดาห์

ในกรณีที่ผู้ทำประกันเสียชีวิต ผู้แทนของผู้ที่เสียชีวิต เช่น บิดา มารดา หรือผู้ปกครองจะเป็นผู้รับผลประโยชน์ที่ถูกต้องตามกฎหมายส่งหลักฐานการเสียชีวิตเพื่อขอรับค่าสินไหมทดแทนผ่านเจ้าหน้าที่หน่วยประกันอุบัติเหตุประมาณ 1 เดือน ก็จะได้รับค่าสินไหมทดแทนจากการเสียชีวิต

หลักฐานประกอบการเรียกร้อยค่ารักษาพยาบาล

1. ใบรับรองแพทย์
2. ใบเสร็จรับเงินค่ารักษาพยาบาล
3. ใบสรุปห้างบค่ารักษาพยาบาล
4. สำเนาบัตรประจำตัว
5. สำเนาทะเบียนบ้าน
6. แบบเรียกร้อยค่าทดแทนอุบัติเหตุส่วนบุคคล

หลักฐานประกอบการเรียกร้อยค่าสินไหมทดแทนเนื่องจากเสียชีวิต

1. หนังสือรับรองการตาย หรือใบมรณบัตร
2. รายงานชันสูตรพลิกศพ
3. บันทึกประจำวันสถานีตำรวจ

4. บัตรประจำตัวผู้เสียชีวิต
5. สำเนาทะเบียนบ้าน
6. แบบเรียกร้อยค่าทดแทนอุบัติเหตุส่วนบุคคล
7. สำเนาบัตรประจำตัวผู้รับผลประโยชน์
8. หนังสือมอบอำนาจ (กรณีมารับด้วยตนเองไม่ได้)

3. หน่วยโรงอาหาร

โรงอาหารเป็นสถานที่ซึ่งให้บริการแก่นักศึกษาและบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษา เพื่อเป็นสวัสดิการในการเลือกบริโภคอาหารด้วยราคายุติธรรม สะอาดและถูกหลักอนามัย โรงอาหารของสถาบันอุดมศึกษาควรจะมีการดำเนินการคัดเลือกร้านอาหารที่อยู่ในเกณฑ์ที่กำหนดตามหลักสุขาภิบาลอาหาร และเก็บค่าดำเนินการหรือค่าเช่าในราคาพอสมควรเพื่อการบริโภคที่เป็นสวัสดิการ มีคุณภาพและปลอดภัยแล้วจะต้องมีการตรวจทางด้านสุขาภิบาล อาหารและพืชวิทยาของอาหารจากหน่วยงานที่ทางราชการกำหนดเช่น งานสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาลของเขตต่างๆ ในกรุงเทพมหานคร หรือเจ้าหน้าที่กองสุขาภิบาล กรมอนามัย กระทรวง สาธารณสุข เป็นต้น

คณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกร้านค้าอาหารของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งอาจมีนโยบายแตกต่างกันไป แต่โดยทั่วไป ถ้าเป็นโรงอาหารที่สังกัดส่วนกลางของสถาบันอุดมศึกษาจะต้องมีคณะกรรมการพิจารณาดังนี้

1. รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา
2. ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา
3. ผู้อำนวยการกองกิจการนักศึกษา
4. หัวหน้างานวินัยนักศึกษา
5. หัวหน้างานบริการและสวัสดิการนักศึกษา
6. เจ้าหน้าที่งานบริการและสวัสดิการนักศึกษา

การพิจารณาคัดเลือกร้านค้าอาหารของคณะกรรมการเป็นการสิ้นสุดฟ้องร้องมิได้และร้านค้าอาหารที่ได้รับคัดเลือกต้องดำเนินการตามสัญญาให้เรียบร้อยภายใต้เงื่อนไขและเวลาที่กำหนดหลังจากที่สถาบันอุดมศึกษาแห่งนั้นประกาศ

หลักการทำสัญญาเพื่อค้าอาหารจะต้องประกอบไปด้วย

1. สัญญาเช่าอาคารและที่ราชพัสดุเพื่อค้าอาหารซึ่งทำขึ้นระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับผู้ประกอบการ
2. จำนวนเงินประกันตามที่สถาบันอุดมศึกษากำหนด
3. สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน

4. สำเนาทะเบียนบ้าน

5. กรมธรรม์ อັคคิภัยที่ผู้ประกอบการทำกับบริษัทประกันภัย

หลักเกณฑ์การพิจารณาเลือกร้านค้าอาหาร โรงอาหารที่มีคุณภาพและมีสวัสดิการที่ดีควรจะมีหลักเกณฑ์การพิจารณาเลือกร้านค้าอาหารดังนี้

1. อาหารที่ประกอบมาขายถูกต้องตามหลักสุขาภิบาลอาหาร
2. รายการอาหารที่ผู้ประกอบการเสนอมีหรือยัง ไม่มีภายในโรงอาหาร
3. ประสบการณ์ของผู้ประกอบการ บุคลิกภาพส่วนบุคคลของผู้ปรุงอาหาร ผู้เสิร์ฟ
4. การสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ

4. หน่วยบริการทั่วไป

มีขอบข่ายและหน้าที่ที่ปฏิบัติดังนี้

1. การทำตัวรถไฟราคาประหยัด การทำตัวรถไฟราคาประหยัดมีทั้งการทำตัวเดือนรถไฟ และการทำตัวรถไฟกลับภูมิภาคานา สถาบันอุดมศึกษาที่อยู่บริเวณปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร เช่น มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์รังสิต มหาวิทยาลัยศิลปากรวิทยาเขตสนามจันทร์ และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง นักศึกษาที่มาศึกษาบางคนอาจจะพักอยู่ไม่ห่างไกลจากสถาบันการศึกษามากนัก เนื่องจากไม่มีที่พักภายในหอพักนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา การเดินทางมาศึกษาโดยรถยนต์อาจจะไม่สะดวกและปลอดภัยจึงเดินทางจากที่พักมาศึกษาเล่าเรียนโดยทางรถไฟ นอกจากจะสะดวกปลอดภัยแล้วยังเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายของนักศึกษาในแต่ละวันที่เดินทางมาศึกษา หน่วยบริการทั่วไป งานบริการและสวัสดิการจะบริการทำตัวเดือนรถไฟในการมาศึกษาในราคาประหยัดทั้งไปและกลับ ในกรณีที่นักศึกษาจากต่างภูมิลำเนามาศึกษายังสถาบันอุดมศึกษาที่ห่างไกลจากการร่วมพักอาศัยของบิดามารดา ผู้ปกครองเมื่อปิดภาคการศึกษาที่ 2 ของปีการศึกษาหรือภาคฤดูร้อน นักศึกษาจะต้องกลับภูมิลำเนา ถ้าหากต้องการเดินทางโดยรถไฟหน่วยบริการทั่วไปของงานบริการและสวัสดิการจะบริการทำตัวรถไฟลดราคาค่าโดยสารรถไฟเพื่อกลับภูมิลำเนาเฉพาะรถไฟชั้น 3 เท่านั้น เป็นการโดยสารเที่ยวไปและกลับเพียงปีละ 1 ครั้ง ในอัตราลดราคา 50%

2. การทำหนังสือขอลดราคาค่าโดยสารเครื่องบิน นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาต่างจังหวัดห่างไกลจากสถาบันอุดมศึกษา แต่มีฐานะดี ถ้าหากมีความจำเป็นจะต้องกลับภูมิลำเนาที่พักอาศัยของบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือกลับในช่วงเวลาที่ปิดภาคการศึกษาด้วยวิธีการโดยสารเครื่องบินของบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) หน่วยบริการทั่วไป งานบริการและสวัสดิการ กองกิจการนักศึกษาจะเป็นผู้ดำเนินการ ทำหนังสือขอลดราคาค่าโดยสารเครื่องบินให้นักศึกษาซึ่งจะต้องระบุทั้งสนามบินต้นทางที่จะขึ้นเครื่องบินและสนามบินปลายทางที่จะลงเครื่องบิน โดยการทำหนังสือราชการถึง

กรรมการผู้จัดการบริษัทบิโนไทย จำกัด จะต้องมีหลักฐานสำเนาทะเบียนบ้านแบบ 1 ชุด การบริการดังกล่าวก็เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักศึกษาที่มีความจำเป็นต่อการเดินทางอย่างหนึ่ง

3. การขอใช้สถานที่และยืมอุปกรณ์ในสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งมีการทำกิจกรรมนักศึกษาเพื่อพัฒนาสติปัญญา ร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม และบูรณาการวิชาการร่วมด้วยการทำกิจกรรมต่างๆ นอกจากตัวบุคคลแล้วยังต้องมีปัจจัยอื่นอีกหลายปัจจัยเป็นส่วนประกอบสถานที่และอุปกรณ์ก็เป็นปัจจัยในการทำกิจกรรมต่างๆ ของนักศึกษาเช่นกัน สถานที่ทุกแห่งภายในสถาบันอุดมศึกษารวมทั้งอุปกรณ์ต่าง ที่เป็นครุภัณฑ์และวัสดุอาคารที่เป็นทรัพย์สินทางราชการจะต้องมีผู้ควบคุม กำกับ ดูแล เพื่อให้ชำรุดและเสียหายเกิดขึ้น ดังนั้นนักศึกษาและหรือบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาและบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกสถาบันอุดมศึกษาจะใช้ทั้งสถานที่และอุปกรณ์ก็ต้องขอรับบริการจากงานบริการและสวัสดิการ กองกิจการนักศึกษาตัวอย่างสถานที่และอุปกรณ์ที่จะต้องทำเรื่องขอใช้ เช่น สนามกีฬา หอประชุมใหญ่ รถสามล้อบรรทุกของ ฯลฯ เป็นต้น โดยการประสานกับหน่วยงานและผู้ควบคุมดูแลสถานที่และอุปกรณ์โดยตรงเป็นการอำนวยความสะดวกในการทำกิจกรรมต่างๆ⁷

สรุปว่า งานสวัสดิการและบริการทั่วไป หมายถึง งานที่เกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของผู้เรียนโดยตรงเช่น ทุนการศึกษา การอนามัย เป็นต้น

2.2 ความหมาย วัตถุประสงค์ และขอบข่ายของงานกิจการนักศึกษา

2.2.1 ความหมายของงานกิจการนักศึกษา

งานกิจการนักศึกษา ตรงกับคำในภาษาอังกฤษ เช่น Student Services, Student Affairs, Student Personnel Work, Student Personnel Services และมีผู้ให้ความหมายของงานกิจการนักศึกษาดังต่อไปนี้⁸

ตำนาน ขจรศิลป์ ได้ให้ความหมายของงานกิจการนักศึกษาไว้ว่า งานกิจการนักศึกษาเป็นหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษาซึ่งสามารถพิจารณาได้ทั้งแง่การบริหาร และในแง่วิธีการดำเนินงานถ้าพิจารณาในแง่บริหารงานกิจการนักศึกษากระบวนการทางการศึกษาที่สถาบันอุดมศึกษาได้จัดตั้ง

⁷กรรณิกา พริยะจิตรา, กิจการนักศึกษา, อ่างแล้ว, หน้า 82-86.

⁸ไพรัตน์ ชันธุ์แก้ว, “การศึกษาการดำเนินงานด้านกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น), 2540, หน้า 7.

ขึ้นเพื่อให้บริการแก่นักศึกษา และช่วยพัฒนานักศึกษาให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ ทั้งทางด้านวิชาชีพ
 ขั้นสูง สังคม อารมณ์ ร่างกาย และจิตใจ⁹

กรรณิกา พิริยะจิตรา ได้ให้ความหมายของงานกิจการนักศึกษาไว้ว่า กิจการนักศึกษา
 (Student Affairs) ในความหมายเดิมใช้คำว่างานบุคลากรนักศึกษา คืองานหรือกิจกรรมทั้งหมดที่
 กระทำอย่างเป็นระบบ เพื่อกระตุ้นให้นักศึกษาได้พัฒนาตนเอง ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์
 สังคมและบุคลิกภาพให้เต็มตามศักยภาพ¹⁰

เสริมวิทย์ สุขเมธี ได้ให้ความหมายของกิจการนักศึกษาว่า การกระทำทุกอย่างในโรงเรียน
 เพื่อช่วยพัฒนานักศึกษาว่า ให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่โรงเรียนต้องการ ได้แก่ งานที่ช่วยพัฒนานักเรียน
 ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา เพื่อให้นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาออกไปเป็นพลเมืองดี
 มีคุณค่าต่อสังคมส่วนรวม และประเทศชาติ หรือกล่าวได้ว่า การบริหารกิจการนักศึกษา คือ การ
 จัดการให้มีการกระทำเพื่อช่วยเสริมสร้างให้นักเรียนนักศึกษาได้ประสบการณ์ที่สมบูรณ์จาก
 สถานศึกษา¹¹

อรวรรณ อุทัยมณีรัตน์ ได้ให้ความหมายของงานกิจการนักศึกษา ว่า งานหรือกิจกรรม
 ทั้งหมดที่กระทำอย่างเป็น ระบบ เพื่อกระตุ้นให้นักศึกษาได้พัฒนาตนเอง ทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ
 และบุคลิกภาพอื่นๆ ให้เต็มตามศักยภาพของตนเอง เพื่อให้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการ
 นำความรู้ และหลักการทางด้านการอุดมศึกษา จากวิชาสังคม และพฤติกรรมศาสตร์ จิตวิทยา
 จิตวิทยาการศึกษา และสังคมวิทยา มาประยุกต์ใช้ในงานกิจการนักศึกษาระดับอุดมศึกษา¹²

ชัยพร แก้ววิวัฒน์ ให้ความหมาย กิจการนักศึกษาว่า กระบวนการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ
 นักศึกษานอกเหนือไปจากการเรียนการสอน ประกอบไปด้วยงานบริการ กิจกรรม และกิจการต่างๆ
 ตามความต้องการของนักศึกษาที่มีความต้องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์เพื่อก่อให้เกิด
 ประสบการณ์สามารถพัฒนานักศึกษาให้เป็นผู้มีคุณภาพและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยมี

⁹สำเนา ขจรศิลป์, **หลักกิจการนักศึกษา**, (กรุงเทพมหานคร : กองกิจการนักศึกษา
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2525), หน้า 10.

¹⁰กรรณิกา พิริยะจิตรา, **กิจการนักศึกษา**, อ่างแล้ว, หน้า 2.

¹¹เสริมวิทย์ สุขเมธี, **การบริหารกิจการนักเรียน**, (กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จ
 เจ้าพระยา สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์, 2531), หน้า 20.

¹²อรวรรณ อุทัยมณีรัตน์, “การจัดการความรู้เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานด้านกิจการนักศึกษา
 มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่”, **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย :
 มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่), 2551, หน้า 28.

ผู้บริหารและอาจารย์เป็นผู้สนับสนุนดูแล ให้คำปรึกษาในการดำเนินงานเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายของการศึกษา¹³

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา ได้ให้ความหมายของงานกิจการนักศึกษาไว้ว่า งานกิจการนักศึกษา คือ การพัฒนากิจกรรม การให้สวัสดิการ และบริการแก่นักศึกษา งานกิจการนักศึกษาออกจากระบบสวัสดิการประสงคของสถาบันด้านการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการแก่ชุมชนและการทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมแล้ว ยังมุ่งพัฒนา ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เพิ่มเติมจากสิ่งทีการศึกษาในชั้นเรียน ไม่สามารถจัดหาได้¹⁴

ทวีศักดิ์ วงษ์ธานี ได้ให้ความหมายงานกิจการนักศึกษาว่า เป็นการบริการนักศึกษา หมายถึง บริการต่างๆ ที่ทางสถาบันอุดมศึกษาจัดขึ้นเพื่อนักศึกษาในด้านต่างๆ เป็นการช่วยให้นักศึกษามีความพร้อมในการศึกษาเล่าเรียน การใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย ให้สามารถปรับตัวเพื่อสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข รวมทั้งช่วยให้นักศึกษามีพัฒนาการในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ อย่างเต็มที่ ซึ่งจะเป็นการช่วยให้นักศึกษาสามารถเรียนจบการศึกษาได้ เช่น บริการที่อยู่อาศัย บริการให้คำปรึกษา บริการทุนการศึกษา บริการสุขภาพอนามัย บริการด้านกิจกรรมนักศึกษา¹⁵

สรุป ได้ว่า งานกิจการนักศึกษา หมายถึง กระบวนการต่างๆ ที่สถานศึกษากำหนดขึ้นซึ่งนอกเหนือจากหลักสูตรการเรียนการสอน เพื่อเสริมให้นักศึกษามีความรู้ความสามารถ และทักษะ รวมถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น

---

¹³ชัยพร แก้ววิวัฒน์, “การพัฒนาการบริหารงานฝ่ายกิจการนักศึกษาของวิทยาลัยพลศึกษาในเขตภาคเหนือ”, **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2543, หน้า 9.

¹⁴วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, **งานบุคลากรนิสิตนักศึกษา**, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528), หน้า 10.

¹⁵ทวีศักดิ์ วงษ์ธานี, “ทัศนะของนักศึกษาที่มีต่อการจัดบริการนักศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีปทุม”, **ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ), 2545, หน้า 13.

2.2.2 วัตถุประสงค์ของงานกิจการนักศึกษา

บุรุษชัย จงกลณี ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของงานกิจการนักศึกษาว่า เพื่อช่วยป้องกันปัญหาอันจะเกิดกับนักศึกษา ช่วยแก้ปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นกับนักศึกษา และเพื่อช่วยพัฒนานักศึกษาในด้านต่างๆ¹⁶

ศาสตราจารย์ ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของกิจการนักศึกษาไว้ว่า เพื่อให้ให้นักศึกษาได้เข้าใจบุคลิกภาพของตนเองทุกด้านพัฒนาศักยภาพ คุณภาพ และความสนใจของนักศึกษาสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ทุกสถานการณ์ และสามารถที่จะปรับปรุงสิ่งแวดล้อมได้ทุกสถานการณ์ และสามารถปรับปรุงสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้นเท่าที่จะเป็นไปได้ ฝึกให้นักศึกษาทราบความสามารถของตนเอง ในการที่จะให้ความช่วยเหลือ และให้นักศึกษาสามารถตัดสินใจที่จะให้ความช่วยเหลือแก่สังคม¹⁷

Mueller ได้อธิบายไว้ว่าวัตถุประสงค์ของกิจการศึกษานั้น เพื่อสนับสนุนวัตถุประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษาทั้ง 4 ประการ คือ

1. ดำรงรักษาถ่ายทอด และพัฒนาวัฒนธรรม องค์ประกอบที่สำคัญของวัฒนธรรม คือ องค์ความรู้ และความดีงามของสังคม รวมทั้งผลการเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนความรู้ การวิจัยจินตนาการ การสร้างสรรค์ และประสบการณ์ของมนุษย์ การถ่ายทอดความรู้ และการสอน เป็นหน้าที่โดยตรงของอาจารย์ แต่ฝ่ายกิจการศึกษาก็มีหน้าที่อันสำคัญที่จะช่วยให้นักศึกษามีความพร้อมในการศึกษาเล่าเรียน โดยจัดบริการต่างๆ เพื่อช่วยแก้ปัญหาและส่งเสริมให้นักศึกษามีความเป็นอยู่อย่างมีความสุขขณะที่นักศึกษาอยู่นอกชั้นเรียน หน้าที่อันสำคัญอีกประการหนึ่งของฝ่ายกิจการนักศึกษา คือ การช่วยเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ในด้านต่างๆ ให้นักศึกษาโดยการจัดกิจกรรม และการฝึกอบรม ตลอดจนการส่งเสริมกิจกรรมของนักศึกษาการจัดสภาพแวดล้อม และบรรยากาศของสถาบันให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักศึกษา

2. พัฒนาบุคลิกภาพของนักศึกษาในทุกๆ ด้านสาระที่สำคัญที่สุดหรืออาจเรียกว่าเป็นหัวใจของงานกิจการนักศึกษา คือ การเข้าใจ และยอมรับว่าบุคลิกภาพของมนุษย์นั้นมีองค์ประกอบหลายประการ ทั้งลักษณะภายนอก และลักษณะภายในของบุคคลซึ่งรวมกันแสดงออกเป็นบุคลิกภาพของ

¹⁶บุรุษชัย จงกลณี, การบริหารงานบริการและกิจการนักศึกษา, (ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2525), หน้า 28.

¹⁷ศาสตราจารย์, “การศึกษาสภาพการให้บริการนิสิตของวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตรพระนครและพลศึกษา”, **ปริญญาภิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ), 2517, หน้า 12.

บุคคล หน้าที่ประการที่สองของฝ่ายกิจการนักศึกษา คือการช่วยพัฒนาบุคลิกภาพของนักศึกษาในด้านต่างๆ ให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์

3. การฝึกนักศึกษาให้เป็นพลเมืองที่ดี สถาบันอุดมศึกษาต้องมีส่วนรับผิดชอบในการฝึกอบรมให้นักศึกษาเข้าใจวัฒนธรรมในสังคมของตน และมีส่วนรับผิดชอบต่อสังคมเช่นเดียวกับสถาบันการศึกษาโดยทั่วไป ฝ่ายกิจการนักศึกษาจึงมีหน้าที่ฝึกอบรมนักศึกษา ทั้งในด้านเจตคติและทักษะที่สำคัญของการเป็นพลเมืองที่ดีให้เหมาะสมกับวัยวุฒิ สติปัญญา และสถานภาพทางสังคมของนักศึกษา

4. การฝึกผู้นำ สถาบันอุดมศึกษา ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาระดับสูงสุดมีหน้าที่อันสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การฝึกผู้นำพลเมือง หน้าที่ประการที่ 4 ของฝ่ายกิจการนักศึกษา คือเสาะแสวงหาผู้นำ และจงใจให้เกิดความรับผิดชอบในภาวะผู้นำ ตลอดจนช่วยพัฒนา และส่งเสริมให้นักศึกษาเป็นผู้นำที่ดียิ่งขึ้นด้วยวิธีการต่างๆ¹⁸

สรุปว่า วัตถุประสงค์ของงานกิจการนักศึกษา หมายถึง เพื่อส่งเสริมและเป็นแนวทางให้นักศึกษาแต่ละคนได้เกิดการเรียนรู้ และเกิดเป็นพัฒนาการเพื่อนำไปสู่เป้าหมายของชีวิตได้อย่างสมบูรณ์แบบ

2.2.3 ขอบข่ายการดำเนินงานกิจการนักศึกษา

ขอบข่ายการดำเนินงานของหน่วยงาน ส่วนใหญ่จะกำหนดตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงานนั้นๆ ทั้งนี้เพราะวัตถุประสงค์ของงานกิจการศึกษามักจะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย นักวิชาการอุดมศึกษาได้แสดงทัศนะต่างๆ เกี่ยวกับขอบข่ายของกิจการนักศึกษาไว้ดังนี้

Clothier มีความเห็นว่า ขอบข่ายการดำเนินงานของฝ่ายกิจการศึกษานั้น อาจมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับสถาบันอุดมศึกษาในแต่ละแห่ง โดยทั่วไปมีดังนี้

1. การรับสมัคร และการคัดเลือกนักศึกษา
2. การให้ความร่วมมือกับฝ่ายวิชาการ เพื่อคัดเลือกอาจารย์ ทั้งนี้เพื่อให้ได้อาจารย์ที่สามารถให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาได้
3. การจัดปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่
4. บริการแนะแนวการศึกษา และอาชีพ
5. บริการให้คำปรึกษา ปัญหาด้านส่วนตัว และสังคม

¹⁸Mueller, อ้างใน อรวรรณ อุทัยนิรัตน์, “การจัดการความรู้เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานด้านกิจการศึกษามหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่), 2551, หน้า 29.

6. การจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อกระตุ้นให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในการศึกษา
7. บริการหอพัก และอาหาร
8. การจัดหาทุนการศึกษา
9. การนิเทศนักศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา
10. บริการอนามัย
11. บริการทางด้านสุขภาพ
12. การจัดทำระเบียบนักศึกษา
13. การทำวิจัยนักศึกษา และงานกิจการนักศึกษา
14. บริการจัดหางาน¹⁹

Hopkins ได้สรุปสาระสำคัญที่ฝ่ายกิจการนักศึกษาควรดำเนินการ ดังนี้

1. รับสมัคร และคัดเลือกนักศึกษา
2. จัดบริการให้คำปรึกษาทางการศึกษา อาชีพ ปัญหาส่วนตัว และสังคม
3. จัดปฐมนิเทศให้นักศึกษาใหม่อย่างมีประสิทธิภาพ
4. จัดการสอนซ่อมเสริม
5. นิเทศนักศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมร่วมหลักสูตร
6. จัดบริการอนามัย
7. จัดบริการหอพักเพื่อช่วยพัฒนานักศึกษาทางด้านต่างๆ
8. จัดทุนการศึกษา และบริการจัดหางานให้นักศึกษาทั้งขณะที่กำลังศึกษา และที่สำเร็จการศึกษา
9. จัดสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อพัฒนา และประเมินผลเกี่ยวกับกิจกรรมทางศาสนาของนักศึกษา
10. จัดทำระเบียบสะสมของนักศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ
11. จัดบริการพิเศษให้ทหารผ่านศึกที่เข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาปัจจุบันในประเทศไทย เป็นระยะเริ่มต้นของการพัฒนางานกิจการนักศึกษาเช่นเดียวกับประเทศที่กำลังพัฒนาอีกหลายประเทศ และการกำหนดขอบข่ายการดำเนินงานกิจการนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาในแต่ละแห่งก็มีความแตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น ขนาดของมหาวิทยาลัย และวัตถุประสงค์ของสถาบัน เป็นต้นขอบข่ายการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาที่ใหญ่ในประเทศไทย มีดังนี้

---

¹⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 33.

1. การสรรหา หารคัดเลือกและการรับสมัครนักศึกษาโดยเฉพาะโครงการพิเศษบางโครงการ

2. การจัดปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่

3. ระเบียบนักศึกษา

4. บริการหอพัก และอาหาร

5. บริการอนามัย

6. กิจกรรมนักศึกษา

7. บริการสอนซ่อมเสริม

8. ทุนการศึกษา

9. บริการแนะแนว

10. บริการจัดหางาน

11. วินัยศึกษา

12. โปรแกรมเพื่อช่วยพัฒนานักศึกษา

13. การวิจัย และการประเมินกิจการนักศึกษา

14. ศิษย์เก่าสัมพันธ์

15. บริการนักศึกษาต่างชาติ

16. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่นักศึกษาในด้านอื่นๆ เช่น การศึกษาวิชาการศึกษาดินแดน สหกรณ์ร้านค้า ธนาคาร ไปรษณีย์ เป็นต้น

17. การจัดกิจกรรมหรือการดำเนินการด้านอื่นๆ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของฝ่ายกิจการนักศึกษาส่วนสถาบันอุดมศึกษาขนาดเล็ก อาจมีขอบข่ายการดำเนินงานกิจการนักศึกษาที่แคบลง เช่น สถาบันอุดมศึกษาที่สังกัดกระทรวงกลโหม อันได้แก่ โรงเรียนนายร้อย โรงเรียนนายเรือและโรงเรียนนายเรืออากาศ ก็ไม่จำเป็นต้องจัดบริการจัดหางาน เพราะนักศึกษาทุกคนที่สำเร็จการศึกษาต้องเข้ารับราชการทหาร ไม่ต้องจัดบริการสำหรับนักศึกษาต่างชาติ หรือจะรับนักเรียนต่างชาติเข้าศึกษาก็มีจำนวนน้อยมาก ไม่ต้องจัดการเกี่ยวกับการศึกษาวิชาการศึกษาดินแดน เพราะนักเรียนทุกคนศึกษาวิชาการทหารอยู่แล้ว เป็นต้น²⁰

สรุปว่า ขอบข่ายการดำเนินงานด้านกิจการนักศึกษา คืองานต่างๆที่ครอบคลุมๆ ซึ่งมีความสำคัญต่อความคงอยู่ และความสำเร็จของสถาบันอุดมศึกษา และเกี่ยวข้องกับชีวิตนักศึกษาทั้งในด้านความเป็นอยู่ ความพร้อมในการศึกษาเล่าเรียน งามงามในทุกๆ ด้าน

²⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 40.

2.3 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา

2.3.1 ประวัติและความเป็นมาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2533 สภาการศึกษามหามกุฏราชวิทยาลัย ได้อนุมัติให้สถาปนาวิทยาเขตแห่งแรกในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่จังหวัดขอนแก่น ให้ชื่อว่าสภาการศึกษามหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ณ วัดศรีจันทร์ (พระอารามหลวง) อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

ต่อมาในปี พ.ศ. 2540 ภายหลัง มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ จัดตั้งมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มีสถานะเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยให้ชื่อใหม่ว่า มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน และได้ย้ายไปอยู่ ณ บ้านโนนชัย ถนนราษฎร์คณิง ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ. 2542 ทั้งนี้ ภายใต้การบริหารของคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่าคณะกรรมการประจำวิทยาเขตอีสาน แบ่งส่วนการบริหารงานออกเป็น 4 ส่วนงาน คือ

1. สำนักงานวิทยาเขตอีสาน
2. ศูนย์บริการวิชาการ
3. วิทยาลัยศาสนศาสตร์อีสาน
4. สำนักงานบัณฑิตศึกษา

เริ่มเปิดให้การศึกษาแก่พระภิกษุสามเณรตั้งแต่วันที่ 18 ธันวาคม 2543 เป็นต้นมา และได้เปิดศูนย์การศึกษาขึ้นมาอีก 2 แห่งคือ

1. ศูนย์การศึกษาอุบลราชธานี
2. ศูนย์การศึกษาหนองบัวลำภู

วัตถุประสงค์ มีดังนี้ คือ

1. เพื่อเป็นสถานศึกษาด้านพระพุทธศาสนา
2. เพื่อให้เป็นสถานศึกษาวิทยาการอันเป็นของชาติภูมิและต่างประเทศ
3. เพื่อให้ศาสนทายาทได้เป็นกำลังในการจรรโลงพระพุทธศาสนาและเป็นศาสนทายาทที่เหมาะสมกับกาลสมัย
4. เพื่อให้เป็นศูนย์กลางการศึกษาค้นคว้า วิจัยทางพระพุทธศาสนา และทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม ประติมากรรมทางพระพุทธศาสนา

การจัดการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน เปิดรับสมัครพระภิกษุ สามเณรและบุคคลทั่วไปเพื่อศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีทั้งภาคปกติและภาคพิเศษและปริญญาโทเป็นการศึกษาในระบบทวิภาค โดยมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์

สาขาที่เปิดรับนักศึกษา มหาวิทยาลัยได้ดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรศาสนศาสตร์บัณฑิตในสาขาวิชาต่างๆ ให้มีโครงสร้างหลักสูตรและเนื้อหาวิชาสอดคล้องกับวิทยาการสมัยใหม่มีความหลากหลายและสากยิ่งขึ้นทั้งนี้ยังรักษาเอกลักษณ์ของมหาวิทยาลัยให้มีกลุ่มวิชาทางพระพุทธศาสนาจำนวน 30 หน่วยกิตไว้ทุกสาขาวิชาที่เปิดสอน ดังนี้

1. คณะศาสนาและปรัชญา 2 สาขาวิชา
  - 1.1 สาขาวิชาพุทธศาสน์
  - 1.2 สาขาวิชาปรัชญา
2. คณะมนุษยศาสตร์ 1 สาขาวิชา
  - 2.1 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ
3. คณะสังคมศาสตร์ 3 สาขาวิชา
  - 3.1 สาขาวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
  - 3.2 สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง
  - 3.3 หลักสูตรการบริหารกิจการพระพุทธศาสนา
4. คณะศึกษาศาสตร์ 3 สาขาวิชา
  - 4.1 สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ
  - 4.2 สาขาวิชาการสอนภาษาไทย
  - 4.3 สาขา ปฐมวัย
5. หลักสูตรรายวิชาชีพครู หลักสูตร 1 ปี
6. หลักสูตรระดับปริญญาโท 4 สาขาวิชา
  - 6.1 สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง
  - 6.2 สาขาวิชาพุทธศาสน์ศึกษา
  - 6.3 สาขาวิชาการจัดการศึกษา
  - 6.4 สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา²¹

---

²¹มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, คู่มือนักศึกษา, อ้างแล้ว, หน้า 2-3.

2.3.2 การจัดโครงสร้างและการบริหาร

การจัดรูปแบบการบริหารมหาวิทยาลัย เป็นการจัดตามความในมาตราที่เกี่ยวข้องในพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ. 2540 และเป็นการจัดตามรูปแบบของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐตามความในมาตรา 48 แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ.2540 ที่กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจและหน้าที่กำกับดูแลโดยทั่วไป ซึ่งกิจกรรมของมหาลัยให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในมาตรา 6 คือ มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา วิจัย ส่งเสริม และให้บริการวิชาการทางศาสนาแก่พระภิกษุสามเณร และคฤหัสถ์ รวมทั้งการรักษาศิลปวัฒนธรรมและให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล

การจัดโครงสร้างและระบบการบริหารมหาวิทยาลัยในแต่ละหน่วยงานมีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ.2540 ตามความในมาตรานั้นๆ ดังนี้

1. สภามหาวิทยาลัย

ตามความในมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ. 2540 กำหนดให้มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จัดโครงสร้างการบริหารงานของมหาวิทยาลัยโดยให้สภามหาวิทยาลัยเป็นองค์กรสูงสุดในการบริหาร ซึ่งประกอบไปด้วย

1.1 นายกสภามหาวิทยาลัย

1.2 กรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง ได้แก่ อธิการบดี ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย อธิบดีกรมการศาสนา ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ เลขานุการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน และเลขานุการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

1.3 กรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวน 7 รูป ซึ่งสมเด็จพระสังฆราชทรงแต่งตั้งจากพระภิกษุผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดี หรือคณบดี โดยคำแนะนำของกรรมสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง

1.4 กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่เกิน 6 รูป/คนแต่ไม่เกิน 8 รูป/คนซึ่งสมเด็จพระสังฆราชทรงแต่งตั้งจากพระภิกษุหรือคฤหัสถ์ โดยคำแนะนำของกรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่งและในจำนวนนี้จะต้องเป็นพระภิกษุไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง

ให้สภามหาวิทยาลัยเลือกกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นพระภิกษุรูปหนึ่งเป็นอุปนายกสภามหาวิทยาลัยและให้อุปนายกสภามหาวิทยาลัยทำหน้าที่แทนนายกสภามหาวิทยาลัยเมื่อไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือมีแต่ปฏิบัติหน้าที่ได้

เลขานุการสภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งจากรองอธิการบดี ซึ่งเป็นพระภิกษุโดยคำแนะนำของอธิการบดี

นายกสภามหาวิทยาลัย และกรรมการสภามหาวิทยาลัยมีวาระดำรงตำแหน่งสามปีแต่สมเด็จพระสังฆราชจะทรงแต่งตั้งใหม่ก็ได้

2. สภาวิชาการ

สภาวิชาการเป็นองค์กรการบริหารรองลงมาจากสภามหาวิทยาลัย มีโครงสร้างและระบบการบริหารตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย (มาตรา 20) ซึ่งประกอบด้วย

2.1 ประธานสภาวิชาการ ได้แก่ อธิการบดี

2.2 กรรมการสภาวิชาการ โดยตำแหน่ง ได้แก่รองอธิการบดีที่เป็นพระภิกษุ คณบดี ผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการศูนย์ ผู้อำนวยการวิทยาลัย หัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าสถาบัน สำนัก ศูนย์ หรือวิทยาลัย

2.3 กรรมการสภาวิชาการ ซึ่งคณาจารย์ประจำเลือกจากคณาจารย์ประจำคณะ คณะละ 3 คนซึ่งมีคุณสมบัติหลักเกณฑ์และวิธีการ เลือกกรรมการสภาวิชาการให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ให้สภาวิชาการแต่งตั้งรองอธิการบดี ซึ่งเป็นพระภิกษุรูปหนึ่งเป็นเลขานุการ โดยตำแหน่ง

2.4 กรรมการสภาวิชาการมีวาระการดำรงตำแหน่งสองปี แต่อาจเลือกดำรงให้ดำรงตำแหน่งได้อีก

3. สำนักงานอธิการบดี

จัดตั้งขึ้นตามมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยกำหนดให้อธิการบดีเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดและรับผิดชอบการบริหารงานของมหาวิทยาลัยและอาจมีรองอธิการบดีและผู้ช่วยอธิการบดี

ในสำนักงานอธิการบดีนี้ได้มีการจัดแบ่งส่วนงานออกเป็น 4 ส่วน ตามมาตรา 8 ดังนี้

1. กองกลาง
2. กองแผนงาน
3. กองบริการการศึกษา
4. กองพัฒนานักศึกษา

4. สำนักงานวิทยาเขต

ในมาตรา 30 กำหนดไว้ว่าในวิทยาเขตหนึ่งให้มีสำนักงานวิทยาเขตโดยมีรองอธิการบดีเป็นพระภิกษุรับผิดชอบการบริหารงานตามที่อธิการบดีมอบหมาย

5. สำนักงานคณบดี บัณฑิตวิทยาลัยและคณบดีคณะวิชา

จัดขึ้นตามความในมาตรา 7 มีการแบ่งงานตามภาควิชา มีคณบดีเป็นพระภิกษุทำหน้าที่รับผิดชอบตามที่อธิการบดีมอบหมาย

6. สถาบัน สำนัก ศูนย์ และวิทยาลัย

จัดขึ้นตามความในมาตรา 7 มีผู้อำนวยการของแต่ละหน่วยงาน ทำให้มหาวิทยาลัยมีกลไกทางด้านบริหารสำคัญสูงสุด

ปรัชญา (Philosophy) ความรู้ดี ความประพฤติดี มีวินัย วิจัยพัฒนาแก้ปัญหาสังคม ปณิธาน (aspiration) มุ่งมั่นผลิตบัณฑิตทางพระพุทธศาสนาให้มีความรู้คู่คุณธรรม มีความสามารถในการคิด เป็น ทำเป็น และคิดดี พุทธิ ทำดีตามแนวทางแห่งพุทธศาสนา

วิสัยทัศน์ (Vision) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยเป็นสถาบันที่ผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ดี มีความประพฤติดี เป็นแหล่งรวมของความรู้ และผู้เชี่ยวชาญในด้านศาสนา ที่สามารถชี้นำสังคม และยุติข้อขัดแย้งต่างๆได้

พันธกิจ (Mission) พันธกิจที่จะต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ดังนี้

1. ผลิตบัณฑิตทางด้านพระพุทธศาสนา
2. วิจัยและพัฒนางานทางด้านวิชาการ
3. สร้างเสริมให้บริการวิชาการแก่สังคม
4. รวบรวมเก็บข้อมูลด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม เป็นแหล่งค้นคว้า

วัตถุประสงค์หลัก (Objective)

1. ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ ทั้งด้านความรู้และความประพฤติ
2. สร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมที่มีภูมิคุ้มกันและมีคุณภาพ
3. สร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้
4. สร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งความสมานฉันท์ และ เอื้ออาทรต่อกัน
5. สร้างระบบการบริหารองค์การที่มีมาตรฐานสากล

นโยบาย

1. ผลิตบัณฑิตทางด้านวิชาการพระพุทธศาสนาที่มีคุณภาพมาตรฐานทั้งความรู้ ความประพฤติ มีพรหมธรรม
2. แสวงหาองค์ความรู้ใหม่ๆด้านวิชาการทางพระพุทธศาสนา สังคม ศิลปวัฒนธรรม
3. บริหารงานด้านพระพุทธศาสนาแก่ชุมชนอย่างกว้างขวางเป็นศูนย์กลางการแสวงหาความรู้วิชาการพระพุทธศาสนา
4. ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติสร้างภูมิคุ้มกันวัฒนธรรมที่ไม่เหมาะสมดำรงความเป็นชาติไทยตามวิถีประเพณีและวัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา
5. บริหารจัดการด้วยความโปร่งใส ทันสมัย เป็นธรรม เน้นประสิทธิผล มีระบบสวัสดิการสอดคล้องกับการเรียนรู้ตามอรรถศาสตร์การเรียนรู้ตลอดชีวิต

ระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2543

โดยที่เป็นการสมควรให้มีการปรับปรุงแก้ไข ระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี เพื่อให้เหมาะสมกับมาตรฐานทางวิชาการ และการบริหารงาน การศึกษาในระดับปริญญาตรี อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 19 (2) แห่งพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ. 2540 สภามหาวิทยาลัย ในการประชุมครั้งที่ 3/2543 เมื่อวันที่ 12 เมษายน พ.ศ. 2543 จึงได้ออกระเบียบไว้ ดังนี้

ระเบียบนี้เรียกว่า ระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2543 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้ง แต่ปีการศึกษา 2543 เป็นต้นไป

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือ ประกาศอื่นใดที่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ ระเบียบนี้แทนในระเบียบนี้

มหาวิทยาลัย หมายถึง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

อธิการบดี หมายถึง อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

สภาวิชาการ หมายถึง สภาวิชาการมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

วิทยาเขต หมายถึง เขตการศึกษาของมหาวิทยาลัย

คณะ หมายถึง คณะที่นักศึกษาสังกัด ในกรณีที่นักศึกษายังไม่เข้าสังกัดคณะ ให้ผู้อำนวยการศูนย์บริการวิชาการทำหน้าที่คณบดี

คณบดี หมายถึง คณบดีคณะที่นักศึกษาสังกัด

ภาควิชา หมายถึง ภาควิชาที่นักศึกษาสังกัด

หัวหน้าภาควิชา หมายถึง หัวหน้าภาควิชาที่นักศึกษาสังกัด

นักศึกษา หมายถึง ผู้เข้ารับการศึกษาในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ในกรณีที่จะต้องมีการดำเนินการใดๆ ที่มีได้กำหนดไว้ในระเบียบนี้ หรือในกรณีที่มีความ จำเป็นอย่างยิ่งต้องผ่อนผันข้อกำหนดตามระเบียบนี้เป็นกรณีพิเศษ เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไป ด้วยความเรียบร้อย ให้อธิการบดีมีอำนาจตีความ วินิจฉัย สั่งการและปฏิบัติตามที่เห็นสมควรและ ให้ถือเป็นที่สุด แล้วรายงานให้สภามหาวิทยาลัยทราบ

คุณสมบัติผู้สมัครเป็นนักศึกษา

1. คุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครเข้าเป็นนักศึกษา

1.1 เป็นผู้สอบได้เปรียญธรรม 5 ประโยค และนักธรรมชั้นเอก หรือ

1.2 เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าและก่อนรับ

ปริญญาต้องสอบได้นักธรรมชั้นเอกหรือธรรมศึกษาชั้นเอกหรือ

1.3 เป็นผู้ที่สภาวิชาการพิจารณาแล้วเห็นสมควรให้รับเข้าศึกษา

2. ไม่เป็นผู้ที่เป็นโรคติดต่อหรือโรคร้ายแรงที่เป็นอุปสรรคต่อการศึกษา
3. ไม่เป็นผู้ที่มีความประพฤติเสียหายอย่างร้ายแรงทางศีลธรรม
4. ไม่เคยถูกไล่ออกจากสถาบันการศึกษาเดิม
5. ไม่เป็นผู้ที่วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบหรือคิดยาเสพติดให้โทษระบบการศึกษา

1. การศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัย แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือการศึกษภาคปกติ การศึกษภาคสมทบ และการศึกษาต่อเนื่อง

1.1 การศึกษภาคปกติใช้ระบบทวิภาค แบ่งเวลาการศึกษาในหนึ่งปีการศึกษา ออกเป็น 2 ภาคการศึกษาปกติ ได้แก่ ภาคการศึกษาที่ 1 และภาคการศึกษาที่ 2 แต่ละภาคการศึกษามีระยะเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ และอาจมีการศึกษาภาคฤดูร้อนต่อจากภาคการศึกษาที่ 2 ทั้งนี้ การศึกษาภาคฤดูร้อนให้เป็นไปตามระเบียบของมหาวิทยาลัย

1.2 การศึกษภาคสมทบและการศึกษาต่อเนื่อง ให้เป็นไปตามที่สภาวิชาการกำหนด

2. หน่วยกิต หมายถึง หน่วยที่ใช้แสดงปริมาณการศึกษา การกำหนดหน่วยกิตแต่ละรายวิชา มีหลักเกณฑ์ ดังนี้

2.1 รายวิชาที่ใช้เวลาบรรยายสัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง ตลอดภาคการศึกษามีค่าเป็น 1 หน่วยกิต ยกเว้นบางรายวิชาที่อาจกำหนดเวลาบรรยายให้เป็นอย่างอื่นได้ตามความเหมาะสม

2.2 รายวิชาที่ใช้เวลาปฏิบัติทดลองสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง ตลอดภาคการศึกษามีค่าเป็น 1 หน่วยกิต ยกเว้นบางรายวิชาที่อาจกำหนดเวลาปฏิบัติทดลองให้เป็นอย่างอื่นได้ตามความเหมาะสม

2.3 รายวิชาที่ใช้เวลาฝึกงานสัปดาห์ละ 2-3 ชั่วโมง ตลอดภาคการศึกษามีค่าเป็น 1 หน่วยกิต ยกเว้นบางรายวิชาที่อาจกำหนดเวลาฝึกงานให้เป็นอย่างอื่นได้ตามความเหมาะสม

3. ระยะเวลาการศึกษา นักศึกษาภาคปกติ มีกำหนดระยะเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า 3 ปี การศึกษา และอย่างมากไม่เกิน 8 ปีการศึกษา ทั้งนี้ ต้องเรียนให้ได้หน่วยกิต ครบตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ของคณะที่นักศึกษาสังกัดในกรณีที่มีเหตุผลจำเป็นและสภาวิชาการเห็นสมควรนักศึกษาทุกหลักสูตรสามารถขออนุมัติขยายระยะเวลาการศึกษาต่อสภาวิชาการได้อีก 1 ปีการศึกษา

4. เวลาเรียนในแต่ละรายวิชานักศึกษาต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมดในหนึ่งภาคการศึกษาหรือได้ปฏิบัติงานในรายวิชานั้น จนเป็นที่เพียงพอตามที่อาจารย์ผู้สอนกำหนดจึงจะมีสิทธิเข้าสอบในรายวิชานั้นยกเว้นกรณีที่ได้สอบสวนแล้วเห็นว่า การมีเวลาเรียนไม่ครบตามกำหนดนี้ เนื่องจากเหตุอันมิใช่ความผิดของนักศึกษา

5. การเทียบชั้นปีของนักศึกษา ให้เทียบฐานะชั้นปีของนักศึกษาจากจำนวนหน่วยกิตที่สอบได้ ตามอัตราส่วนของหน่วยกิตรวมของหลักสูตรนั้น

6. การเปิดการเรียนการสอนและการระงับการเรียนการสอนรายวิชา ให้อยู่ในดุลพินิจของคณบดี

การขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาและการลงทะเบียนเรียน

1. การขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาผู้สมัครเข้าเป็นนักศึกษา จะมีสถานภาพเป็นนักศึกษาต่อเมื่อได้ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา และในการขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา ผู้สมัครเข้าศึกษาต้องปฏิบัติตามประกาศของมหาวิทยาลัย

2. การลงทะเบียนเรียน

2.1 นักศึกษาจะต้องลงทะเบียนเรียนรายวิชา ตามวัน เวลา และสถานที่ที่มหาวิทยาลัยกำหนด ยกเว้นในกรณีที่มีเหตุจำเป็นสุดวิสัย อาจได้รับอนุมัติให้ลงทะเบียนเรียนได้เป็นกรณีพิเศษจากคณบดี ทั้งนี้ จะต้องลงทะเบียนเรียนให้เรียบร้อยภายใน 2 สัปดาห์ของภาคการศึกษานั้นๆ หรือ 1 สัปดาห์ของการศึกษาภาคฤดูร้อน

2.2 การลงทะเบียนเรียนจะสมบูรณ์ต่อเมื่อได้ชำระค่าธรรมเนียมต่างๆ ของมหาวิทยาลัยเรียบร้อยแล้วการลงทะเบียนเรียนล่าช้า การชำระค่าธรรมเนียมต่างๆ ภายหลังจากวันที่ยุติการศึกษากำหนด ต้องเสียค่าปรับตามระเบียบของมหาวิทยาลัย

2.3 การลงทะเบียนเรียนจะต้องได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา ถ้ารายวิชาใดบังคับว่าต้องเรียนรายวิชาอื่นก่อน ต้องสอบรายวิชาที่ต้องศึกษาก่อนให้ได้ หรือได้รับอนุมัติจากหัวหน้าภาควิชาเป็นกรณีพิเศษ จึงจะมีสิทธิลงทะเบียนเรียนรายวิชานั้น

3. จำนวนหน่วยกิต ต่อภาคการศึกษา

3.1 นักศึกษาภาคปกติต้องลงทะเบียนเรียนในแต่ละภาคการศึกษาก่อนปีไม่ต่ำกว่า 9 หน่วยกิต และไม่เกิน 22 หน่วยกิต สำหรับการศึกษภาคฤดูร้อนจะลงทะเบียนเรียนได้ไม่เกิน 10 หน่วยกิต ยกเว้นการลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษายุติท้าย ทั้งนี้ ต้องได้รับอนุมัติจากคณบดี

3.2 นักศึกษาวิศวะบัณฑิตต้องลงทะเบียนเรียนในแต่ละภาคการศึกษาก่อนปีไม่ต่ำกว่า 9 หน่วยกิต และไม่เกิน 15 หน่วยกิต และในภาคฤดูร้อนจะลงทะเบียนเรียนได้ไม่เกิน 6 หน่วยกิต

3.3 ในกรณีที่นักศึกษาไม่ได้ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาดังกล่าว จะต้องยื่นคำร้องขอลาพักการศึกษาเพื่อรักษาสถานภาพนักศึกษา พร้อมทั้งชำระค่าธรรมเนียมภายใน 30 วัน นับจากวันเปิดภาคการศึกษา มิฉะนั้น อาจถูกคัดชื่อออกจากทะเบียนนักศึกษา

4. การลงทะเบียนเรียนรายวิชาเป็นพิเศษ โดยไม่นับหน่วยกิตรวมในจำนวนหน่วยกิตตามหลักสูตร

4.1 ให้นักศึกษาลงทะเบียนเรียนรายวิชาเป็นพิเศษโดยไม่นับหน่วยกิต (Audit) ได้โดยต้องได้รับอนุมัติจากคณบดีและชำระค่าหน่วยกิตหรือค่าธรรมเนียมตามปกติ

4.2 การลงทะเบียนเรียนรายวิชาเป็นพิเศษ โดยไม่นับหน่วยกิต ไม่บังคับให้นักศึกษาสอบและไม่มีผลการเรียน การบันทึกรายวิชาที่ลงทะเบียนเรียนเป็นพิเศษในช่องผลการเรียนจะบันทึกว่า AUD เฉพาะผู้ที่มีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมดของรายวิชานั้น

4.3 มหาวิทยาลัยอาจอนุมัติให้บุคคลภายนอกลงทะเบียนเรียนวิชาเป็นพิเศษโดยไม่นับหน่วยกิตได้ แต่ผู้นั้นจะต้องมีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สภาวิชาการกำหนด และต้องปฏิบัติตามข้อบังคับและระเบียบของมหาวิทยาลัย

5. การลงทะเบียนเรียนซ้ำ

5.1 ในรายวิชาที่มีการประเมินผลว่าสอบได้ นักศึกษาไม่มีสิทธิลงทะเบียนเรียนซ้ำในรายวิชานั้นอีก ยกเว้นกรณีที่นักศึกษาสอบได้จำนวนหน่วยกิตครบทุกวิชาหรือรายวิชาตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแล้ว ได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ถึง 2.00 และต้องเป็นรายวิชาที่สอบได้ค่าระดับคะแนนต่ำกว่า 2.00 เท่านั้น

5.2 นักศึกษาที่สอบรายวิชาศาสนาบังคับหรือรายวิชาเอก ได้ระดับคะแนนต่ำกว่า C จะต้องลงทะเบียนเรียนในรายวิชานั้นซ้ำอีกจนกว่าจะสอบได้ระดับคะแนน C ขึ้นไป ส่วนรายวิชาอื่นที่ไม่ใช่รายวิชาบังคับและนักศึกษาสอบได้ระดับคะแนน F สามารถลงทะเบียนเรียนซ้ำหรือจะเลือกลงทะเบียนเรียนรายวิชาอื่นแทนก็ได้

5.3 การลงทะเบียนเรียนซ้ำหรือเรียนแทนจะต้องได้รับอนุมัติจากคณบดี และต้องนำค่าระดับคะแนนทุกรายวิชาที่ลงทะเบียนเรียนไปรวมในการคำนวณค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม

6. ให้มีอาจารย์ที่ปรึกษาภารกิจและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาให้เป็นไปตามที่สภาวิชาการกำหนด

7. การเก็บค่าหน่วยกิต ค่าบำรุง และค่าธรรมเนียมต่างๆ ให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัย

การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา

1. นักศึกษาต้องเข้าสอบทุกครั้งที่มีการสอบทุกประเภท ได้แก่

1.1 การสอบย่อย เป็นการทดสอบในระหว่างการศึกษาของแต่ละรายวิชาการกำหนดเวลา จำนวนครั้ง และวิธีการสอบ ให้อยู่ในดุลพินิจของอาจารย์ประจำรายวิชา

1.2 การสอบระหว่างภาคเป็นการทดสอบในระหว่างการศึกษาของแต่ละรายวิชา โดยมีภาระงานให้นักศึกษาทราบล่วงหน้า การกำหนดเวลาและวิธีการสอบให้อยู่ในดุลพินิจของอาจารย์ประจำรายวิชา

1.3 การสอบปลายภาค เป็นการทดสอบครั้งสุดท้ายของแต่ละรายวิชาที่สอนจบหลักสูตรที่กำหนดไว้ในภาคการศึกษานั้น การกำหนดเวลาและวิธีการสอบให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัยนักศึกษาที่ขาดสอบในรายวิชาใดให้ถือว่าได้ค่าระดับคะแนนศูนย์ (0) เว้นแต่ในการสอบครั้งนั้น ผู้ขาดสอบจะได้แจ้งเหตุที่ขาดสอบพร้อมแสดงหลักฐานต่อนายทะเบียนมหาวิทยาลัยภายใน 5 วันทำการนับจากวันที่ขาดสอบ เพื่อนายทะเบียนมหาวิทยาลัยจะได้ทำรายงานเสนอคณะกรรมการพิจารณาให้การสอบครั้งนั้นไม่สมบูรณ์

2. การคิดคะแนนในแต่ละภาคการศึกษาให้อยู่ในดุลพินิจของอาจารย์ประจำรายวิชาโดยความเห็นชอบของหัวหน้าภาควิชาและได้รับอนุมัติจากคณบดี

3. ระบบการประเมินผล

3.1 การประเมินผลการศึกษาของแต่ละรายวิชาให้กระทำเป็นระดับขั้น ซึ่งมี ความหมายและค่าระดับคะแนน โดยใช้สัญลักษณ์ ดังนี้

ระดับคะแนน (เกรด)	ความหมาย	ค่าระดับคะแนน
A	ดีเยี่ยม (Excellent)	4.0
B+	ดีมาก (Very good)	3.5
B	ดี (Good)	3.0
C+	ค่อนข้างดี (Above average)	2.5
C	พอใช้ (Average)	2.0
D+	อ่อน (Below average)	1.5
D	อ่อนมาก (Poor)	1.0
F	ตก (Fail)	0

3.2 ในกรณีที่ไม่สามารถประเมินผลเป็นระดับคะแนนหรือค่าระดับคะแนนดังกล่าวข้างต้น ให้ใช้สัญลักษณ์ต่อไปนี้

1. AUD (Audit) หมายถึง การลงทะเบียนเรียนรายวิชานั้นเป็นกรณีพิเศษและไม่นับหน่วยกิต

2. I (Incomplete) หมายถึง การวัดผลยังไม่สมบูรณ์

3. S (Satisfactory) หมายถึง การเรียนเป็นที่น่าพอใจ นักศึกษาสอบผ่านวิชาหรือรายวิชานั้น

4. U (Unsatisfactory) หมายถึง การเรียนไม่เป็นที่น่าพอใจ นักศึกษาจะต้องลงทะเบียนเรียนซ้ำเพื่อเปลี่ยน U ให้เป็น S

5. W (Withdrawal) หมายถึง การขอเพิกถอนรายวิชาโดยได้รับอนุมัติ

3.3 การให้ระดับคะแนน A, B+, B, C+, C, D+, D และ F จะกระทำในกรณีที่ป็นรายวิชาที่นักศึกษาเข้าสอบ และหรือมีผลงานที่ประเมินค่าได้ตามระดับคะแนน

3.4 นักศึกษาที่มีผลการศึกษาในระดับคะแนน D ขึ้นไปถือว่าสอบได้ในรายวิชานั้น ยกเว้นรายวิชา ส่วนนักศึกษาที่มีผลการศึกษาในระดับคะแนน F จะต้องลงทะเบียนเรียนซ้ำในรายวิชานั้น

3.5 การให้ F นอกจากจะกระทำได้ในกรณีต่อไปนี้

1. นักศึกษาเข้าสอบและสอบตก
2. นักศึกษาขาดสอบโดยไม่ได้รับอนุมัติจากคณบดี
3. นักศึกษาไม่มีสิทธิเข้าสอบ เนื่องจากได้รับการตัดสินว่ามีเวลาเรียนไม่ถึงร้อยละ 80 ในรายวิชานั้น

4. นักศึกษาทำผิดระเบียบการสอบและได้รับการตัดสินให้สอบตก

3.6 การให้ AUD ในรายวิชาใดจะกระทำได้เฉพาะรายวิชาที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียนโดยไม่นับหน่วยกิต

3.7 การให้ I ในรายวิชาใดจะทำได้ในกรณีต่อไปนี้

1. นักศึกษาที่มีเวลาเรียนครบร้อยละ 80 แต่ไม่สามารถเข้าสอบได้เพราะป่วย โดยต้องยื่นใบลาพร้อมใบรับรองแพทย์ โดยความเห็นชอบของอาจารย์ประจำรายวิชาและได้รับอนุมัติจากคณบดี

2. นักศึกษาขาดสอบโดยเหตุสุดวิสัยและได้รับการอนุมัติจากคณบดี

3. นักศึกษาทำงานที่เป็นส่วนประกอบการศึกษาของรายวิชายังไม่สมบูรณ์และอาจารย์ผู้สอนเห็นสมควรให้รอผลการศึกษา

4. นักศึกษาที่ได้รับสัญลักษณ์ I ต้องดำเนินการขอประเมินผลเพื่อแก้สัญลักษณ์ I ให้เสร็จสิ้นภายในภาคการศึกษาถัดไป หากพ้นกำหนดดังกล่าว มหาวิทยาลัยจะเปลี่ยนสัญลักษณ์ I เป็น F โดยอัตโนมัติ

3.8 การให้ S หรือ U ในรายวิชาใดจะกระทำได้เฉพาะรายวิชาที่ไม่มีหน่วยกิตหรือมีหน่วยกิต แต่ภาควิชาเห็นว่าไม่สมควรประเมินผลการศึกษาเป็นสัญลักษณ์ที่มีค่าระดับคะแนน

3.9 การให้ W ในรายวิชาใด จะกระทำได้เฉพาะรายวิชาที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียนไว้แล้ว โดยจะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

1. นักศึกษาขอเพิกถอนรายวิชานั้น หรือลาพักการศึกษาหลังจากเวลาที่ได้กำหนดไว้และได้รับอนุมัติจากคณบดี

2. นักศึกษาถูกสั่ง พักการศึกษาในภาคการศึกษานั้น

4. การคำนวณค่าระดับคะแนน

1. การนับจำนวนหน่วยกิตเพื่อใช้ในการคำนวณหาค่าระดับคะแนนเฉลี่ยให้คำนวณจากรายวิชาที่นับหน่วยกิตและมีการประเมินผลเป็นสัญลักษณ์ A, B+, B, C+, C, D+, D และ F

2. สำหรับรายวิชาที่ได้สัญลักษณ์ F ให้บันทึกผลการศึกษาในใบรายงานผลการศึกษาและนำจำนวนหน่วยกิตของรายวิชานั้นมาคำนวณในค่าระดับคะแนนเฉลี่ยด้วย

3. การนับจำนวนหน่วยกิตสะสมของนักศึกษาเพื่อให้ครบหลักสูตร ให้นับเฉพาะหน่วยกิตของรายวิชาที่สอบได้เท่านั้น

4. ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยมี 2 ประเภท คือ

4.1 ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยประจำภาค (Semester Grade Point Average =SEM-GPA) ให้คำนวณจากผลการศึกษานักศึกษาในภาคการศึกษานั้น โดยเอาผลรวมของผลคูณของจำนวนหน่วยกิตกับค่าระดับคะแนนของทุกรายวิชาหารด้วยผลรวมของหน่วยกิตของรายวิชาที่ศึกษาในภาคการศึกษานั้นๆ

4.2 ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม (Cumulative Grade Point Average =CUMGPA) ให้คำนวณจากผลการศึกษานักศึกษาตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษาจนถึงภาคการศึกษาสุดท้าย โดยเอาผลรวมของผลคูณของจำนวนหน่วยกิตกับค่าระดับคะแนนของแต่ละรายวิชาที่ศึกษาทั้งหมดหารด้วยผลรวมของหน่วยกิตของรายวิชาที่ศึกษาทั้งหมด

การสำเร็จการศึกษา

1. การขอจบการศึกษาในภาคการศึกษาสุดท้ายที่นักศึกษาได้ลงทะเบียนเรียนครบตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัยหากมีคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 2.00 ขึ้นไป มีสิทธิยื่นคำร้องแสดงความจำนง ขอจบการศึกษาต่อนายทะเบียนของมหาวิทยาลัย

2. การให้ปริญญา

2.1 นักศึกษาที่จะรับปริญญาต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

1. สอบได้จำนวนหน่วยกิต ครบตามหลักสูตรของสาขาวิชาและได้คะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 2.00 ขึ้นไป

2. สอบได้นักธรรมชั้นเอกหรือธรรมศึกษาชั้นเอก

3. มีความประพฤติเรียบร้อยเหมาะสมกับปริญญาที่ได้รับ

4. ไม่มีพันธะผูกพันใดๆ กับมหาวิทยาลัย

5. นักศึกษาที่เป็นชาวต่างประเทศที่มีคุณสมบัติครบถ้วน แต่ไม่ได้้นักธรรมชั้นเอกหรือธรรมศึกษาชั้นเอก ต้องเสนอวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาเป็นภาษาอังกฤษตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สภาวิชาการกำหนด

6. ผ่านการศึกษาภาคปฏิบัติตามระเบียบมหาวิทยาลัย ว่าด้วยการปฏิบัติกรรมฐานภาคปกติและระเบียบมหาวิทยาลัยว่าด้วยการปฏิบัติศาสนกิจสำหรับพระนักศึกษา

2.2 คณบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประจำคณะเป็นผู้เสนอชื่อนักศึกษาผู้มีคุณสมบัติครบถ้วน ให้เป็นผู้สมควรได้รับปริญญาและปริญญาเกียรตินิยม แล้วแจ้งให้นายทะเบียนมหาวิทยาลัยเสนอชื่อต่อสภาวิชาการเพื่อนำเสนอสภามหาวิทยาลัยอนุมัติ

3. การขอรับปริญญานักศึกษาที่มีคุณสมบัติครบถ้วน จะต้องยื่นคำร้องแสดงความจำนงขอรับปริญญาต่อนายทะเบียนมหาวิทยาลัยภายในระยะเวลาที่กำหนด มิฉะนั้นจะต้องเสียค่าปรับตามประกาศของมหาวิทยาลัยและอาจไม่ได้รับการพิจารณาเสนอชื่อต่อสภามหาวิทยาลัยเพื่ออนุมัติให้ปริญญาในภาคการศึกษานั้น

4. การให้ปริญญาเกียรตินิยม

4.1 นักศึกษาที่มีสิทธิ์ได้รับปริญญาเกียรตินิยมอันดับหนึ่งต้องมีคุณสมบัติดังนี้

1. สอบได้จำนวนหน่วยกิตครบตามหลักสูตรภายใน 4 ปี
2. สอบได้คะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป
3. ไม่เคยสอบได้ระดับคะแนน D หรือ F และไม่เคยเรียนซ้ำในรายวิชาใด

4.2 นักศึกษาที่มีสิทธิ์ได้รับปริญญาเกียรตินิยมอันดับสองต้องมีคุณสมบัติดังนี้

1. สอบได้จำนวนหน่วยกิตครบตามหลักสูตรภายใน 4 ปี
2. สอบได้คะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 3.25 ขึ้นไป
3. ไม่เคยสอบได้ระดับคะแนน D หรือ F และไม่เคยเรียนซ้ำรายวิชาใด

4.3 นักศึกษาที่ขอเทียบโอนไม่มีสิทธิ์ได้รับปริญญาเกียรตินิยม

5. มหาวิทยาลัยอาจพิจารณาให้เหรียญรางวัลแก่นักศึกษาผู้มีคุณสมบัติดังนี้

5.1 ได้รับปริญญาเกียรตินิยมอันดับหนึ่ง และ

5.2 ได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมสูงสุดในจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรและในปีการศึกษาเดียวกัน

6. พิธีประสาทปริญญาจะจัดให้มีปีละ 1 ครั้งตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด²²

²² เรื่องเดียวกัน, หน้า 4-10.

สรุปได้ว่า มหาวิทยาลัย เป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ให้บริการด้านการจัดการศึกษาแก่พระภิกษุ สามเณรและบุคคลทั่วไปเป็นสถาบันที่ทำให้บุคคลมีความรู้ ความสามารถทั้งในการเรียน และการนำไปใช้ในชีวิตจริงเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น ซึ่งผู้วิจัยได้ค้นคว้างานวิจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

ทวีศักดิ์ วงษ์ธานี ได้ทำการค้นคว้าเรื่อง ทักษะของนักศึกษาที่มีต่อการจัดบริการนักศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีปทุม ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ ทักษะของนักศึกษาต่อการจัดบริการนักศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีปทุม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านักศึกษามีทักษะต่อการจัดบริการนักศึกษาด้านการปฐมนิเทศและด้านการให้คำปรึกษาว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านทุนการศึกษา ด้านสวัสดิการและบริการทั่วไป และด้านกิจกรรมนักศึกษา นักศึกษามีทักษะว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง นักศึกษาชายและหญิง มีทักษะต่อการจัดบริการนักศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยรวมและแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน นักศึกษาที่ศึกษาในชั้นปีต่างกัน มีทักษะต่อการจัดบริการนักศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีปทุม โดยรวมแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน นักศึกษาที่ศึกษาในคณะต่างกัน มีทักษะต่อการจัดบริการนักศึกษาโดยรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษามีทักษะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ในด้านสวัสดิการและบริการทั่วไป และด้านกิจกรรมนักศึกษา นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน มีทักษะต่อการจัดบริการโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05²³

อรรวรรณ อุทัยมณีรัตน์ ได้ทำการค้นคว้าเรื่อง การจัดการความรู้เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานด้านกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่ ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบกรณีศึกษา มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อศึกษาการใช้แนวคิดการจัดการความรู้ในการปฏิบัติงานด้านกิจการนักศึกษาของมหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านกิจการนักศึกษาและผู้ใช้บริการด้านกิจการนักศึกษา สำนักกิจการนักศึกษา ปีการศึกษา 2549 จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ และใช้วิธีการ

²³ทวีศักดิ์ วงษ์ธานี, “ทักษะของนักศึกษาที่มีต่อการจัดบริการนักศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีปทุม”, **ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ), อ้างแล้ว, 155 หน้า.

สัมภาษณ์แบบลึก วิเคราะห์ข้อมูลที่มีเป็นลักษณะของการบรรยาย ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา เพื่ออธิบายผลการศึกษาคตามความเป็นจริงถึงการจัดการความรู้เพื่อการปฏิบัติงานด้านกิจการนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า วิธีการทำงานของบุคลากรในการปฏิบัติงานด้านกิจการนักศึกษา ยังเป็นลักษณะของการทำงานแบบลองผิดลองถูก เพื่อหาวิธีการในการทำงาน และพัฒนาวิธีการปฏิบัติงานให้ดีที่สุด โดยมีวิธีการทำงานที่มีการปรับปรุงรูปแบบในการทำงานต่างๆ อย่างต่อเนื่อง ได้แก่ วิธีการแสวงหาความรู้ใหม่ จากแหล่งความรู้ต่างๆ ที่มีการจัดบันทึกอยู่ตลอดเวลา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้แก่หน่วยงาน²⁴

ชัยพร แก้ววิวัฒน์ ได้ทำการค้นคว้าเรื่อง การพัฒนาการบริหารงานฝ่ายกิจการนักศึกษาของวิทยาลัยพลศึกษาในเขตภาคเหนือ ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ สภาพปัจจุบันการบริหารงานฝ่ายกิจการนักศึกษาทั้ง 5 ด้าน พบว่า มีการปฏิบัติโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนแนวทางพัฒนาการบริหารงานฝ่ายกิจการนักศึกษา คือ ควรให้อาจารย์หัวหน้างานมีส่วนร่วมในการวางแผนให้มากที่สุด เปิดโอกาสให้อาจารย์หัวหน้างานมีส่วนร่วมในการเลือกสรรบุคลากรเพื่อร่วมงาน ลดช่องว่างการบังคับบัญชาโดยลดเรื่องพิธีการหรือระบบราชการ เพิ่มการประสานงานระหว่างอาจารย์กับอาจารย์และอาจารย์กับนักศึกษา เพิ่มการใช้วิธีการประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยนำเอากระบวนการบริหารงานมาใช้อย่างจริงจัง เอาใจใส่และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีและเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงออกถึงความสามารถในการเป็นผู้บริหารองค์การนักศึกษาและดำเนินงานด้วยตนเองข้อเสนอแนะ

1. ควรนำเอากระบวนการบริหารงานมาใช้อย่างจริงจัง โดยการมีส่วนร่วมในกระบวนการเป็นผู้พัฒนาตนเองและศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมประสบการณ์ในการบริหารงานและดำเนินงานฝ่ายกิจการ
2. ควรเอาใจใส่และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ควรทำหน้าที่คอยแนะนำ ส่งเสริมบริการ เพื่อให้นักศึกษาสนใจและเข้าร่วมปฏิบัติงานหรือกิจกรรม และให้นักศึกษาได้เรียนรู้วิธีการดำเนินงาน
3. ควรทำหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์ให้แก่อาจารย์ นักศึกษา ตลอดจนผู้ปกครองได้เข้าใจและทราบข้อมูลข่าวสารในอันที่จะก่อให้เกิดความเข้าใจ ความสัมพันธ์ที่ดีและช่วยเหลือการดำเนินงาน
4. เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงออกถึงความสามารถในการเป็นผู้บริหารองค์การนักศึกษา แล

---

²⁴อรรณ อุตัยมณีรัตน์, “การจัดการความรู้เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานด้านกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, อ้างแล้ว, 160 หน้า.

ดำเนินงานด้วยตนเองอย่างเต็มที่ เพื่อฝึกให้นักศึกษาได้มีโอกาสเรียนรู้โดยการกระทำ สามารถคิดเป็นทำเป็น โดยอาจารย์หัวหน้างานเป็นที่ปรึกษา ส่งเสริม²⁵

ทองใบ รุ่งเรือง ได้ทำการค้นคว้าเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานกิจการนักศึกษาของอาจารย์วิทยาลัยช่างศิลป์ ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ การวิจัยครั้งนี้ มีจุดหมายเพื่อศึกษา และเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารงานกิจการนักศึกษาของอาจารย์วิทยาลัยช่างศิลป์ ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาบุคลากรและวินัยนักศึกษา ด้านกิจกรรมนักศึกษา ด้านแนะแนวอาชีพ ด้านองค์การนักศึกษา และด้านกิจกรรมสหกรณ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ อาจารย์ในวิทยาลัยช่างศิลป์ทั้ง 3 แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยช่างศิลป์ วิทยาลัยช่างศิลป์สุพรรณบุรี และวิทยาลัยช่างศิลป์นครศรีธรรมราช จำนวน 166 คน เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารงานกิจการนักศึกษาของอาจารย์วิทยาลัยช่างศิลป์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ในรายด้านนั้น ด้านที่มีสภาพในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก มี 2 ด้าน ได้แก่ ด้านกิจกรรมสหกรณ์ และด้านการพัฒนาบุคลากรและวินัยนักศึกษา ส่วนด้านที่มีสภาพในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยมี 3 ด้าน ได้แก่ ด้านกิจกรรมนักศึกษา ด้านองค์การนักศึกษา และด้านแนะแนวอาชีพ

2. ปัญหาการบริหารงานกิจการนักศึกษาของอาจารย์วิทยาลัยช่างศิลป์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ในรายด้านนั้น ด้านที่มีปัญหาในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก มี 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาบุคลากรและวินัยนักศึกษา ส่วนด้านที่มีปัญหาในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางมี 4 ด้าน ได้แก่ ด้านกิจกรรมสหกรณ์ ด้านแนะแนวอาชีพ ด้านกิจกรรมนักศึกษา และ ด้านองค์การนักศึกษา

3. อาจารย์ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการบริหารงานกิจการนักศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. อาจารย์ที่มีประเภทวิชาที่สอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการบริหารงานกิจการนักศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

---

²⁵ ชัยพร แก้ววิวัฒน์, “การพัฒนาการบริหารงานฝ่ายกิจการนักศึกษาของวิทยาลัยพลศึกษา ในเขตภาคเหนือ”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต , อ่างแล้ว, 150 หน้า.

5. อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการบริหารงานกิจการนักศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

6. อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการบริหารงานกิจการนักศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ²⁶

พงษ์ศักดิ์ แก้วแสนเมือง ได้ทำการค้นคว้าเรื่อง ปัญหาและแนวทางแก้ไขในการบริหารงานกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขในการบริหารงานกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ใน 8 ด้านคือ 1) ด้านการวางแผน 2) ด้านการจัดโครงสร้าง 3) ด้านการบริหารงานบุคคล 4) ด้านทักษะและภาวะผู้นำ 5) ด้านการประสานงาน 6) ด้านการประเมินผล 7) ด้านการงบประมาณ และ 8) ด้านเป้าหมายและค่านิยมร่วม ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารจำนวน 31 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi structured interview) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อสรุปโดยการจำแนกชนิดข้อมูล (typological analysis)

ผลการวิจัยพบว่าปัญหาและแนวทางแก้ไขในการบริหารงานกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาใน 8 ด้านมีดังนี้ 1) ขาดการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนการปฏิบัติงาน ควรจัดทำแผนการติดตามผลควบคู่กับแผนการปฏิบัติงาน 2) โครงสร้างการบริหารงานในระดับมหาวิทยาลัย และระดับเขตพื้นที่ มีการบังคับบัญชา การสั่งการ และการกำหนดสายงานเกินความจำเป็น และขาดความคล่องตัวในการบริหารงาน ควรมีการปรับปรุงพัฒนาโครงสร้างการบริหารงาน 3) จำนวนบุคลากรสายสนับสนุนด้านกิจการนักศึกษาไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน ควรจัดสรรอัตรากำลังพนักงานมหาวิทยาลัยให้สอดคล้องกับภารกิจ 4) ผู้บริหารขาดประสบการณ์ ด้านกิจการนักศึกษา และทักษะในการประสานงาน ควรจัดหลักสูตรพัฒนาผู้บริหาร และการศึกษาดูงานด้านกิจการนักศึกษา 5) หน่วยงานด้านกิจการนักศึกษามีความเข้าใจไม่ตรงกัน และขาดช่องทางสื่อสารภายในองค์กร ควรมีการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเขตพื้นที่ และนาเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการสื่อสารภายในองค์กร 6) ขาดฐานข้อมูลด้านกิจการนักศึกษา ควรนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาสนับสนุนการจัดเก็บข้อมูล 7) จำนวนงบประมาณในการดำเนินงานกิจการนักศึกษาไม่เพียงพอ ควรจัดหางบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก และ 8) ไม่มี

²⁶ทองใบ รุ่งเรือง, “การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานกิจการนักศึกษาของอาจารย์วิทยาลัยช่างศิลป์”, *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร), 2548, 158 หน้า.

การประกาศเป้าหมายและค่านิยมร่วมในด้านกิจการนักศึกษาให้แพร่หลาย จึงควรกำหนดเป้าหมาย ค่านิยมร่วมให้ชัดเจน และประกาศเป้าหมายให้แพร่หลาย²⁷

อมร วิชัยวงศ์ ได้ทำการค้นคว้าเรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัย อุบลราชธานี ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ ก่อนการดำเนินการพัฒนาสภาพปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานกิจการนักศึกษาด้านกิจกรรมนักศึกษา มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี กิจกรรมส่วนใหญ่มีการดำเนินการที่ไม่เป็นระบบ ไม่มีการวางแผนงานที่ดี ผลการพัฒนาในวงรอบที่ 1 โดยใช้กลยุทธ์ในการพัฒนา คือ การประชุมปฏิบัติการและการนิเทศ ทำให้กลุ่มผู้ร่วมศึกษาได้มีความรู้ความเข้าใจในแนวทางการกำกับติดตาม การประเมิน การปฏิบัติงาน ของตัวแทนนักศึกษาแต่ละคณะทำให้ปัญหาด้านกิจกรรมนักศึกษาลดน้อยลง ส่งผลให้การ จัดกิจกรรม และยังไม้ปรับเปลี่ยนกิจกรรมที่ส่งเสริมและปลูกฝังให้นักศึกษามีคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ขาดความร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ การจัดกิจกรรมกับงานวิชาการไม่ เชื่อมโยงกัน เมื่อพัฒนาในวงรอบที่ 2 โดยใช้กลยุทธ์ในการพัฒนา คือ การนิเทศ พบว่า กลุ่มผู้ร่วม ศึกษาค้นคว้า มีความรู้ความเข้าใจ มีความสามารถในการจัดกิจกรรม มีความกระตือรือร้นในการ ปฏิบัติงาน การนิเทศ ติดตามได้กระทำอย่างต่อเนื่อง นักศึกษากลุ่มเป้าหมายทั้ง 10 คณะ สามารถ ดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ กิจกรรม และสามารถปฏิบัติงานกิจการนักศึกษาด้านกิจกรรม นักศึกษาได้ถูกต้องเหมาะสมตามระเบียบ

จากผลการศึกษาวิจัยดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการศึกษาถึง สภาพงานกิจการนักศึกษา ซึ่ง กล่าวโดยสรุปในทุกส่วนงานอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงาน กิจการนักศึกษาใน ทักษะของนักศึกษา จึงมีความน่าสนใจที่จะทำให้ทราบถึง ความรู้สึกรู้คิด ความรู้ ความเข้าใจ ในส่วนงานของงานกิจการนักศึกษา²⁸

ดารารัตน์ ธรรมานูจิต ได้ทำการค้นคว้าเรื่อง สภาพการบริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัย พลศึกษาจังหวัดลำปาง ผลสรุปดังนี้ สภาพการบริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา จังหวัด ลำปาง ในขอบข่ายงาน 6 ด้าน คือ งานพัฒนาบุคลากรและวินัยนักศึกษา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลางในทุกด้าน งานแนะแนวและบริการอาชีพ พบว่า เฉพาะอาจารย์ การจัดบุคลากรแนะ

²⁷ พงษ์ศักดิ์ แก้วแสนเมือง, “ปัญหาและแนวทางแก้ไขในการบริหารงานกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา”, *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2552, 158 หน้า.

²⁸ อมร วิชัยวงศ์, “การพัฒนาการดำเนินงานกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยอุบลราชธานี” *วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม), 2551, 114 หน้า.

แนวที่มีประสิทธิภาพ และการให้บริการให้คำปรึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ยกเว้นในด้านการประสานงานระหว่างภาครัฐและเอกชนเพื่อให้นักศึกษามีงานทำ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา ยังมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย งานกิจกรรมนักศึกษามีการปฏิบัติงานอยู่ในทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เป็นส่วนมาก งานบริการและสวัสดิการนักศึกษา มีเพียงบางด้านที่ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย คือ การจัดกิจกรรมบันเทิง การจัดกิจกรรมทัศนศึกษา เพื่อพัฒนาครูและนักศึกษา และการจัดบริการน้ำดื่มนำให้บริการในวิทยาลัย²⁹

เกษร มาลา ได้ทำการค้นคว้าเรื่อง ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการให้บริการในงานกิจการนักศึกษา ของสถาบันการbinพลเรือน ทั้ง 5 งาน คืองานบริการปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่ งานบริการแนะแนวให้คำปรึกษา งานบริการทุนการศึกษา งานบริการพยาบาล และงานกิจกรรมชมรมนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการให้บริการในงานกิจการนักศึกษาของสถาบันการbinพลเรือนในภาพรวมมีความพึงพอใจต่อการให้บริการในงานกิจการนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง 2. เปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการให้บริการในงานกิจการนักศึกษา ของสถาบันการbinพลเรือน โดยจำแนกตามเพศ และระดับชั้นปีของนักศึกษา คือความพึงพอใจของนักศึกษาชายและหญิงในภาพรวมไม่พบความแตกต่าง และความพึงพอใจของนักศึกษาระดับชั้นปีที่แตกต่างกันในภาพรวมพบว่ามี ความแตกต่างกัน³⁰

ธีรวัฒน์ พูนศิลป์ ได้ทำการค้นคว้าเรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความคาดหวังในการบริการวิชาการและกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปัตตานี การศึกษาครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความคาดหวังในการบริการวิชาการและกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปัตตานี กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปัตตานี ปีการศึกษา 2526 จำนวน 300 คน ซึ่งแบ่งออกเป็น 10 ด้าน คือหลักสูตรการเรียนการสอน การวัดประเมินผล บริการห้องสมุด บริการอาหาร บริการหอพัก บริการสุขภาพ บริการทุนการศึกษา บริการแนะแนวและกิจกรรมนักศึกษา บริการ ผลการศึกษา ดังนี้ ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความคาดหวังในด้านบริการวิชาการและ

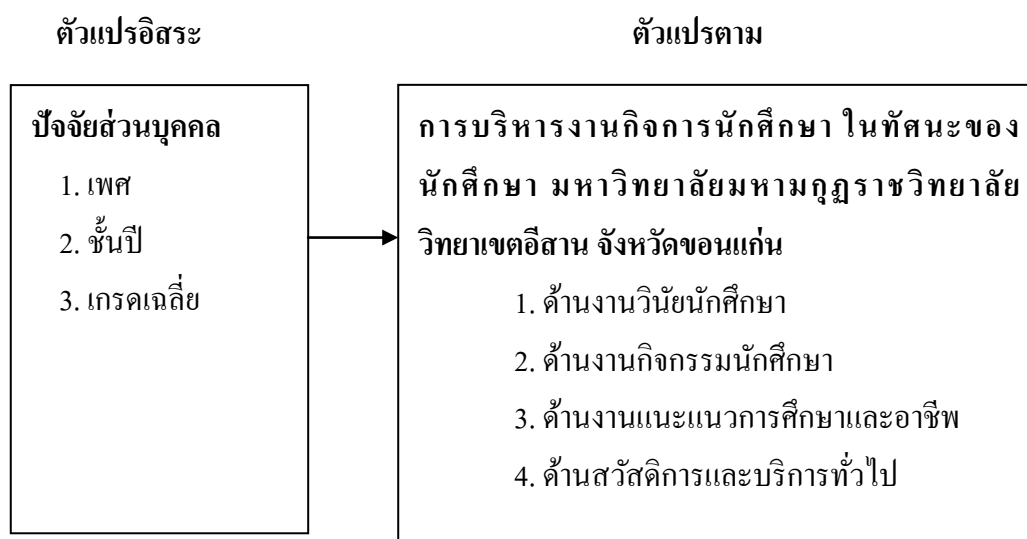
²⁹ดารารัตน์ ธรรมานูชิต, “สภาพการบริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดลำปาง”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2541, 157 หน้า.

³⁰เกษร มาลา, “ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการให้บริการในงานกิจการนักศึกษา ของสถาบันการbinพลเรือน”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร), 2550, 138 หน้า.

กิจการนักศึกษา ไม่สอดคล้องกัน นักศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในด้านบริการวิชาการและกิจการศึกษามากแตกต่างกัน³¹

2.5 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

จากการศึกษาทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ ที่กล่าวมาแล้วนั้นผู้วิจัยได้กำหนดปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ ชั้นปี และเกรดเฉลี่ยของนักศึกษา เป็นตัวแปรอิสระ และตัวแปรตามได้นำงานวิจัยของทวีศักดิ์ วงษ์ธานี การจัดการบริหารงานกิจการนักศึกษา มีแนวทางการบริหารงาน 4 ด้าน คือ ด้านงานวินัยนักศึกษา ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา ด้านงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ และด้านสวัสดิการและบริการทั่วไป³² ดังภาพประกอบ ดังนี้

แผนภาพที่ 2.1 แสดงสรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

³¹ธีรวัฒน์ พูนศิลป์, “ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความคาดหวังในการบริการวิชาการและกิจการศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปัตตานี”, *ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ), 2527, 188 หน้า.

³²ทวีศักดิ์ วงษ์ธานี, “ทัศนะของนักศึกษาที่มีต่อการจัดบริการนักศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีปทุม”, *ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต*, อ่างแล้ว, หน้า 3.

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานกิจการนักศึกษาในทัศนะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เสนอวิธีการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.5 ตัวแปรที่ศึกษา
- 3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.8 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ ปีที่ 1-4 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2554 จำนวนทั้งสิ้น 440 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางของ เครชชีและมอร์แกน¹ ได้กลุ่มตัวอย่างเป็น นักศึกษาจำนวน 205 คน

---

¹บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, พิมพ์ครั้งที่ 7, (กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, 2545), หน้า 43.

3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีเปิดตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan)² จากนักศึกษาทุกระดับชั้น รวมจำนวน 440 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 205 คน เพื่อนำมาหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน³ เพื่อหากกลุ่มตัวอย่างแยกแต่ละชั้นปี ดังนี้ สูตรการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นภูมิ โดยใช้สูตรดังนี้

$$n_1 = \frac{n_1}{N} \times n$$

เมื่อ n_1 = จำนวนประชากรแต่ละชั้นปี

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

n = จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง

n_1 = จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการในแต่ละชั้น

ดังนั้นจึงได้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจัดเป็นหมวดหมู่ของกลุ่มตัวอย่างในตารางต่อไปนี้

---

²พิชญ์ ฟองศรี, วิจัยทางการศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ 4, (กรุงเทพมหานคร : พรอพเพอร์ตี้พรีน จำกัด, 2550), หน้า 109.

³คณาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, สถิติเบื้องต้นและการวิจัย, พิมพ์ครั้งที่ 1, (พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2554), หน้า 222.

ตารางที่ 3.1 การจัดหมวดหมู่ของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ชั้นปี	สาขาวิชาที่เรียน	จำนวนประชากร (N)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (n)
1	รัฐศาสตร์การปกครอง สังคมสงเคราะห์ การสอนภาษาอังกฤษ การศึกษาปฐมวัย	186	87
2	การศึกษาปฐมวัย การสอนภาษาอังกฤษ ภาษาอังกฤษ รัฐศาสตร์การปกครอง	126	58
3	การศึกษาปฐมวัย การสอนภาษาอังกฤษ รัฐศาสตร์การปกครอง	85	40
4	การศึกษาปฐมวัย การสอนภาษาอังกฤษ รัฐศาสตร์การปกครอง	43	20
รวม		440	205

เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างตามชั้นปีและสาขาวิชาที่เรียนแล้ว จึงใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายโดยวิธีการจับสลากใช้ชื่อนักศึกษาตามแบบเรียกชื่อตามเลขที่ในบัญชีรายชื่อ

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้ศึกษาวิจัยจัดสร้างขึ้น เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักศึกษา ในทัศนะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น ลักษณะของแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ชั้นปี และเกรดเฉลี่ยของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำถามเป็นเชิงสำรวจรายการ (Check-list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักศึกษาในทัศนะของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น 4 ด้าน คือ ด้านงานวินัยนักศึกษา ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา ด้านงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ และด้านสวัสดิการและบริการทั่วไป ซึ่งข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) โดยมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ และผู้วิจัยได้กำหนดค่าน้ำหนักคะแนน ดังนี้

ระดับความคิดเห็น	การให้คะแนน
เห็นว่ามีปฏิบัติในระดับมากที่สุด	มีค่าคะแนน 5 คะแนน
เห็นว่ามีปฏิบัติในระดับมาก	มีค่าคะแนน 4 คะแนน
เห็นว่ามีปฏิบัติในระดับปานกลาง	มีค่าคะแนน 3 คะแนน
เห็นว่ามีปฏิบัติในระดับน้อย	มีค่าคะแนน 2 คะแนน
เห็นว่ามีปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด	มีค่าคะแนน 1 คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักศึกษาในทัศนะของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น แบบสอบถามเป็นลักษณะคำถามแบบปลายเปิด (Open End Questions)

3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม โดยดำเนินการดังนี้

- 3.4.1 ศึกษาหลักการทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 3.4.2 สร้างเครื่องมือตามกรอบแนวคิด และวัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 3.4.3 เสนอร่างเครื่องมือต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบแก้ไข ปรับปรุง

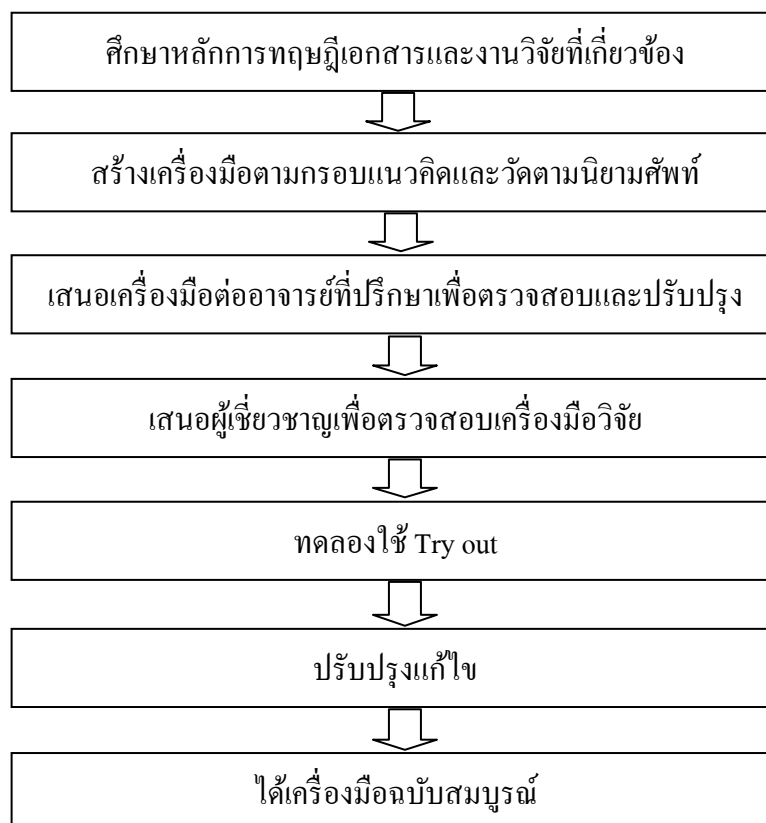
3.4.4 นำเครื่องมือไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ภาษาที่ใช้ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญลงความเห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย แล้วนำมาวิเคราะห์ค่าความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC-Index of Item Objective Congruence) ข้อคำถามทั้งหมดจำนวน 30 ข้อ ใช้ได้จำนวน 30 ข้อ มีค่า IOC อยู่ระหว่าง .67 – 1.00

3.4.5 นำเครื่องมือที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) จากนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคพิเศษ (เสาร์- อาทิตย์) จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น

3.4.6 นำแบบสอบถามที่ได้รับมาตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิธีการของ Cronbach ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) เท่ากับ .932

3.4.7 ได้เครื่องมือฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือการวิจัยเขียนเป็นแผนภาพ ดังนี้

แผนภาพที่ 3.1 แสดงขั้นตอนการสร้างเครื่องมือของการวิจัย

3.5 ตัวแปรที่ศึกษา

3.5.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ เพศ ชั้นปี และเกรดเฉลี่ย

1. เพศ ได้แก่ เพศชาย และเพศหญิง
2. ชั้นปี ได้แก่ นักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1-4
3. เกรดเฉลี่ย ได้แก่

ระดับสูง หมายถึง ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 3.25 ขึ้นไป

ระดับปานกลาง หมายถึง ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 2.51- 3.24

ระดับต่ำ หมายถึง ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม 2.50 หรือต่ำกว่า

3.5.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่

1. ด้านงานวินัยนักศึกษา
2. ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา
3. ด้านงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ
4. ด้านงานสวัสดิการและบริการทั่วไป

3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลไว้ดังนี้

3.6.1 ผู้วิจัยขอหนังสือถึงรองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน เพื่อขอให้มีหนังสือขอความร่วมมือ ถึงหัวหน้าฝ่ายการจัดการศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน เพื่อขอความร่วมมือให้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัย ได้ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

3.6.2 ติดต่อกับหัวหน้าห้องทุกชั้นปีเพื่อขอให้ช่วยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลให้

3.6.3 จัดเตรียมแบบสอบถามให้เพียงพอกับจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่จะตอบแบบสอบถามในแต่ละครั้ง โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2555 ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจำนวน 205 ชุด

3.6.4 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล โดยขอให้หัวหน้าห้องแต่ละห้องเก็บให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ และใช้แบบสอบถามทั้งหมด 205 ชุด ได้คืน 205 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ใช้เวลา 30 วัน

3.6.5 ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม ที่เก็บรวบรวมข้อมูลได้ มาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูล ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ 205 ชุด

3.6.6 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปทำการวิเคราะห์ และสรุปผลการศึกษา

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ ซึ่งแยกวิเคราะห์ตามลำดับดังนี้

3.7.1 ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล โดยหาค่าสถิติพื้นฐานคือ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

3.7.2 ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักศึกษาในทัศนะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3.7.3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานกิจการนักศึกษาในทัศนะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น สำหรับปัจจัยที่มีจำนวน 2 กลุ่ม ได้แก่ เพศ ใช้การทดสอบค่าที (t-test) ส่วนด้านชั้นปี และเกรดเฉลี่ย ใช้การทดสอบความแปรปรวนชนิดทางเดียว (One-way Analysis of Variance) และสถิติทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของ LSD (Least Significant Difference)

3.7.4 วิเคราะห์แนวทางการบริหารงานกิจการนักศึกษาและข้อเสนอแนะในทัศนะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น โดยนำเสนอในรูปแบบการบรรยาย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดค่าตัวแปรจากเกณฑ์การคิดคะแนน ซึ่งเป็นการแปลความหมายค่าเฉลี่ยจากแบบสอบถามปลายปิดที่ได้สร้างขึ้น เกณฑ์การแปลความหมายของข้อมูลจะอยู่ในรูปของค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์ของเบสท์ (Best) ดังนี้⁴

ระดับความคิดเห็น	ระดับคะแนน	ช่วงค่าเฉลี่ย
เห็นว่ามีปฏิบัติในระดับมากที่สุด	5	4.50 – 5.00
เห็นว่ามีปฏิบัติในระดับมาก	4	3.50 – 4.49
เห็นว่ามีปฏิบัติในระดับปานกลาง	3	2.50 – 3.49
เห็นว่ามีปฏิบัติในระดับน้อย	2	1.50 – 2.49
เห็นว่ามีปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด	1	1.00 – 1.49

⁴ พวงรัตน์ ทวีรัตน์, วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538), หน้า 42.

3.8 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.8.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง นำเสนอโดยใช้สถิติค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.8.2 สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) สถิติทดสอบความแตกต่างระหว่างตัวแปรต่างๆ โดยใช้สถิติที่การทดสอบค่าที (t-test) ในกรณีที่มีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้มี 2 กลุ่ม และในการเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป ใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนชนิดทางเดียว (One-way Analysis of Variance) และสถิติทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของ LSD (Least Significant Difference)

3.8.3 สถิติที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

1. ค่าร้อยละ (Percentage)⁵
2. ค่าเฉลี่ย (Mean)⁶
3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)⁷
4. ทดสอบสมมติฐาน (t-test)⁸
5. การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance)⁹

---

⁵นิภา เมธาวีชัย, *วิทยาการวิจัย*, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันราชภัฏธนบุรี, 2543), หน้า 128.

⁶สังศรี ชมพวงค์, *การวิจัย*, (นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, 2547), หน้า 55.

⁷ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*, (กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, 2540), หน้า 53.

⁸นิภา เมธาวีชัย, *วิทยาการวิจัย*, อ่างแล้ว, หน้า 238.

⁹เรื่องเดียวกัน, หน้า 110.

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานกิจการนักศึกษาในทัศนะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น ตามทัศนะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น ตามทัศนะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ ที่มี เพศ ชั้นปี และเกรดเฉลี่ยต่างกัน 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น ตามทัศนะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ

ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาเฉพาะนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสานที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 205 คน และใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้วิธีจับสลากรายชื่อ จนครบจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 205 คน แล้วนำแบบสอบถามมาดำเนินการวิเคราะห์ และประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ เพื่อคำนวณหาค่าสถิติสำหรับตอบวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัยให้ครบถ้วน ตามที่ตั้งไว้ โดยมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

- 4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายและการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
N	แทน	จำนวนประชากร
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ t (t-distribution)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ F (F-distribution)
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลรวมกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลรวมกำลังสอง (Mean Square)
*	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้เรียน และข้อเสนอแนะอื่นๆ โดยแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ โดยนำเสนอในรูปแบบของตารางที่ 4.1 และตารางที่ 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, ตามลำดับ

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ทัศนคติของนักศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น โดยแบ่งเป็น 4 ด้านได้แก่ ด้านงานวินัยนักศึกษา ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา ด้านงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ และด้านงานสวัสดิการและบริการทั่วไป โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และนำค่าคะแนนเฉลี่ยไปเทียบกับเกณฑ์

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการบริหารงานกิจการนักศึกษาระหว่างกลุ่มเพศของนักศึกษาผู้ที่ศึกษาอยู่ (เพศชาย และเพศหญิง) ระหว่างระดับชั้นปี (ชั้นปีที่ 1-4) และเกรดเฉลี่ย (ต่ำกว่า 2.50, 2.51-3.24, และสูงกว่า 3.25 ขึ้นไป) ใช้การทดสอบด้วย t-test และ F-test

ขั้นตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักศึกษาทั้ง 4 ด้าน

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานกิจการนักศึกษา ในทัศนะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น มีดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแยกแต่ละกลุ่มดังนี้

- 1.1 ผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ
- 1.2 ผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามชั้นปี
- 1.3 ผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับเกรดเฉลี่ย

2. การบริหารงานกิจการนักศึกษา ในทัศนะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น ทั้ง 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านงานวินัยนักศึกษา
2. ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา
3. ด้านงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ
4. ด้านงานสวัสดิการและบริการทั่วไป

3. ข้อมูลเปรียบเทียบการบริหารงานกิจการนักศึกษา ในทัศนะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น ระหว่างกลุ่มเพศของนักศึกษาผู้ที่ศึกษาอยู่ (เพศชาย และเพศหญิง) ชั้นปี (ชั้นปีที่ 1-4) และระดับเกรดเฉลี่ย (ต่ำกว่า 2.50, 2.51-3.24 และสูงกว่า 3.25 ขึ้นไป)

4. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักศึกษาทั้ง 4 ด้าน

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วยนักศึกษาปริญญาตรี ภาคปกติ ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น จำนวน 205 คน ดังรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	43	21.00
หญิง	162	79.00
รวม	205	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 79.00 และเป็นเพศชาย จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 21.00

ตารางที่ 4.2 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามชั้นปี

ชั้นปี	จำนวน	ร้อยละ
ชั้นปีที่ 1	87	46.30
ชั้นปีที่ 2	58	28.80
ชั้นปีที่ 3	40	19.50
ชั้นปีที่ 4	20	9.80
รวม	205	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ชั้นปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 46.30 รองลงมาคือชั้นปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 28.80 ชั้นปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 19.50 และชั้นปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 9.80

ตารางที่ 4.3 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเกรดเฉลี่ย

เกรดเฉลี่ย	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 2.50	25	12.20
2.51-3.24	152	74.10
สูงกว่า 3.25 ขึ้นไป	28	13.70
รวม	205	100.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 2.51 – 3.24 จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 74.10 มีเกรดเฉลี่ยสูงกว่า 3.25 ขึ้นไป จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 13.70 และมีเกรดเฉลี่ยต่ำกว่า 2.50 จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 12.20

ตอนที่ 2 การบริหารงานกิจการนักศึกษา ในทัศนะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น ทั้ง 4 ด้าน ดังรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทัศนะของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โดยรวม

ทัศนะของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา	ระดับทัศนะ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านงานวินัยนักศึกษา	3.78	0.79	มาก
2. ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา	3.81	0.67	มาก
3. ด้านงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ	3.68	0.71	มาก
4. ด้านงานสวัสดิการและบริการทั่วไป	3.47	0.82	ปานกลาง
รวม	3.69	0.64	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า นักศึกษามีทัศนะต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านงานกิจกรรมนักศึกษาและด้านงานวินัยนักศึกษา รองลงมาคือ ด้านงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านงานสวัสดิการและบริการ

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการ
บริหารงานกิจการนักศึกษา ด้านงานวินัยนักศึกษา

ข้อที่	ด้านงานวินัยนักศึกษา	ระดับทัศนคติ		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	แต่งตั้งคณะกรรมการนักศึกษา ดำเนินงานที่ชัดเจนมีระบบ	3.77	0.93	มาก
2.	คณะกรรมการทั้งอาจารย์และนักศึกษา ติดตามป้องกันดูแลความประพฤติ นักศึกษาไม่ให้ประพฤตินิโคระเบียบวินัย ของมหาวิทยาลัย	3.81	0.91	มาก
3.	ประสานการทำงานเพื่อควบคุมและ ป้องกันการประพฤตินิโคระเบียบวินัย ของนักศึกษากับหน่วยงานอื่นๆ เช่น ตำรวจ	3.95	0.92	มาก
4.	การใช้กฎระเบียบ ข้อบังคับ สอดคล้อง กับสภาพสังคมปัจจุบัน	3.79	0.89	มาก
5.	ใช้การลงโทษนักศึกษาที่ประพฤตินิโค ระเบียบ วินัยของมหาวิทยาลัย ที่ เหมาะสมกับความผิดนั้นๆ	3.60	0.99	มาก
6.	จัดกิจกรรมเพื่อสร้างแรงจูงใจให้ นักศึกษาประพฤติตนอยู่ในระเบียบวินัย ของมหาวิทยาลัย	3.83	0.94	มาก
7.	มีการติดตาม ประเมิน และสรุปผลอย่าง ต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติ	3.74	0.93	มาก
รวม		3.78	0.79	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ทักษะนักศึกษาต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ด้านงานวินัยนักศึกษา โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อที่ 3 ประสานการทำงานเพื่อควบคุมและป้องกันการประพฤติผิดระเบียบวินัยของนักศึกษา กับหน่วยงานอื่นๆ เช่น ตำรวจ รองลงมาคือ ข้อที่ 6 จัดกิจกรรมเพื่อสร้างแรงจูงใจให้นักศึกษาประพฤติตนอยู่ในระเบียบวินัยของมหาวิทยาลัย ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อที่ 5 ใช้การลงโทษนักศึกษาที่ประพฤติผิดระเบียบ วินัยของมหาวิทยาลัย ที่เหมาะสมกับความผิดนั้นๆ

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทักษะของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา

ข้อที่	ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา	ระดับทักษะ		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	การส่งเสริมและสนับสนุนของมหาวิทยาลัยในการจัดกิจกรรมนักศึกษา	3.88	0.90	มาก
2.	การประชาสัมพันธ์กิจกรรมนักศึกษาในรูปแบบต่างๆเช่น Web Site หรือป้ายประกาศ	3.80	0.86	มาก
3.	การสนับสนุนด้านงบประมาณในการจัดกิจกรรมนักศึกษา	3.65	1.01	มาก
4.	ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมของชมรมต่างๆตามความสนใจของนักศึกษา	3.65	0.97	มาก
5.	จัดกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียม และเอกลักษณ์ของท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ	4.00	0.88	มาก
6.	จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	3.83	0.86	มาก

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการ
บริหารงานกิจการนักศึกษา ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา (ต่อ)

ข้อที่	ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา	ระดับทัศนคติ		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
7.	สนับสนุนให้นักศึกษาได้เข้าร่วมกิจกรรมนอกมหาวิทยาลัย	3.89	0.93	มาก
8.	มีการประเมินผลการจัดกิจกรรมนักศึกษาแล้วเผยแพร่ตามสื่อต่างๆ	3.79	0.92	มาก
รวม		3.81	0.67	มาก

จากตารางที่ 4. 6 พบว่า ทัศนคตินักศึกษาต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 5 จัดกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียม และเอกลักษณ์ของท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อที่ 3 การสนับสนุนด้านงบประมาณในการจัดกิจกรรมนักศึกษา และ ข้อที่ 4 ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมของชมรมต่างๆ ตามความสนใจของนักศึกษา

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ด้านงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ

ข้อที่	ด้านงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ	ระดับการปฏิบัติ		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	มีการจัดทาบุคลากรในการแนะแนวที่มีคุณภาพและเหมาะสม	3.69	0.93	มาก
2.	มีการจัดสถานที่เป็นสัดส่วนเหมาะสมกับงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ	3.75	0.88	มาก
3.	จัดบริการข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาและอาชีพให้นักศึกษาทราบอยู่ตลอดเวลา	3.68	0.90	มาก
4.	จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน	3.70	0.92	มาก
5.	ประสานงานภาครัฐ เอกชน และตลาดนัดแรงงานเพื่อจัดหาทุนให้นักศึกษาอย่างเพียงพอ	3.61	0.94	มาก
6.	ประสานงานภาครัฐและเอกชนเพื่อให้ศึกษามีงานทำระหว่างเรียนหรือสำเร็จการศึกษา	3.62	0.88	มาก
7.	วิเคราะห์และติดตามผลสำเร็จการศึกษาเพื่อนำผลมาพัฒนาระบบการบริหารในมหาวิทยาลัย	3.70	0.90	มาก
รวม		3.68	0.71	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ทัศนคตินักศึกษาต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ด้านงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือข้อ 2 มีการจัดสถานที่เป็นสัดส่วนเหมาะสมกับงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ส่วนข้อ

ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อที่ 5 ประสานงานภาครัฐ เอกชน และตลาดนัดแรงงานเพื่อจัดหาทุนให้นักศึกษาอย่างเพียงพอ

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ด้านงานสวัสดิการและบริการทั่วไป

ข้อที่	ด้านงานสวัสดิการและบริการทั่วไป	ระดับทัศนคติ		
		$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1.	จัดหาบุคลากรในการบริการและอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมเพียงพอ	3.64	0.96	มาก
2.	มีการจัดบริการเกี่ยวกับสุขภาพการเจ็บป่วยหรือได้รับอุบัติเหตุอย่างสะดวกและรวดเร็ว	3.51	0.95	มาก
3.	ความเหมาะสมของสถานที่จัดบริการเกี่ยวกับสุขภาพ	3.46	1.00	ปานกลาง
4.	มีการจัดสภาพแวดล้อมและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจในมหาวิทยาลัยที่เหมาะสมกับบรรยากาศทางวิชาการ	3.58	0.98	มาก
5.	มีการปรับปรุงและพัฒนาร้านสวัสดิการเพื่อจำหน่ายสินค้าที่จำเป็นสำหรับนักศึกษา	3.43	1.03	ปานกลาง
6.	จัดระบบร้านอาหารในมหาวิทยาลัยที่เหมาะสมทั้งปริมาณและคุณภาพ	3.33	1.06	ปานกลาง
7.	การรักษาความสะอาดสถานที่จำหน่ายอาหาร	3.40	1.05	ปานกลาง
8.	จัดบริการน้ำดื่มน้ำใช้รวมทั้งห้องน้ำอย่างเพียงพอและมีคุณภาพ	3.38	1.09	ปานกลาง
รวม		3.47	0.82	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ทักษะนักศึกษาต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ด้านงานสวัสดิการและบริการทั่วไป โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 1 จัดหาบุคลากรในการบริการและอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมเพียงพอ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 6 จัดระบบร้านอาหารในมหาวิทยาลัยที่เหมาะสมทั้งปริมาณและคุณภาพ

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ว่า นักศึกษาที่มีเพศ ชั้นปี และเกรดเฉลี่ยต่างกัน มีทักษะต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน แตกต่างกัน ซึ่งผลของการวิเคราะห์และการทดสอบสมมติฐาน ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทักษะของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โดยรวม จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	43	3.64	0.75	มาก
หญิง	162	3.70	0.61	มาก
รวม	205	3.69	0.64	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่า นักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศ มีทักษะในด้านการบริหารงานกิจการนักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.10 การเปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โดยรวม จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
ชาย	43	3.64	0.75	0.56	0.57
หญิง	162	3.70	0.61		

จากตารางที่ 4.10 พบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีทัศนะในด้านการบริหารงานกิจการ โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทัศนะของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โดยรวม จำแนกตามชั้นปี

ชั้นปี	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ชั้นปี 1	87	3.79	0.52	มาก
ชั้นปี 2	58	3.68	0.62	มาก
ชั้นปี 3	40	3.59	0.80	มาก
ชั้นปี 4	20	3.24	0.76	ปานกลาง
รวม	205	3.69	0.64	มาก

จากตารางที่ 4.11 พบว่า นักศึกษาจำแนกตามชั้นปี มีทัศนะในด้านการบริหารงานกิจการนักศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.12 การเปรียบเทียบทักษะของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โดยรวม จำแนกตามชั้นปี

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	4.06	3	1.35	3.40	0.02*
ภายในกลุ่ม	79.96	201	0.39		
รวม	84.02	204	-		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.12 พบว่า นักศึกษาที่มีชั้นปีต่างกัน มีทักษะในด้านการบริหารงานกิจการนักศึกษาโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD ดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 การวิเคราะห์ความแตกต่างทักษะของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน เป็นรายคู่ โดยรวม ที่มีชั้นปีต่างกัน ด้วยวิธีการของ LSD

ชั้นปี	ชั้นปี1 ($\bar{X} = 3.79$)	ชั้นปี2 ($\bar{X} = 3.68$)	ชั้นปี3 ($\bar{X} = 3.59$)	ชั้นปี4 ($\bar{X} = 3.24$)
ชั้นปี1 ($\bar{X} = 3.79$)	-	.11	.20	.55*
ชั้นปี2 ($\bar{X} = 3.68$)		-	.09	.44*
ชั้นปี3 ($\bar{X} = 3.59$)			-	.35
ชั้นปี4 ($\bar{X} = 3.24$)				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.13 พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1, ชั้นปีที่ 4 และ ชั้นปีที่ 2, ชั้นปีที่ 4 มีทัศนคติในด้านการบริหารงานกิจการนักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โดยรวม จำแนกตามเกรดเฉลี่ย

เกรดเฉลี่ย	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่า 2.50	25	3.66	0.46	มาก
2.51-3.24	152	3.71	0.63	มาก
สูงกว่า 3.25 ขึ้นไป	28	3.57	0.78	มาก
รวม	205	3.69	0.64	มาก

จากตารางที่ 4.14 พบว่า นักศึกษาพบว่านักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเกรดเฉลี่ย มีทัศนคติในด้านการบริหารงานกิจการนักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.15 การเปรียบเทียบทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โดยรวม จำแนกตามเกรดเฉลี่ย

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.49	2	0.24	.60	0.54
ภายในกลุ่ม	83.53	202	0.41		
รวม	84.02	204	-		

จากตารางที่ 4.15 พบว่า นักศึกษาที่มีระดับเกรดเฉลี่ยต่างกัน มีทัศนະในด้านการบริหารงานกิจการนักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.16 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ ทัศนະของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านงานวินัยนักศึกษา จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	43	3.64	0.84	มาก
หญิง	162	3.82	0.77	มาก
รวม	205	3.78	0.79	มาก

จากตารางที่ 4.16 พบว่า นักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศทั้งชายและหญิง มีทัศนະต่อการบริหารงานกิจการศึกษาด้านงานวินัยนักศึกษาอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.17 การเปรียบเทียบ ทัศนະของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านงานวินัยนักศึกษา จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
ชาย	43	3.64	0.84	1.31	0.18
หญิง	162	3.82	0.77		

จากตารางที่ 4.17 พบว่า นักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น ที่มีเพศต่างกัน มีทัศนະต่อการบริหารงานกิจการศึกษาด้านงานวินัยนักศึกษาไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.18 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต อีสาน ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	43	3.70	0.79	มาก
หญิง	162	3.84	0.64	มาก
รวม	205	3.81	0.67	มาก

จากตารางที่ 4.18 พบว่านักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศ มีทัศนคติต่อการบริหารงานกิจการศึกษาด้านงานกิจกรรมนักศึกษาอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.19 การเปรียบเทียบ ทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
ชาย	43	3.70	0.79	1.19	0.23
หญิง	162	3.84	0.64		

จากตารางที่ 4.19 พบว่า นักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น ที่มีเพศต่างกัน มีทัศนคติต่อการบริหารงานกิจการศึกษาด้านงานกิจกรรมนักศึกษาไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.20 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ ทักษะของนักศึกษาที่มีต่อการ
บริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต
อีสาน ด้านงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	43	3.61	0.87	มาก
หญิง	162	3.69	0.66	มาก
รวม	205	3.68	0.71	มาก

จากตารางที่ 4.20 พบว่า นักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศ มีทักษะต่อการบริหารงานกิจการศึกษาด้านงานแนะแนว
การศึกษาและอาชีพอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.21 การเปรียบเทียบทักษะของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของ
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านงานแนะแนวการศึกษา
และอาชีพ จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
ชาย	43	3.61	0.87	0.66	0.50
หญิง	162	3.69	0.66		

จากตารางที่ 4.21 พบว่า นักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
จังหวัดขอนแก่น ที่มีเพศต่างกัน มีทักษะต่อการบริหารงานกิจการศึกษาด้านงานแนะแนว
การศึกษาและอาชีพไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.22 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านงานสวัสดิการและบริการทั่วไป จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	43	3.58	0.85	มาก
หญิง	162	3.43	0.82	ปานกลาง
รวม	205	3.47	0.82	มาก

จากตารางที่ 4.22 พบว่า นักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศ มีทัศนคติต่อการบริหารงานกิจการศึกษาด้านงานสวัสดิการและบริการทั่วไปอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.23 การเปรียบเทียบ ทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านงานสวัสดิการและบริการทั่วไป จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
ชาย	43	3.58	0.85	1.04	0.29
หญิง	162	3.43	0.82		

จากตารางที่ 4.23 พบว่า นักศึกษานักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น ที่มีเพศต่างกัน มีทัศนคติต่อการบริหารงานกิจการศึกษาด้านงานสวัสดิการและบริการทั่วไปไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.24 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านงานวินัยนักศึกษา จำแนกตามชั้นปี

ชั้นปี	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ชั้นปีที่ 1	87	3.79	0.63	มาก
ชั้นปีที่ 2	58	3.97	0.92	มาก
ชั้นปีที่ 3	40	3.66	0.87	มาก
ชั้นปีที่ 4	20	3.30	0.73	ปานกลาง
รวม	205	3.78	0.79	มาก

จากตารางที่ 4.24 พบว่า นักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามชั้นปี มีทัศนคติต่อการบริหารงานกิจการศึกษาด้านงานวินัยนักศึกษา อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.25 การเปรียบเทียบทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านงานวินัยนักศึกษา จำแนกตามชั้นปี

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	5.66	3	1.88	3.11	0.02*
ภายในกลุ่ม	121.95	201	0.60		
รวม	127.61	204	-		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.25 พบว่า นักศึกษานักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น ที่มีชั้นปีต่างกัน มีทัศนคติต่อการบริหารงานกิจการศึกษาด้านงานวินัยนักศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของ

ค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD ดังตารางที่ 4.26

ตารางที่ 4.26 การวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านงานวินัยนักศึกษา ที่มีชั้นปีต่างกัน ด้วยวิธีการของ LSD (Least Significant Difference)

ชั้นปี	ชั้นปีที่ 1 ($\bar{X} = 3.79$)	ชั้นปีที่ 2 ($\bar{X} = 3.97$)	ชั้นปีที่ 3 ($\bar{X} = 3.66$)	ชั้นปีที่ 4 ($\bar{X} = 3.30$)
ชั้นปีที่ 1 ($\bar{X} = 3.79$)	-	-0.18	.12	.48*
ชั้นปีที่ 2 ($\bar{X} = 3.97$)		-	.31	.66*
ชั้นปีที่ 3 ($\bar{X} = 3.66$)			-	.35
ชั้นปีที่ 4 ($\bar{X} = 3.30$)				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.26 พบว่า นักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น ที่อยู่ชั้นปีที่ 1 กับชั้นปีที่ 4 และ ชั้นปีที่ 2 กับชั้นปีที่ 4 มีทัศนคติต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษาด้านงานวินัยนักศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตารางที่ 4.27 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา จำแนกตามชั้นปี

ชั้นปี	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ชั้นปีที่ 1	87	3.94	0.50	มาก
ชั้นปีที่ 2	58	3.80	0.65	มาก
ชั้นปีที่ 3	40	3.72	0.89	มาก
ชั้นปีที่ 4	20	3.24	0.85	ปานกลาง
รวม	205	3.81	0.67	มาก

จากตารางที่ 4.27 พบว่า นักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามชั้นปี มีทัศนคติต่อการบริหารงานกิจการศึกษาด้านงานกิจกรรมนักศึกษาอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.28 การเปรียบเทียบทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา จำแนกตามชั้นปี

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	6.18	3	2.06	4.72	0.00*
ภายในกลุ่ม	87.73	201	0.43		
รวม	93.91	204	-		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.28 พบว่า นักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น ที่อยู่ชั้นปีต่างกัน มีทัศนคติต่อการบริหารงานกิจการศึกษาด้านงานกิจกรรมนักศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของ

ค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD ดังตารางที่ 4.29

ตารางที่ 4.29 การวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา ที่มีชั้นปีต่างกัน ด้วยวิธีการของ LSD (Least Significant Difference)

ชั้นปี	ชั้นปีที่ 1 ($\bar{X} = 3.94$)	ชั้นปีที่ 2 ($\bar{X} = 3.80$)	ชั้นปีที่ 3 ($\bar{X} = 3.72$)	ชั้นปีที่ 4 ($\bar{X} = 3.24$)
ชั้นปีที่ 1 ($\bar{X} = 3.94$)	-	.13	.21	.70*
ชั้นปีที่ 2 ($\bar{X} = 3.80$)		-	.08	.56*
ชั้นปีที่ 3 ($\bar{X} = 3.72$)			-	.48*
ชั้นปีที่ 4 ($\bar{X} = 3.24$)				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.29 พบว่า นักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น ที่อยู่ชั้นปีที่ 1 กับชั้นปีที่ 4 ชั้นปีที่ 2 กับชั้นปีที่ 4 และชั้นปีที่ 3 กับชั้นปีที่ 4 มีทัศนคติต่อการบริหารงานกิจกรรมนักศึกษาด้านงานกิจกรรมนักศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตารางที่ 4.30 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ จำแนกตามชั้นปี

ชั้นปี	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ชั้นปีที่ 1	87	3.82	0.60	มาก
ชั้นปีที่ 2	58	3.62	0.67	มาก
ชั้นปีที่ 3	40	3.58	0.84	มาก
ชั้นปีที่ 4	20	3.15	0.90	ปานกลาง
รวม	205	3.68	0.71	มาก

จากตารางที่ 4.30 พบว่า นักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามชั้นปี มีทัศนคติต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ด้านงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.31 การเปรียบเทียบทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ จำแนกตามชั้นปี

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	6.08	3	2.02	4.18	0.00*
ภายในกลุ่ม	97.45	201	0.48		
รวม	103.54	204	-		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.31 พบว่า นักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น ที่อยู่ชั้นปีต่างกัน มีทัศนคติต่อการบริหารงานกิจการศึกษาด้านงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD ดังตารางที่ 4.32

ตารางที่ 4.32 การวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่
 ด้านงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ที่มีชั้นปีต่างกัน ด้วยวิธีการของ LSD
 (Least Significant Difference)

ชั้นปี	ชั้นปีที่ 1 ($\bar{X} = 3.82$)	ชั้นปีที่ 2 ($\bar{X} = 3.62$)	ชั้นปีที่ 3 ($\bar{X} = 3.58$)	ชั้นปีที่ 4 ($\bar{X} = 3.15$)
ชั้นปีที่ 1 ($\bar{X} = 3.82$)	-	.19	.23	.67*
ชั้นปีที่ 2 ($\bar{X} = 3.62$)		-	.03	.47*
ชั้นปีที่ 3 ($\bar{X} = 3.58$)			-	.43
ชั้นปีที่ 4 ($\bar{X} = 3.15$)				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.32 พบว่า นักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
 จังหวัดขอนแก่น ที่อยู่ชั้นปีที่ 1 กับชั้นปีที่ 4 และชั้นปีที่ 2 กับชั้นปีที่ 4 มีทัศนคติต่อการบริหารงาน
 กิจการนักศึกษา ด้านงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
 .05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตารางที่ 4.33 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านงานสวัสดิการและบริการทั่วไป จำแนกตามชั้นปี

ชั้นปี	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ชั้นปีที่ 1	87	3.61	0.77	มาก
ชั้นปีที่ 2	58	3.32	0.82	ปานกลาง
ชั้นปีที่ 3	40	3.39	0.92	ปานกลาง
ชั้นปีที่ 4	20	3.25	0.82	ปานกลาง
รวม	205	3.47	0.82	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.33 พบว่า นักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามชั้นปี มีทัศนคติต่อการบริหารงานกิจการศึกษาด้านงานสวัสดิการและบริการทั่วไปอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.34 การเปรียบเทียบทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านงานสวัสดิการและบริการทั่วไป จำแนกตามชั้นปี

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	4.19	3	1.40	2.06	0.10
ภายในกลุ่ม	136.07	201	0.67		
รวม	140.27	204	-		

จากตารางที่ 4.34 พบว่า นักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น ที่อยู่ชั้นปีต่างกัน มีทัศนคติต่อการบริหารงานกิจการศึกษาด้านงานสวัสดิการและบริการทั่วไปไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.35 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านงานวินัยนักศึกษา จำแนกตามเกรดเฉลี่ย

เกรดเฉลี่ย	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่า 2.50	25	3.66	0.56	มาก
2.51-3.24	152	3.80	0.81	มาก
สูงกว่า 3.25 ขึ้นไป	28	3.83	0.82	มาก
รวม	205	3.78	0.79	มาก

จากตารางที่ 4.35 พบว่า นักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเกรดเฉลี่ย มีทัศนคติต่อการบริหารงานกิจการศึกษาด้านงานวินัยนักศึกษายู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.36 การเปรียบเทียบทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านงานวินัยนักศึกษา จำแนกตามเกรดเฉลี่ย

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.48	2	0.24	0.38	0.68
ภายในกลุ่ม	127.13	202	0.62		
รวม	127.61	204	-		

จากตารางที่ 4.36 พบว่า นักศึกษานักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น ที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน มีทัศนคติต่อการบริหารงานกิจการศึกษาด้านงานวินัยนักศึกษาไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.37 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา จำแนกตามเกรดเฉลี่ย

เกรดเฉลี่ย	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่า 2.50	25	3.85	0.54	มาก
2.51-3.24	152	3.82	0.67	มาก
สูงกว่า 3.25 ขึ้นไป	28	3.73	0.81	มาก
รวม	205	3.81	0.67	มาก

จากตารางที่ 4.37 พบว่า นักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเกรดเฉลี่ย มีทัศนคติต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ด้านงานกิจกรรมนักศึกษาอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.38 การเปรียบเทียบทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา จำแนกตามเกรดเฉลี่ย

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.25	2	0.12	0.27	0.76
ภายในกลุ่ม	93.66	202	0.46		
รวม	93.91	204	-		

จากตารางที่ 4.38 พบว่า นักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น ที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน มีทัศนคติต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ด้านงานกิจกรรมนักศึกษาไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.39 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ จำแนกตามเกรดเฉลี่ย

เกรดเฉลี่ย	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่า 2.50	25	3.68	0.52	มาก
2.51-3.24	152	3.70	0.70	มาก
สูงกว่า 3.25 ขึ้นไป	28	3.53	0.86	มาก
รวม	205	3.68	0.71	มาก

จากตารางที่ 4.39 พบว่านักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเกรดเฉลี่ย มีทัศนคติต่อการบริหารงานกิจการศึกษาด้านงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.40 การเปรียบเทียบทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ จำแนกตามเกรดเฉลี่ย

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.71	2	0.35	0.70	0.49
ภายในกลุ่ม	102.83	202	0.50		
รวม	103.54	204	-		

จากตารางที่ 4.40 พบว่า นักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น ที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน มีทัศนคติต่อการบริหารงานกิจการศึกษาด้านงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.41 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านงานสวัสดิการและบริการทั่วไป จำแนกตามเกรดเฉลี่ย

เกรดเฉลี่ย	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่า 2.50	25	3.47	0.69	มาก
2.51-3.24	152	3.52	0.80	มาก
สูงกว่า 3.25 ขึ้นไป	28	3.18	1.02	ปานกลาง
รวม	205	3.47	0.82	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.41 พบว่า นักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเกรดเฉลี่ย มีทัศนคติต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ด้านงานสวัสดิการและบริการทั่วไปอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.42 การเปรียบเทียบทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านงานสวัสดิการและบริการทั่วไป จำแนกตามเกรดเฉลี่ย

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	2.64	2	1.32	1.94	0.14
ภายในกลุ่ม	137.62	202	0.68		
รวม	140.27	204	-		

จากตารางที่ 4.42 พบว่า นักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น ที่เกรดเฉลี่ยต่างกัน มีทัศนคติต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา ด้านงานสวัสดิการและบริการทั่วไปไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานกิจการนักศึกษาในทัศนะของ นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น

ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามแบบปลายเปิด (Open Ended Questionnaire) สำหรับให้ผู้ตอบ แบบสอบถามได้นำเสนอแนะแนวทางการบริหารงานกิจการนักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่นสรุปได้ดังนี้

1. ด้านงานวินัยนักศึกษา ควรมีการจัดอบรม อาจารย์ เจ้าหน้าที่หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้ เข้มงวดเรื่องการแต่งกาย และการเข้าชั้นเรียน

2. ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา ควรเพิ่มข้อมูลการประกาศข่าวสารเชิญชวนให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม

3. ด้านงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ

3.1 ควรจัดหาบุคลากรเพิ่มเติมเกี่ยวกับการแนะแนวการศึกษาต่อรวมไปถึงอาชีพ ให้แก่นักศึกษา

3.2 จัดสถานที่ให้คำปรึกษาให้เป็นสัดส่วนชัดเจน

4. ด้านงานสวัสดิการและบริการทั่วไป

4.1 ควรเพิ่มร้านค้า ร้านอาหารให้เพียงพอ และมีประสิทธิภาพต่อความต้องการ

4.2 จัดตั้งเป็นสหกรณ์ร้านค้าเพื่อให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารงาน

กล่าวโดยสรุป แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาได้เสนอแนะแนวทางการบริหารงานกิจการ นักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน เรียงลำดับดังนี้ ด้านงานสวัสดิการ และบริการทั่วไป ควรเพิ่มร้านค้า ร้านอาหารให้เพียงพอ และมีประสิทธิภาพต่อความต้องการ และควรจัดตั้งเป็นสหกรณ์ร้านค้าเพื่อให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารงานนักศึกษา รองลงมา คือ ด้านงานกิจกรรมนักศึกษาควรเพิ่มข้อมูลการประกาศข่าวสารเชิญชวนให้นักศึกษาเข้าร่วม กิจกรรมนักศึกษา และด้านงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพควรจัดหาบุคลากรเพิ่มเติมเกี่ยวกับการ แนะแนวเรื่องการศึกษาต่อรวมไปถึงอาชีพให้แก่นักศึกษา และควรจัดสถานที่ให้คำปรึกษาให้เป็น สัดส่วนชัดเจนนักศึกษา และด้านงานวินัยนักศึกษา ควรมีการจัดอบรม อาจารย์ เจ้าหน้าที่หรือผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้องให้เข้มงวดเรื่องการแต่งกาย และการเข้าชั้นเรียน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานกิจการนักศึกษา ในทัศนะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น ตามทัศนะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น ตามทัศนะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ ที่มีเพศ ชั้นปี และเกรดเฉลี่ยต่างกัน 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น ตามทัศนะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยได้แก่นักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จำนวน 440 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 205 คนโดยวิธีเปิดตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และทำการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลากจนครบตามจำนวน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิดแบบสอบถามแบ่งออกเป็น ตอนที่ 1 ปลายจับส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ชั้นปี และเกรดเฉลี่ยของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำถามเป็นเชิงสำรวจรายการ (Check-list) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักศึกษาในทัศนะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น 4 ด้าน คือ 1) ด้านงานวินัยนักศึกษา 2) ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา 3) ด้านงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ และ 4) ด้านสวัสดิการและบริการทั่วไป ซึ่งข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานกิจการนักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือเท่ากับ .932 ใช้สถิติบรรยายได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสถิติอนุมานหรืออ้างอิงได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test) การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ LSD (Least Significance Different) โดยใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยตามข้อค้นพบ (fact-findings) ได้ดังต่อไปนี้

- 5.1 สรุปผลการวิจัย
- 5.2 อภิปรายผลการวิจัย
- 5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง การบริหารงานกิจการนักศึกษาในทัศนะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

5.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 79.00 ศึกษาในชั้นปีที่ 1 จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 42.40 และมีระดับเกรดเฉลี่ย 2.50-3.24 จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 74.10

5.1.2 ผลการวิเคราะห์การบริหารงานกิจการนักศึกษา ในทัศนะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น

จากการวิจัยพบว่า การบริหารงานกิจการนักศึกษาในทัศนะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมากและเมื่อแยกออกเป็นรายด้านพบว่ามีผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ด้านงานวินัยนักศึกษา โดยรวมมีทัศนะต่อการปฏิบัติงานอยู่ในระดับ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือการประสานการทำงานเพื่อควบคุมและป้องกันการประพฤติผิดระเบียบวินัยของนักศึกษากับหน่วยงานอื่นๆ เช่น ตำรวจ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือใช้การลงโทษนักศึกษาที่ประพฤติผิดระเบียบ วินัยของมหาวิทยาลัย ที่เหมาะสมกับความผิดนั้น

2. ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา โดยรวมมีทัศนะต่อการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือจัดกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียม และเอกลักษณ์ของท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอและข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือการสนับสนุนด้านงบประมาณในการจัดกิจกรรมนักศึกษาส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมของชมรมต่างๆตามความสนใจของนักศึกษา

3. ด้านงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ โดยรวมมีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือมีการจัดสถานที่เป็นสัดส่วนเหมาะสมกับงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพและข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือประสานงานภาครัฐ เอกชน และตลาดนัดแรงงานเพื่อจัดหาทุนให้นักศึกษาอย่างเพียงพอ

4. ด้านงานสวัสดิการและบริการทั่วไป โดยรวมมีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดหาบุคลากรในการบริการและอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมเพียงพอและข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือจัดระบบร้านอาหารในมหาวิทยาลัยที่เหมาะสมทั้งปริมาณและคุณภาพ

5.1.3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานกิจการนักศึกษาในทัศนะของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น โดยรวมจำแนกตามเพศ ชั้นปี และเกรดเฉลี่ยต่างกัน สรุปได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับ การบริหารงานกิจการนักศึกษาแตกต่างกัน จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีทัศนคติในด้านการบริหารงานกิจการนักศึกษาโดยรวมไม่แตกต่างกันในทุกด้าน

สมมติฐานที่ 2 นักศึกษาที่มีชั้นปีต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับ การบริหารงานกิจการนักศึกษาแตกต่างกัน จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า นักศึกษาที่มีชั้นปีต่างกัน มีทัศนคติในด้านการบริหารงานกิจการนักศึกษาโดยรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานที่ 3 นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับ การบริหารงานกิจการนักศึกษาแตกต่างกัน จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกันมีทัศนคติในด้านการบริหารงานกิจการนักศึกษาโดยรวมไม่แตกต่างกันในทุกด้าน

5.1.4 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานกิจการนักศึกษาในทัศนะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น

จากการวิจัยพบว่า นักศึกษาได้เสนอแนะแนวทางทางการบริหารงานกิจการนักศึกษาในทัศนะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน เรียงตามลำดับดังนี้

1. ด้านงานวินัยนักศึกษา พบว่า นักศึกษาได้เสนอแนะว่าควรมีการจัดอบรม อาจารย์ เจ้าหน้าที่หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้ตรวจสอบเรื่องการแต่งกาย และการเข้าชั้นเรียนของนักศึกษา
2. ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา พบว่า นักศึกษาได้เสนอแนะว่าควรเพิ่มข้อมูลการประกาศข่าวสารเชิญชวนให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม

3. ด้านงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ พบว่า นักศึกษาได้เสนอแนะว่าควรจัดหาบุคลากรเพิ่มเติมเกี่ยวกับการแนะแนวการศึกษาโดยรวมไปถึงอาชีพให้แก่นักศึกษา และจัดสถานที่ให้คำปรึกษาให้เป็นสัดส่วนชัดเจน

4. ด้านงานสวัสดิการและบริการทั่วไปพบว่า นักศึกษาได้เสนอแนะว่า ควรปรับปรุงควรเพิ่มร้านค้า ร้านอาหารให้เพียงพอ และมีประสิทธิภาพต่อความต้องการ และจัดตั้งเป็นสหกรณ์ร้านค้าเพื่อให้ศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารงาน

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานกิจการนักศึกษาในทัศนะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่นซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้อภิปรายผลจากการศึกษาตามกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

5.2.1 การบริหารงานกิจการนักศึกษา ในทัศนะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น

จากการวิเคราะห์การบริหารงานกิจการนักศึกษาในทัศนะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่นทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านงานวินัยนักศึกษา ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา ด้านงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ และด้านงานสวัสดิการและบริการทั่วไปในทัศนะของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เพราะการบริหารงานกิจการนักศึกษาได้มีการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องเรื่อยมาโดยมีบุคลากรที่มีความสามารถในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทองใบ รุ่งเรือง ได้ทำการค้นคว้าเรื่องการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานกิจการนักศึกษาของอาจารย์วิทยาลัยช่างศิลป์ ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ การวิจัยครั้งนี้ มีจุดหมายเพื่อศึกษา และเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารงานกิจการนักศึกษาของอาจารย์วิทยาลัยช่างศิลป์ ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาบุคลิกภาพและวินัยนักศึกษา ด้านกิจกรรมนักศึกษา ด้านแนะแนวอาชีพ ด้านองค์การนักศึกษา และด้านกิจกรรมสหกรณ์ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานกิจการนักศึกษาของอาจารย์วิทยาลัยช่างศิลป์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ในรายด้านนั้น ด้านที่มีสภาพในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1. ด้านงานวินัยนักศึกษา พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีประสานการทำงานเพื่อควบคุมและป้องกันการประพฤติผิดระเบียบวินัยของนักศึกษากับหน่วยงานอื่นๆ จัดกิจกรรมเพื่อสร้างแรงจูงใจให้นักศึกษาประพฤติตนอยู่ในระเบียบวินัยของมหาวิทยาลัย คณะกรรมการทั้งอาจารย์และนักศึกษาติดตามป้องกันดูแลความประพฤตินักศึกษาไม่ให้ประพฤติ

ผิดระเบียบวินัยของมหาวิทยาลัย และการใช้กฎระเบียบ ขอบบังคับ สอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน ซึ่งงานวินัยนักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน มุ่งเน้นให้นักศึกษามีระเบียบวินัย และมีการอบรมทางด้านศาสนาและจริยธรรมทำให้นักศึกษาได้เรียนรู้และมีสติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ดารารัตน์ ธรรมานุชิต** ได้ทำการค้นคว้าเรื่อง สภาพการบริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดลำปาง ผลสรุปดังนี้ สภาพการบริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดลำปาง ในขอบข่ายงาน 6 ด้าน คือ งานพัฒนาบุคลากรภาพและวินัยนักศึกษา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางในทุกด้าน

2. ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีการจัดกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียม และเอกลักษณ์ของท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ สนับสนุนให้นักศึกษาได้เข้าร่วมกิจกรรมนอกมหาวิทยาลัย จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมนักศึกษาในรูปแบบต่างๆ เช่น Web Site หรือป้ายประกาศ เพราะงานกิจกรรมนักศึกษามีส่วนช่วยในการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้นักศึกษามีความพร้อมและสามารถดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับสังคมที่มีการแข่งขันได้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ชัยพร แก้ววิวัฒน์** ได้ทำการค้นคว้าเรื่อง การพัฒนาการบริหารงานฝ่ายกิจการนักศึกษาของวิทยาลัยพลศึกษาในเขตภาคเหนือ ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ สภาพปัจจุบันการบริหารงานฝ่ายกิจการนักศึกษาทั้ง 5 ด้าน พบว่า มีการปฏิบัติโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนแนวทางพัฒนาการบริหารงานฝ่ายกิจการนักศึกษา คือ ควรให้อาจารย์หัวหน้างานมีส่วนร่วมในการวางแผนให้มากที่สุด เปิดโอกาสให้อาจารย์หัวหน้างานมีส่วนร่วมในการเลือกสรรบุคลากรเพื่อร่วมงาน ลดช่องว่างการบังคับบัญชาโดยลดเรื่องพิธีการหรือระบบราชการ เพิ่มการประสานงานระหว่างอาจารย์กับอาจารย์และอาจารย์กับนักศึกษา เพิ่มการใช้วิธีการประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยนำเอากระบวนการบริหารงานมาใช้อย่างจริงจัง เอาใจใส่และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีและเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงออกถึงความสามารถในการเป็นผู้บริหารองค์การนักศึกษาและดำเนินงานด้วยตนเอง

3. ด้านงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีการจัดสถานที่เป็นส่วนที่เหมาะสมกับงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาบุคลากรให้สอดคล้องกับตลาดแรงงานมีการจัดหาบุคลากรในการแนะแนวที่มีคุณภาพและเหมาะสมและจัดบริการข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาและอาชีพให้นักศึกษาทราบอยู่ตลอดเวลา เพราะงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพถือได้ว่าเป็นส่วนที่สำคัญเพื่อใช้ในการพัฒนาให้นักศึกษาให้เป็นบุคคลที่มีประสิทธิภาพและพร้อมที่จะนำเอาทักษะความรู้ที่ได้รับจากการอบรมสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ทองใบ รุ่งเรือง** ได้

ทำการค้นคว้าเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานกิจการนักศึกษาของอาจารย์วิทยาลัยช่างศิลป์ ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ การวิจัยครั้งนี้ มีจุดหมายเพื่อศึกษา และเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารงานกิจการนักศึกษาของอาจารย์วิทยาลัยช่างศิลป์ ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาบุคลิกภาพและวินัยนักศึกษา ด้านกิจกรรมนักศึกษา ด้านแนะแนวอาชีพ ด้านองค์การนักศึกษา และด้านกิจกรรมสหกรณ์ ผลการวิจัยพบว่าปัญหาการบริหารงานกิจการนักศึกษาของอาจารย์วิทยาลัยช่างศิลป์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ในรายด้านนั้น ด้านที่มีปัญหาในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก มี 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาบุคลิกภาพและวินัยนักศึกษา ส่วนด้านที่มีปัญหาในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางมี 4 ด้าน ได้แก่ ด้านกิจกรรมสหกรณ์ ด้านแนะแนวอาชีพ ด้านกิจกรรมนักศึกษา และ ด้านองค์การนักศึกษา

4. ด้านงานสวัสดิการและบริการทั่วไป พบว่าโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ มีการจัดหาบุคลากรในการบริการและอำนวยความสะดวกยังไม่เพียงพอ รวมไปถึงมีการจัดสภาพแวดล้อมและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจในมหาวิทยาลัยที่เหมาะสมกับบรรยากาศทางวิชาการและมีการจัดบริการเกี่ยวกับสุขภาพการเจ็บป่วยหรือได้รับอุบัติเหตุยังไม่สะดวกรวดเร็วเท่าที่ควร ความเหมาะสมของสถานที่จัดบริการเกี่ยวกับสุขภาพ การปรับปรุงและพัฒนาร้านสวัสดิการเพื่อจำหน่ายสินค้าที่จำเป็นสำหรับนักศึกษา การรักษาความสะอาดสถานที่จำหน่ายอาหาร และจัดบริการน้ำดื่มน้ำใช้รวมทั้งห้องน้ำยังไม่เพียงพอและมีคุณภาพเพราะในด้านการสวัสดิการและบริการทั่วไปยังขาดงบประมาณและบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในด้านการบริหารงานยังไม่เพียงพอจึงทำให้งานด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อมร วิชยวงศ์ ได้ทำการค้นคว้าเรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ ก่อนการดำเนินการพัฒนาสภาพปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานกิจการศึกษาด้านกิจกรรมนักศึกษา มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี กิจกรรมส่วนใหญ่มีการดำเนินการที่ไม่เป็นระบบ ไม่มีการวางแผนงานที่ดี ผลการพัฒนาในวงรอบที่ 1 โดยใช้กลยุทธ์ในการพัฒนาจากผลการศึกษาวิจัยดังกล่าวจะเห็นได้ว่ามีการศึกษาถึง สภาพงานกิจการนักศึกษา ซึ่งกล่าวโดยสรุปในทุกส่วนงานอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานกิจการนักศึกษาใน ทักษะของนักศึกษา จึงมีความน่าสนใจที่จะทำให้ทราบถึง ความรู้สึกลึกซึ้ง ความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ในส่วนงานของงานกิจการนักศึกษา

5.2.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างการบริหารงานกิจการนักศึกษา ในทัศนะของ นักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศ ซึ่ง ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

จากการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีทัศนะต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา โดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 อาจ เนื่องจากเพศหญิงและเพศชายเป็นมนุษย์ที่ไม่มีความแตกต่างกันมากนัก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ **ธีรวัฒน์ พูนศิลป์** ได้ทำการค้นคว้าเรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความคาดหวัง ในการบริการวิชาการและกิจการศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปัตตานี การศึกษาครั้งนี้ มี จุดมุ่งหมายที่จะศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความคาดหวังในการบริการวิชาการ และกิจการศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปัตตานี กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปัตตานี กล่าวว่านักศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ สภาพปัจจุบันในด้านบริการวิชาการและกิจการศึกษาไม่แตกต่างกัน

5.2.3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างการบริหารงานกิจการนักศึกษา ในทัศนะของ นักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามชั้นปี ซึ่ง ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

จากการวิจัยพบว่า นักศึกษาในชั้นปีต่างกันมีทัศนะต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา โดยรวมแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า นักศึกษาในชั้นปีต่างกันมีทัศนะในการบริหารงานกิจการนักศึกษา ด้านวินัยนักศึกษา กิจกรรม นักศึกษา และแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากนักศึกษาชั้นปีต่างกัน ด้านงานวินัยนักศึกษา เพราะนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ ชั้นปีที่ 2 ยังไม่คุ้นเคยกับการใช้กฎระเบียบมากนักเมื่อเทียบกับนักศึกษาที่อยู่ชั้นปี 3 และนักศึกษา ชั้นปี 4 ด้านกิจกรรมนักศึกษา อาจเนื่องจากนักศึกษาชั้นปีที่ 4 เป็นปีสุดท้ายที่จะทำการศึกษาดังนั้นทางมหาวิทยาลัยจึงยกเว้นการเข้าร่วมกิจกรรมซึ่งต่างจากชั้นปีที่ 1-3 ที่ต้องเข้าร่วมกิจกรรมตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด ด้านแนะแนวการศึกษาและอาชีพ อาจเนื่องจาก นักศึกษาชั้นปีที่ 4 จะ จบการศึกษาระดับปริญญาตรีเพื่อศึกษาต่อรวมไปถึงอาชีพที่จะทำในอนาคต ซึ่งมีความแตกต่างจาก นักศึกษาชั้นปีที่ 1-3 ดังนั้นจึงส่งผลให้นักศึกษามีทัศนะในด้านการบริหารงานกิจการ นักศึกษาแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **เกษร มาลา** ได้ทำการค้นคว้าเรื่อง ความพึงพอใจ ของนักศึกษาที่มีต่อการให้บริการในงานกิจการนักศึกษา ของสถาบันการบิณพลเรือน ทั้ง 5 งาน คือ งานบริการปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่ งานบริการแนะแนวให้คำปรึกษา งานบริการทุนการศึกษา งาน บริการพยาบาล และงานกิจกรรมชมรมนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า 1.ระดับความพึงพอใจของ

นักศึกษาที่มีต่อการให้บริการในงานกิจการนักศึกษาของสถาบันการbinพลเรือนในภาพรวมมีความพึงพอใจต่อการให้บริการในงานกิจการนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง 2. เปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการให้บริการในงานกิจการนักศึกษา ของสถาบันการbinพลเรือน โดยจำแนกตามเพศ และระดับชั้นปีของนักศึกษา คือความพึงพอใจของนักศึกษาชายและหญิงในภาพรวมไม่พบความแตกต่าง และความพึงพอใจของนักศึกษาระดับชั้นปีที่แตกต่างกันในภาพรวมพบว่ามีความแตกต่างกัน

5.2.4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างการบริหารงานกิจการนักศึกษาในทัศนะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเกรดเฉลี่ย ซึ่งผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

จากการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน มีทัศนะต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา โดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 อาจเนื่องมาจากระดับของเกรดเฉลี่ยไม่ได้เป็นตัวกำหนดนักศึกษาเรื่องของการบริหารงานกิจการนักศึกษา ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทวีศักดิ์ วงษ์ธานี ได้ทำการค้นคว้าเรื่อง ทัศนะของนักศึกษาที่มีต่อการจัดบริการนักศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีปทุม ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ ทัศนะของนักศึกษาต่อการจัดบริการนักศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีปทุม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านักศึกษามีทัศนะต่อการจัดบริการนักศึกษาด้านการปฐมนิเทศและด้านการให้คำปรึกษาว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านทุนการศึกษา ด้านสวัสดิการและบริการทั่วไป และด้านกิจกรรมนักศึกษา นักศึกษามีทัศนะว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน มีทัศนะต่อการจัดบริการโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการวิจัยเรื่อง การบริหารงานกิจการนักศึกษาในทัศนะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานกิจการนักศึกษาในทัศนะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น ด้านงานวินัยนักศึกษามีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นมหาวิทยาลัยควรปรับปรุงและพัฒนาต่อประสานการทำงานเพื่อควบคุมและป้องกันการประพฤติผิดระเบียบวินัยของนักศึกษากับหน่วยงานอื่นๆ ส่งเสริม สนับสนุนให้คณาจารย์ บุคลากรการมีส่วนร่วมในการวางแผนบริหารงานกิจการ

นักศึกษาให้ได้ระดับที่มากที่สุด โดยการ ประชุม สัมมนา ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการวางแผน บริหารการในสถานศึกษา

2. จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานกิจการนักศึกษาในทัศนะของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น ด้านงานกิจกรรมมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นส่งเสริม สนับสนุนให้อยู่ในระดับที่มากที่สุด โดยการส่งเสริมให้มีกิจกรรม และจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอสนับสนุนมีการจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ให้มีระดับที่มากที่สุด โดยการสนับสนุนงบประมาณในการส่งเสริมการทำกิจกรรม และให้นักศึกษาทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่จัดทำขึ้นเพื่อทำให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนเกิดความสามัคคีในหมู่คณะ

3. จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานกิจการนักศึกษาในทัศนะของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น ด้านงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ มีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นควรจัดอบรมและจัดหาบุคลากรที่มีความสามารถและผู้เชี่ยวชาญสำหรับให้คำปรึกษาด้านงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพประสานงานภาคีรัฐ เอกชน และตลาดนัดพบแรงงานเพื่อจัดหาทุนให้นักศึกษาอย่างเพียงพออยู่ในระดับมาก จึงขอเสนอแนะให้มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ปรับปรุงการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการศึกษาและอาชีพให้เห็นความสำคัญของการแนะแนวการศึกษาและอาชีพระหว่างเรียนและเมื่อจบการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับสถานะการมีงานทำของนักศึกษาให้อยู่ในระดับที่มากที่สุด โดยการจัดหาทุนและบุคลากรที่เหมาะสมในการแนะนำและชี้แนวทางให้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

4. จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานกิจการนักศึกษาในทัศนะของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น ด้านงานสวัสดิการและบริการทั่วไป มีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เพื่อให้มีระดับมากมหาวิทยาลัยควรสนับสนุนงบประมาณเพื่อใช้ในส่วนงานสวัสดิการและบริการทั่วไปให้อยู่ในระดับที่มากที่สุด โดยการจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสมเพื่อให้ในการดำเนินการพัฒนาร้านอาหาร น้ำดื่ม ห้องน้ำ บุคลากรห้องพยาบาลรวมถึงสถานที่พักผ่อนสนับสนุนให้มีการจัดระบบร้านอาหารใหม่เพิ่มและปรับปรุงร้านจำหน่ายอาหารให้เพียงพอต่อความต้องการของนักศึกษาให้อยู่ในระดับที่มากที่สุด โดยการ จัดสรรงบประมาณมาปรับปรุงและเพิ่มร้านจำหน่ายอาหารและมีการตรวจสอบปริมาณและคุณภาพของอาหารอยู่เสมอเพื่อให้นักศึกษาได้รับสิทธิประโยชน์มากยิ่งขึ้น

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

จากผลการวิจัย มีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย ดังนี้

1. ควรวิจัยเรื่อง การบริหารงานกิจการนักศึกษาด้านงานสวัสดิการและบริการทั่วไปในทัศนะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น
2. ควรวิจัยพัฒนาระบบการบริหารงานกิจการนักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
3. ศึกษาปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จของการบริหารงานกิจการนักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

บรรณานุกรม

1. หนังสือภาษาไทย

1) หนังสือทั่วไป

- กรณีกา พิริยะจิตรา. กิจการนักศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2547.
- คณาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. สถิติเบื้องต้นและการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 1. พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2554.
- นิภา เมธาวีชัย. วิทยาการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : สถาบันราชภัฏธนบุรี, 2543.
- ทองเรียน อมรัชกุล. การบริหารกิจการนิสิตทฤษฎีและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : ศึกษานิเทศกรรมการฝึกหัดครู, 2525.
- บุญชูชัย จงกลณี. การบริหารงานบริการและกิจการนักศึกษา. ขอนแก่น : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2525.
- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, 2545.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทร-วิโรฒประสานมิตร, 2540.
- พิศณุ ฟองศรี. วิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : พรอพเพอร์ตี้พริ้นท์จำกัด, 2550.
- พีระ เกษแก้ว. คู่มือชมรมนักศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. นนทบุรี : สำนักบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2542.
- มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. คู่มือนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา. ขอนแก่น : ขอนแก่นการพิมพ์, 2551.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, 2540.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. งานบุคลากรนิสิตนักศึกษา. กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- สงศรี ชมพูนงศ์. การวิจัย. นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, 2547.
- สุวพร ตั้งสมวรพงษ์. การพัฒนาบัณฑิตในยุคโลกาภิวัตน์. กรุงเทพมหานคร : พรินต์โพร, 2542.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.**
กรุงเทพมหานคร : สำนักนายกรัฐมนตรี, 2542.
- สำเนา ขจรศิลป์. **หลักกิจการนักศึกษา.** กรุงเทพมหานคร : กองกิจการนักศึกษา
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2525.
- เสริมวิทย์ สุขเมธี. **การบริหารกิจการนักเรียน.** กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์, 2531.

2) วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์

- เกษร มาลา. “ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการให้บริการในงานกิจการนักศึกษา ของสถาบัน
การbinพลเรือน”. **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต.** มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร :
กรุงเทพมหานคร, 2550.
- ชัยพร แก้ววิวัฒน์. “การพัฒนาการบริหารงานฝ่ายกิจการนักศึกษาของวิทยาลัยพลศึกษา ในเขต
ภาคเหนือ”. **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย :
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2543.
- ดารารัตน์ ธรรมานุชิต. “สภาพการบริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดลำปาง”.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2541.
- ทวีศักดิ์ วงษ์ธานี. “ทัศนะของนักศึกษาที่มีต่อการจัดบริการนักศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีปทุม”.
ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,
2545.
- ทองใบ รุ่งเรือง. “การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานกิจการนักศึกษาของอาจารย์วิทยาลัย
ช่างศิลป์”. **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏ
พระนคร, 2548.
- ธีรวัฒน์ พูนศิลป์. “ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความคาดหวังในการบริการวิชาการและ
กิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปัตตานี”. **ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2527.
- พงษ์ศักดิ์ แก้วแสนเมือง. “ปัญหาและแนวทางแก้ไขในการบริหารงานกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลล้านนา”. **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย :
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2552.
- ไพรัตน์ ชันซ์แก้ว. “การศึกษารายงานดำเนินงานด้านกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น”,
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2540.

สาคร เข้มทอง. “การศึกษาสภาพการให้บริการนิสิตของวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร พระนครและพลศึกษา”. **ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2517.

สุวัฒนา จิตวัฒนพงษ์. “ทัศนะของนักศึกษาที่มีต่อการจัดบริการหน่วยทุนการศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง”. **ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2542.

อมร วิชัชวงศ์. “การพัฒนาการดำเนินงานกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยอุบลราชธานี”. **วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2551.

อรรวรรณ อุทัยมณีรัตน์. “การจัดการความรู้เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานด้านกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่”. **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่, 2551.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

เลขที่แบบสอบถาม □□□

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง การบริหารงานกิจการนักศึกษา ในทัศนะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการทำสารนิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต เรื่อง การบริหารงาน
กิจการนักศึกษา ในทัศนะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น

2. แบบสอบถามนี้มี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักศึกษา ในทัศนะของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัด ขอนแก่น ทั้ง 4 ด้าน

- 1) ด้านงานวินัยนักศึกษา
- 2) ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา
- 3) ด้านงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ
- 4) ด้านงานสวัสดิการและบริการทั่วไป

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแบบปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม
เกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักศึกษา ในทัศนะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต
อีสาน จังหวัดขอนแก่น

3. คำตอบของท่าน ผู้วิจัยจะรักษาไว้เป็นความลับ และจะใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลของภาพรวม
กรุณาตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นที่เป็นจริง

4. แบบสอบถามที่ท่านตอบครบทุกข้อเท่านั้นจึงจะเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์และนำไปใช้
วิเคราะห์ข้อมูลได้

ขอขอบคุณทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

นางสาวยุพาวดี โคตรเท็ง

นักศึกษาลัทธิศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักศึกษาในทัศนะของนักศึกษา มหาวิทยาลัย
มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับปฏิบัติ โดยกำหนดค่าน้ำหนักในการ
พิจารณา 5 ระดับดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับการปฏิบัติมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับการปฏิบัติมาก
- 3 หมายถึง ระดับการปฏิบัติปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับการปฏิบัติน้อย
- 1 หมายถึง ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
2.1 ด้านงานวินัยนักศึกษา							
1	แต่งตั้งคณะกรรมการนักศึกษาดำเนินงานที่มีระบบ						[ ] V4
2	คณะกรรมการทั้งอาจารย์และนักศึกษาติดตามป้องกัน ดูแลความประพฤตินักศึกษาไม่ให้ประพฤติผิดระเบียบ วินัยของมหาวิทยาลัย						[ ] V5
3	ประสานการทำงานเพื่อควบคุมและป้องกันการประพฤติ ผิดระเบียบวินัยของนักศึกษากับหน่วยงานอื่นๆ เช่น ตำรวจ						[ ] V6
4	การใช้กฎระเบียบ ข้อบังคับ สอดคล้องกับสภาพสังคม ปัจจุบัน						[ ] V7
5	ใช้การลงโทษนักศึกษาที่ประพฤติผิดระเบียบ วินัยของ มหาวิทยาลัย ที่เหมาะสมกับความผิดนั้นๆ						[ ] V8
6	จัดกิจกรรมเพื่อสร้างแรงจูงใจให้นักศึกษาประพฤติตนอยู่ ในระเบียบวินัยของมหาวิทยาลัย						[ ] V9
7	มีการติดตาม ประเมิน และสรุปผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ เกิดผลในทางปฏิบัติ						[ ] V10

ข้อที่	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
2.2 ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา							
8	การส่งเสริมและสนับสนุนของมหาวิทยาลัยในการจัดกิจกรรมนักศึกษา						[ ] V11
9	การประชาสัมพันธ์กิจกรรมนักศึกษาในรูปแบบต่างๆเช่น Web Site หรือป้ายประกาศ						[ ] V12
10	การสนับสนุนด้านงบประมาณในการจัดกิจกรรมนักศึกษา						[ ] V13
11	ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมของชมรมต่างๆตามความสนใจของนักศึกษา						[ ] V14
12	จัดกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมและเอกลักษณ์ของท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ						[ ] V15
13	จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ						[ ] V16
14	สนับสนุนให้นักศึกษาได้เข้าร่วมกิจกรรมนอกมหาวิทยาลัย						[ ] V17
15	มีการประเมินผลการจัดกิจกรรมนักศึกษาแล้วเผยแพร่ตามสื่อต่างๆ						[ ] V18
2.3 ด้านงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ							
16	มีการจัดหาบุคลากรในการแนะแนวที่มีคุณภาพและเหมาะสม						[ ] V19
17	มีการจัดสถานที่เป็นส่วนที่เหมาะสมกับงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ						[ ] V20
18	จัดบริการข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาและอาชีพให้นักศึกษาทราบอยู่ตลอดเวลา						[ ] V21
19	จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน						[ ] V22

ข้อ	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
20	ประสานงานภาครัฐ เอกชน และตลาดนัดแรงงานเพื่อจัดหาทุนให้นักศึกษาอย่างเพียงพอ						[ ] V23
21	ประสานงานภาครัฐและเอกชนเพื่อให้นักศึกษามีงานทำระหว่างเรียนหรือสำเร็จการศึกษา						[ ] V24
22	วิเคราะห์และติดตามผลสำเร็จการศึกษาเพื่อนำผลมาพัฒนาระบบการบริหารในมหาวิทยาลัย						[ ] V25
2.4 ด้านงานสวัสดิการและบริการทั่วไป							
23	จัดหาบุคลากรในการบริการและอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมเพียงพอ						[ ] V26
24	มีการจัดบริการส่งเสริมสุขภาพของนักศึกษาอย่างสะดวกและรวดเร็ว						[ ] V27
25	ความเหมาะสมของสถานที่จัดบริการเกี่ยวกับสุขภาพ						[ ] V28
26	มีการจัดสภาพแวดล้อมและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจในมหาวิทยาลัยที่เหมาะสมกับบรรยากาศทางวิชาการ						[ ] V29
27	มีการปรับปรุงและพัฒนาร้านสวัสดิการเพื่อจำหน่ายสินค้าที่จำเป็นสำหรับนักศึกษา						[ ] V30
28	จัดระบบร้านอาหารในมหาวิทยาลัยที่เหมาะสมทั้งปริมาณและคุณภาพ						[ ] V31
29	การรักษาความสะอาดสถานที่จำหน่ายอาหาร						[ ] V32
30	จัดบริการน้ำดื่มน้ำใช้รวมทั้งห้องน้ำอย่างเพียงพอและมีคุณภาพ						[ ] V33

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักศึกษา ในทัศนะของนักศึกษา มหาวิทยาลัย
มหาภูมิราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น ทั้ง 4 ด้าน

3.1 ด้านงานวินัยนักศึกษา

1).....

2).....

3.2 ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา

1).....

2).....

3.3 ด้านงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ

1).....

2).....

3.4 ด้านงานสวัสดิการและบริการทั่วไป

1).....

2).....

ขอขอบคุณอย่างสูง

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. พระมหาศุภชัย สุภกิจุโจ

- กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน)
- อาจารย์ประจำ มมร.วิทยาเขตอีสาน

2. รองศาสตราจารย์ลำเรียง จันทรสวรรณ

- พบ.ม. (สถิติประยุกต์ สาขาวิชาประชากรศาสตร์)
- รองศาสตราจารย์ ระดับ 9
- อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยขอนแก่น
- อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตอีสาน

3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พุทธรักษ์ ปราบนอก

- ศศ.ม. (สันสกฤต)
- ศศ.ม. (ปรัชญา)
- ศศ.ด. (สันสกฤต)
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์
- อาจารย์ประจำกลุ่มวิชามนุษยศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตอีสาน

ภาคผนวก ค

หนังสือขออนุญาตแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน งานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โทร. 043-241495

ที่ ศธ 6012/ 007 วันที่ 10 มกราคม 2555

เรื่อง ขออนุญาตแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ

เรียน พระมหาศุภชัย สุกกิจใจ

ด้วย นางสาวยุพาวดี โคตรเท็ง นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตร ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศูนย์การศึกษา วิทยาเขตอีสาน รหัสประจำตัวนักศึกษา 5314205009 กำลังทำสารนิพนธ์เรื่อง “การบริหารงานกิจการนักศึกษาในทัศนะของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น” ในกรณีนี้จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของแบบสอบถามเพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยให้ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องและเที่ยงตรงที่สุด

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอแต่งตั้งท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาดังกล่าว หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(พระครูปลัดธรรมจริยวัฒน์)

รักษาการแทนรองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ที่ ศธ 6012/ว014

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
ถนนราษฎร์คณิง ตำบลในเมือง
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000

10 มกราคม 2555

เรื่อง ขออนุญาตแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ

เจริญพร รศ.สำเริง จันทรสวรรณ

ด้วย นางสาวยุพาวดี โคตรเท็ง นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตร ศาสนศาสตร-
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศูนย์
การศึกษาวิทยาเขตอีสาน รหัสประจำตัวนักศึกษา 5314205009 กำลังทำสารนิพนธ์เรื่อง “การบริหารงาน
กิจการนักศึกษาในทัศนะของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัด
ขอนแก่น” ในกรณี จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของแบบสอบถามเพื่อเป็น
เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยให้ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องและเที่ยงตรงที่สุด

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้
ความสามารถและมีประสบการณ์เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอแต่งตั้งท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบและ
พิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาดังกล่าว หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์
จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระครูปลัดธรรมจริยวัฒน์)

รักษาการรองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร.043-241495, 043-241488 ต่อ 103

ที่ ศธ 6012/ว014

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
ถนนราษฎร์คณิง ตำบลในเมือง
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000

10 มกราคม 2555

เรื่อง ขออนุญาตแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ

เจริญพร ผศ.ดร.พุทธรักษ์ ปราบนอก

ด้วย นางสาวยุพาวดี โคตรเท็ง นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตร ศาสนศาสตร-
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศูนย์
การศึกษาวิทยาเขตอีสาน รหัสประจำตัวนักศึกษา 5314205009 กำลังทำสารนิพนธ์เรื่อง “การบริหารงาน
กิจการนักศึกษาในทัศนะของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัด
ขอนแก่น” ในกรณี จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของแบบสอบถามเพื่อเป็น
เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยให้ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องและเที่ยงตรงที่สุด

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้
ความสามารถและมีประสบการณ์เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอแต่งตั้งท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบและ
พิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาดังกล่าว หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์
จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระครูปลัดธรรมจริยวัฒน์)

รักษาการรองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร.043-241495, 043-241488 ต่อ 103

ภาคผนวก ง

แบบประเมินดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

สำหรับผู้เชี่ยวชาญ
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง การบริหารงานกิจการนักศึกษา ในทัศนะของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัด ขอนแก่น

1. แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการทำสารนิพนธ์ในระดับปริญญาโทสาขาวิชาการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โดยมีวัตถุประสงค์

1.1 เพื่อศึกษาการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น ตามทัศนะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ

1.2 เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น ตามทัศนะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ ที่มี เพศ ชั้นปี และเกรดเฉลี่ยต่างกัน

1.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการบริหารงานกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น ตามทัศนะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ

2. แบบสอบถามชุดนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักศึกษา ในทัศนะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัด ขอนแก่น โดยการตอบแบบสอบถาม จะไม่มีผลกระทบต่อหรือเกิดความเสียหายต่อท่าน เนื่องจากแบบสอบถามนี้ใช้ในการศึกษาเท่านั้น โดยแบบสอบถามชุดนี้มี 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ประกอบด้วย เพศ ชั้นปี และเกรดเฉลี่ย

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักศึกษา ในทัศนะของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักศึกษา ในทัศนะของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด

3. วิธีการประเมิน ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการประเมิน 3 ระดับ ดังนี้

- +1 หมายถึง มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- 1 หมายถึง ไม่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1.	เพศ ชาย หญิง	1	1	1	3	1
2.	ระดับชั้นปีที่กำลังศึกษา 1. ชั้นปีที่ 1 2. ชั้นปีที่ 2 3. ชั้นปีที่ 3 4. ชั้นปีที่ 4	1	1	1	3	1
3.	เกรดเฉลี่ย 1. ต่ำกว่า 2.50 2. 2.51 – 3.24 3. สูงกว่า 3.25 ขึ้นไป	1	1	1	3	1

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักศึกษา ในทัศนะของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัด ขอนแก่น

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการประเมินที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

- +1 หมายถึง มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
-1 หมายถึง ไม่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
2.1 ด้านงานวินัยนักศึกษา						
1	แต่งตั้งคณะกรรมการนักศึกษาดำเนินงานที่มีระบบ	1	1	1	3	1
2	คณะกรรมการทั้งอาจารย์และนักศึกษาดูตามป้องกันดูแลความประพฤตินักศึกษาไม่ให้ประพฤติผิดระเบียบวินัยของมหาวิทยาลัย	1	1	1	3	1
3	ประสานการทำงานเพื่อควบคุมและป้องกันการประพฤติผิดระเบียบวินัยของนักศึกษากับหน่วยงานอื่นๆ เช่น ตำรวจ	1	1	1	3	1
4	การใช้กฎระเบียบ ข้อบังคับ สอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน	1	1	1	3	1
5	ใช้การลงโทษนักศึกษาที่ประพฤติผิดระเบียบ วินัยของมหาวิทยาลัย ที่เหมาะสมกับความผิดนั้นๆ	1	0	1	2	0.67
6	จัดกิจกรรมเพื่อสร้างแรงจูงใจให้นักศึกษาประพฤติตนอยู่ในระเบียบวินัยของมหาวิทยาลัย	1	1	1	3	1
7	จัดให้มีการติดตาม ประเมิน และสรุปผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติ	1	1	1	3	1

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
2.2 ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา						
8	การส่งเสริมและสนับสนุนของมหาวิทยาลัยในการจัดกิจกรรมนักศึกษา	1	1	1	3	1
9	การประชาสัมพันธ์กิจกรรมนักศึกษาในรูปแบบต่างๆเช่น Web Site หรือป้ายประกาศ	1	1	1	3	1
10	การสนับสนุนด้านงบประมาณในการจัดกิจกรรมนักศึกษา	1	1	1	3	1
11	ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมของชมรมต่างๆตามความสนใจของนักศึกษา	1	1	1	3	1
12	จัดกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมและเอกลักษณ์ของท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ	1	1	1	3	1
13	จัดกิจกรรมการอบรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	1	0	1	2	0.67
14	สนับสนุนให้นักศึกษาได้เข้าร่วมกิจกรรมนอกมหาวิทยาลัย	1	1	1	3	1
15	มีการประเมินผลการจัดกิจกรรมนักศึกษาแล้วเผยแพร่ตามสื่อต่างๆทุกภาคการศึกษา	1	0	1	2	0.67
2.3 ด้านงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ						
16	มีการจัดหาบุคลากรในการแนะแนวที่มีคุณภาพและเหมาะสม	1	1	1	3	1
17	มีการจัดสถานที่เป็นสัดส่วนเหมาะสมกับงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ	1	0	1	2	0.67
18	จัดบริการข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาและอาชีพให้นักศึกษาทราบอยู่ตลอดเวลา	1	1	1	3	1
19	จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน	1	1	1	3	1

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
20	ประสานงานภาครัฐ และเอกชนเพื่อจัดหาทุนให้นักศึกษาอย่างเพียงพอ	1	1	1	3	1
21	ประสานงานภาครัฐและเอกชนเพื่อให้นักศึกษามีงานทำระหว่างเรียนหรือสำเร็จการศึกษา	1	1	1	3	1
22	วิเคราะห์และติดตามผลสำเร็จการศึกษาเพื่อนำผลมาพัฒนาระบบการบริหารในมหาวิทยาลัย	1	1	1	3	1
2.4 ด้านงานสวัสดิการและบริการทั่วไป						
23	จัดหาบุคลากรในการบริการและอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมเพียงพอ	1	1	1	3	1
24	มีการจัดบริการและส่งเสริมสุขภาพของนักศึกษา	1	1	1	3	1
25	ความเหมาะสมของสถานที่จัดบริการเกี่ยวกับสุขภาพ	1	1	1	3	1
26	มีการจัดสภาพแวดล้อมและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจในมหาวิทยาลัยที่เหมาะสมกับบรรยากาศทางวิชาการ	1	1	1	3	1
27	มีการปรับปรุงและพัฒนาร้านสวัสดิการเพื่อจำหน่ายสินค้าจำเป็นสำหรับนักศึกษา	1	1	1	3	1
28	จัดระบบร้านอาหารในมหาวิทยาลัยที่เหมาะสมทั้งปริมาณและคุณภาพ	1	1	1	3	1
29	การรักษาความสะอาดสถานที่จำหน่ายอาหาร	1	1	1	3	1
30	จัดบริการน้ำดื่มน้ำใช้รวมทั้งห้องน้ำอย่างเพียงพอและมีคุณภาพ	1	1	1	3	1

ภาคผนวก จ

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โทร. 043-241495

ที่ ศธ 6012/ วันที่ 12 มีนาคม 2555

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร หัวหน้าการจัดการศึกษา

ด้วย นางสาวยุพาวดี โคตรเท็ง นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรศาสนศาสตร์-มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศูนย์การศึกษาวิทยาเขตอีสาน รหัสประจำตัวนักศึกษา 5314205009 กำลังทำสารนิพนธ์เรื่อง “การบริหารงานกิจการนักศึกษาในทัศนะของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น” ในกรณี จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของแบบสอบถาม เพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยให้ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องและเที่ยงตรงที่สุด

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จึงใคร่ขอกความอนุเคราะห์จากท่านเพื่ออนุญาตให้นักศึกษาดังกล่าว เก็บรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานของท่าน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(พระครูปลัดธรรมจริยวัฒน์)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ภาคผนวก ฉ
ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

RELIABILITY

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
ชั้นปี	112.2667	254.0644	.4989	.9311
เกรด	112.0667	264.6851	.0781	.9341
วินัย1	110.4000	250.8690	.5718	.9303
วินัย2	110.2333	251.0126	.5381	.9307
วินัย3	110.4667	256.6713	.3186	.9330
วินัย4	110.2667	246.3402	.6752	.9291
วินัย5	110.5000	245.9138	.5320	.9310
วินัย6	110.4333	248.8057	.4978	.9312
วินัย7	110.3000	250.9759	.5862	.9302
กิจกรรม1	109.9667	248.9299	.6712	.9294
กิจกรรม2	110.0667	249.5816	.6236	.9298
กิจกรรม3	110.3000	253.5966	.3884	.9324
กิจกรรม4	110.4333	254.5989	.3598	.9327
กิจกรรม5	109.7667	258.4609	.2361	.9340
กิจกรรม6	110.2333	257.3575	.3623	.9324
กิจกรรม7	110.0000	251.3103	.5244	.9308
กิจกรรม8	110.4000	249.5586	.6632	.9295
แนะแนว1	110.1667	250.4885	.5224	.9308
แนะแนว2	110.2333	250.9437	.7025	.9295

แนะแนว3	110.3667	248.9299	.6205	.9298
แนะแนว4	110.5667	245.3575	.7099	.9287
แนะแนว5	110.8000	241.2000	.7395	.9281
แนะแนว6	110.7333	249.6506	.5984	.9300
แนะแนว7	110.2667	248.2023	.6719	.9293
บริการ1	110.2667	251.2368	.4742	.9314
บริการ2	110.4000	255.1448	.3600	.9326
บริการ3	110.5667	248.8057	.4483	.9321
บริการ4	110.3333	244.5057	.6697	.9290
บริการ5	110.4667	242.6023	.6709	.9290
บริการ6	110.7333	245.9264	.6760	.9291
บริการ7	110.5333	242.2575	.6802	.9288
บริการ8	110.5000	252.8103	.3851	.9326

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 32

Alpha = .9328

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล	นางสาวยุพาวดี โคตรเท็ง
วัน เดือน ปี เกิด	2 กรกฎาคม 2529
ภูมิลำเนา	84 หมู่ 25 ตำบลศิลา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
ที่อยู่ปัจจุบัน	258 หมู่ 25 ตำบลศิลา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
วุฒิการศึกษา	
พ.ศ. 2552	บริหารธุรกิจ (บธ.บ.) มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2552	พนักงานธุรการ (แผนกบุคคล) บริษัทราชามอเตอร์ขอนแก่น จำกัด
ปัจจุบัน	ประกอบธุรกิจส่วนตัว